

İSTANBUL'DA YAŞLANMAK

İstanbul'da Yaşlıların Mevcut Durumu Araştırması

Editör: Murat Şentürk, Harun Ceylan

Bu kitap,
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Araştırma Merkezi tarafından
İstanbul Kalkınma Ajansı adına yürütülen
İstanbul'da Yaşlı Hizmetleri ve Yaşlıların Mevcut Durumu Araştırması projesi
kapsamında hazırlanmıştır.
TR10/14/DFD/0032 numaralı bu projenin yürütülmesine katkı sağlayan
İstanbul Kalkınma Ajansı'na teşekkür ederiz.

açılımlkitap
alemdar mah. çatalçeşme sok.
defne han no:27/15 cağaloğlu fatih-istanbul
tel: 0212 520 98 90
www.acilimkitap.com
bilgi@acilimkitap.com

İstanbul'da Yaşlanmak İstanbul'da Yaşlıların Mevcut Durumu Araştırması
Murat Şentürk, Harun Ceylan

açılımlkitap: 93
sosyoloji: 41
yayına hazırlayan: Eğitim Danışmanlığı ve Araştırmaları Merkezi (EDAM)
tashih ve redaksiyon: mehmet h. ramazanoğlu

yayınevi sertifika no: 22787

isbn: 978-9944-105-88-0

birinci baskı: Mayıs 2015

içdüzen: semih edis
kapak: nevzat onaran
kapak fotoğrafı: halit ömer camcı

baskı-cilt: step ajans rek. mat. tan. ve org. ltd. şti.
göztepe mh. bosna cd. no: 11 34200 bağcılar-istanbul
tel: 0212 446 88 46 stepajans@gmail.com
matbaa sertifika no: 12266

açılımlkitap pınar yayınları tic. ve san. a.ş'nin tescilli markasıdır.

İÇİNDEKİLER

Giriş: İstanbul'da Yaşlıların Mevcut Durumu Araştırması	13
<i>Murat ŞENTÜRK, Reyhan Beyza ALTAN</i>	
Literatür: Türkiye'de Yaşlıların Yaşam Durumları.....	35
<i>Harun CEYLAN, Hamza KURTKAPAN, Büşra TURAN</i>	
Küresel ve Yerel Perspektiften Yaşlılara Yönelik Sosyal Politikalar ve Uygulamalar	61
<i>Harun CEYLAN, Merve AYAR, Zelal GÜNEL</i>	
Araştırmanın Metodolojisi	107
<i>Mustafa OTRAR, Murat ŞENTÜRK</i>	
Nitel Araştırma: İstanbul'da Yaşlıların Mevcut Durumu.....	129
<i>Mustafa OTRAR, Hamza KURTKAPAN</i>	
Nitel Araştırma: Yaşlılar Neler Anlattı?.....	229
<i>Murat ŞENTÜRK, Reyhan Beyza ALTAN</i>	
Sonuç ve Tartışma: Bir Yaşam Alanı Olarak Kent ve İstanbul'da Yaşlanmak.....	283
<i>Murat ŞENTÜRK</i>	

KATKIDA BULUNANLAR / YAZARLAR

Büşra TURAN

Lisans eğitimini 2013 yılında Marmara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Eczacılık Bölümünde tamamladı. Hâlen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde yüksek lisans yapan Turan; yaşlılık, gönüllülük, kent ve eğitim konularıyla ilgilenmektedir.

Hamza KURTKAPAN

Ege Üniversitesi Sosyoloji Bölümünden 2000 yılında mezun oldu. Dumlupınar Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde yüksek lisansını tamamladı. İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde “Kentleşme Sürecinde Yaşlılık ve Yerel Yönetim Uygulamaları: İstanbul Örneği” başlıklı doktora tezine devam etmektedir. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde araştırma görevlisi olan Kurtkapan'ın, yaşlanma sosyolojisi, modernleşme, sağlık sosyolojisi, eğitim sosyolojisi ve nitel araştırma teknikleri ilgi alanları arasında yer almaktadır.

Harun CEYLAN

Yalova Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü öğretim üyesi Harun Ceylan, doktorasını 2013 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde “İsveç Refah Devletinde Bakım Hizmeti Alan Yaşlıların Yaşam Algıları: Stockholm Örneği” isimli teziyle tamamladı. “Batı Avrupa Ülkelerinde Yaşlılık Politikaları ve Birinci Kuşak Yaşlı Göçmenlerin Sorunları” projesi kapsamında Avusturya ve Danimarka’da; doktora eğitimi sürecinde ise başta İskandinav ülkeleri olmak üzere çeşitli Avrupa ülkelerindeki sosyal hizmet kurumları ve yaşlı bakım kurumlarını gözleme imkânı elde etmiştir. Ceylan; demografi, yaşlılık, göç, sosyal politika ve refah yaklaşımları konularında çalışmaktadır.

Merve AYAR

Lisans eğitimini 2012 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde tamamladı. Hâlen İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde yüksek lisans yapmaktadır. Aynı zamanda Kağıthane Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi’nde öğretmenlik yapan Ayar; kültür, kent ve yaşlılık konularıyla ilgilenmektedir.

Murat ŐENTÖRK

Lisans eğitimini 2004'te İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesinde, yüksek lisansını İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde "Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri" adlı tez çalışmasıyla 2008 yılında tamamladı. Yine aynı bölümde "Kentsel Müdahaleler Açısından İstanbul" başlıklı teziyle doktora çalışmasını 2011 yılında bitirdi. Hâlen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışan Şentürk'ün ilgi alanları arasında kentsel müdahaleler, kent ve siyaset, kentsel dönüşüm, konut, yoksulluk, medya ve iş yer almaktadır.

Mustafa OTRAR

İlkokulu (1982), ortaöğrenimini (1989) Eskişehir'de tamamladı. Aynı yıl girdiği Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Psikolojik Danışma ve Rehberlik Lisans Programı'ndan mezun oldu (1993). Rehber öğretmen olarak Bingöl ve İstanbul'da görev yaptı. 1995 yılında araştırma görevlisi olarak Marmara Üniversitesi'nde göreve başladı. 1997 yılında Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Eğitimde Psikolojik Hizmetler alanında yüksek lisansını tamamladı. Ocak 2006'da doktora eğitimini tamamlayan Otrar, hâlen Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı Başkanı olarak çalışmaktadır.

Reyyan Beyza ALTAN

Lisans eğitimini 2013 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde tamamladı. Aynı bölümde yüksek lisans yapmaktadır. Yaşlılık, kent, medya ve aile konularıyla ilgilenmektedir.

Zelal GÖNEL

Lisans eğitimini 2014 yılında Marmara Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümünde tamamladı. İstanbul Üniversitesi Sosyal Politika ve Sosyal Hizmetler Anabilim Dalında yüksek lisans yapmakta olup çocuk refahı, çocuk yoksulluğu, aile ve çocuk konularıyla ilgilenmektedir.

KATKIDA BULUNANLAR / DANIŞMANLAR

Ayşegül YILDIRIM KAPTANOĞLU

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'ni bitirerek Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Aile Hekimliği Uzmanlığını tamamladı. Zeynep Kamil Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde, Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde eğitici, internet koordinatörü olarak görev aldı. Marmara Üniversitesi'nde Sağlık Kurumları Yönetimi yüksek lisansı ve Hastane İşletmeciliği doktorası yaptı. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümünde Sağlık Ekonomisi Ana Bilim Dalı Başkanlığını yürütmesinin ardından Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölüm Başkanı olarak görev aldı. Ayrıca YÖK bursu ile 2011 yılında London NHS kurulunda misafir araştırmacı olarak görev yaptı. Hâlen *London Clinical Chair Waltham Forest CCG'de Honorary Visiting* olarak danışmanlık yapmaktadır. *International Journal of Health Administration and Education (Sanitas Magisterium)* isimli uluslararası derginin editörü ve derginin her sene yapılan Uluslararası Kongresinin Bilimsel Başkanıdır.

Didem DANIŞ

Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesidir. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ile Sosyoloji bölümlerinde lisansını (1997), ODTÜ Sosyoloji'de (2001) yüksek lisansını tamamladı. 2002-2003 akademik yılında Malmö Üniversitesi'nde International Migration and Ethnic Relations Programında misafir araştırmacı olarak bulundu. Doktorasını EHESSt'e (Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales), Iraklı transit göçmenlerin sosyal ağları konulu tezle 2008'de tamamladı. 2011'de doçent oldu. Didem Daniş'in başlıca iki araştırma alanı uluslararası göç (devlet-göçmen ilişkisi, belgesiz göçmenler, sosyal ağlar ve göç politikaları) ile şehir sosyolojisidir (kentsel ayrışma, kapalı siteler, kent merkezindeki geçiş mekânları ve orta sınıflar). Bu konularda yazdığı çeşitli makalelerin yanı sıra 2008 yılında Verda İrtiş'le beraber *Entegrasyonun Ötesinde: Türkiye'den Fransa'ya Göç ve Göçmenlik Halleri* adlı derleme bir kitap çalışması; 2010'da tezinden yola çıkarak hazırladığı *Migration de Transit et Réseaux Sociaux: le cas des migrants irakiens en Turquie* adlı kitapları vardır. İbrahim Soysüren'le beraber derlediği *Sınır ve Sınırdışı: Türkiye'de Yabancılar, Göç ve Devlete Disiplinlerarası Bakışlar* adlı kitap 2014 yılında yayımlandı. Bunlar dışında, son yıllarda sosyal demografi ve nüfusun yaşlanması konularıyla ilgilenmektedir.

İsmail COŞKUN

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde lisans (1981), yüksek lisans (1987) ve doktora (1991) eğitimini tamamladı. Hâlen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmakta; Genel Sosyoloji ve Metodoloji Anabilim Dalı Başkanlığı ile Sosyoloji Bölüm Başkanlığı görevlerini yürütmektedir. Modern devlet, modern toplum, modernleşme, Türk modernleşmesi, siyaset-toplum ilişkileri alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir.

Mehmet Fatih AYSAN

İstanbul Şehir Üniversitesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyesi Mehmet Fatih Aysan, doktora derecesini 2011'de Kanada'nın Western Üniversitesi'nden aldı. Aynı üniversitede 2010-2012 yıllarında öğretim görevlisi olarak dersler verdi. Çalışma sosyolojisi, istihdam, aile, sosyal demografi, sosyal politika ve refah devleti konuları temel ilgi alanları arasında yer alan ve mukayeseli çalışmaları Avrupa, Amerika ve Orta Doğu üzerine odaklanan Aysan'ın araştırmaları; Avrupa Birliği, TÜBİTAK, Population Change and Lifecourse Strategic Knowledge Cluster, International Development Research Centre ve Western Üniversitesi tarafından desteklendi. Akademik çalışmaları *Population and Development Review*, *Canadian Journal of Sociology*, *Emerging Markets Finance and Trade* ve *Routledge* gibi dergilerde ve yayınevlerinde yayımlandı.

TEŞEKKÜR

Yaşlanmak, insan hayatının doğal süreçlerinden birisidir. Yaşlılık ve yaşlanma süreci kişinin demografik özelliklerine bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Fakat kişinin nerede yaşlandığı en az diğer değişkenler kadar önemlidir. Modern kentlerde bir insanın nasıl bir yaşlılık ve yaşlanma deneyimini yaşadığı ve bundan sonra mekândaki gelişmelere bağlı şekilde nasıl bir hâl alacağı her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Bu çalışma dünyanın sayılı metropollerinden birisi olan İstanbul'daki yaşlıların mevcut durumunu ortaya koyarak kentteki yaşlanma deneyimine ilişkin temel verileri sunmak amacıyla hazırlandı.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Araştırma Merkezi bünyesinde *İstanbul Kalkınma Ajansı* desteğiyle gerçekleştirilen "İstanbul'da Yaşlı Hizmetleri ve Yaşlıların Mevcut Durumu Araştırması"nın sonuçlarını içeren elinizdeki bu kitap, bir literatür araştırmasına, nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanılarak İstanbul'da gerçekleştirilen kapsamlı bir saha araştırmasının verilerine dayanmaktadır. Araştırma kapsamında şehir içinden ve dışından gelen akademisyenlerin, kamu kurum ve kuruluşlarının, STK ve özel sektör temsilcilerinin katıldığı bir çalıştay düzenlenmiştir. Araştırma bulgularının özet olarak paylaşıldığı çalıştayda, verimli tartışmalar yürütülmüştür. Bu çalıştaya ve proje sonunda düzenlenen tanıtım toplantısına şehir dışından ve içinden katılan değerli öğretim üyelerine, kamu kurum ve kuruluşlarının yetkililerine, STK ve özel sektör temsilcilerine ve kıymetli öğrencilere çok teşekkür ederiz.

Nitel ve nicel araştırma kapsamında araştırmacıları evlerinde, evlerinin önünde ağırlayan, zahmetlere katlanan ve kendi hayatlarını anlatırken bazen sıkılan bazen üzülen ama geriye dönüp araştırmacılara nasihat eden tüm katılımcılara değerli desteklerinden dolayı teşekkür ederiz. Bu çalışmanın gerçekleşmesi için bizlere destek veren İstanbul Kalkınma Ajansı'na ve yetkililerine, özellikle Aslı Silahdaroğlu Bekmen'e, bizleri her zaman motive ederek destek olduğu için teşekkür ederim. Proje boyunca her an destek olabileceğini hissettiren, yanımızda duran İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü hocalarına, asistanlarına ve öğrencilerine, özellikle Doç. Dr. Yusuf Adıgüzel'e, Arş. Gör. Melek Kırıl'a ve Arş. Gör. Serdar Nerse'ye katkılarından dolayı teşekkürü borç bilirim.

Danışma Kurulu'muzu oluşturan, Trakya Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Ayşegül Yıldırım Kaptanoğlu'na, Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Didem Daniş'a, Yalova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Harun Ceylan'a, İstanbul Şehir Üniversitesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Mehmet Fatih Aysan'a, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Mustafa Otrar'a ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölüm Başkanı değerli hocamız Prof. Dr. İsmail Coşkun'a proje boyunca verdikleri destekten dolayı teşekkür ederim. Mülakatların gerçekleştirilmesinden kitabın yazılmasına kadarki süreçte ellerinden gelen tüm gayreti gösteren Zelal Günel'e, Merve Ayar'a ve Büşra Turan'a; proje tasarımında da birlikte çalıştığımız proje

araştırmacılarından Reyyan Beyza Altan'a ve proje yürütücüsü yardımcısı olan Arş. Gör. Hamza Kurtakapan'a, hem teknik hem de manevi desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Projenin yazılması ve yürütülmesi aşamasında bitmeyen telefon konuşmalarına, uzun saatler süren toplantılara ve sonu gelmeyen kütüphane mesailerine katlanan ve beni anlayışla karşılayan aileme şükranlarımı sunuyorum. Annemle, babamla, eşimle ve çocuklarımla olan vakitlerin neredeyse tamamen tükenmesine yol açan bu araştırma süresince modern yaşamın getirdiği hızın nasıl kayıplara yol açtığını bir kez daha anladım. Bu araştırmanın giderek modern bir kent hâline gelen İstanbul'daki yaşlı bireylerin hayatındaki iyileşmelere katkı sağlaması üzerimize ken kayıpların ağırlığını azaltacaktır.

Murat şentrk
Proje Yürütücüsü/Editör
25.05.2015, Laleli/İstanbul

İstanbul Üniversitesi
Edebiyat Fakültesi
Sosyoloji Araştırma Merkezi'ne

Nicel Araştırma: İstanbul'da Yaşlıların Mevcut Durumu

Mustafa OTRAR, Hamza KURTKAPAN

Bu bölümde nicel araştırma kapsamında gerçekleştirilen anket uygulamasından elde edilen veriler paylaşılmaktadır. Nicel araştırma bulgularını hazırlarken öncelikle katılımcıların demografik özellikleri (cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu vb.) ve diğer sorularla ilgili betimleyici frekans ve yüzde dağılımları analiz edilmiştir. Ardından benzer soru grubunda yer alan sorular ortak tablolar hâline getirilmiş ve tabloların açıklamalarına yer verilmiştir. Çapraz tablolar oluşturulduktan sonra farklı sorularda değişkenlerin konumları ele alınmıştır. Bu çerçevede katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim, ev mülkiyeti, ilçeler, ilçe grupları,¹ medeni durum, sosyoekonomik durum (gelir düzeyi), çocuk sahibi olma, sosyal güvencesi bulunma, spor yapma, gönüllü faaliyetlerde bulunma, evde hayvan besleme değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin çapraz tablo sonuçları özetlenerek değerlendirmeye dâhil edilmiştir. Çapraz tablolardaki anlamlı farklılıklara işaret edilmiş, eğer fark yoksa özellikle belirtilmemiştir.

5.1. Katılımcıların Sosyoekonomik ve Demografik Yapısı

Bu bölümde, katılımcıların demografik özelliklerinin (ilçe, cinsiyet, yaş, medeni durum vb.) betimleyici frekans ve yüzde dağılımlarına yer verilmektedir.

¹ Araştırma kapsamında anket uygulanan 12 ilçe, öncelikle 3 farklı kategoriye, sonra her bir kategori kendi içerisinde iki kategoriye ayrılmıştır. Analizler hem 3 hem de 6 ilçe kategorisine göre yapılmıştır.

Tablo 1
Katılımcıların Yaşadıkları İlçe Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

	İlçe Grup 2	Gruplar	f	%	İlçe Grup 1	
Grup 1/1	328	Kadıköy	159	15,2	513	Grup 1
		Beşiktaş	169	16,2		
Grup 1/2	185	Fatih	107	10,2		
		Üsküdar	78	7,5	337	Grup 2
Grup 2/1	227	Bakırköy	145	13,9		
		Maltepe	82	7,9		
Grup 2/2	110	Eyüp	66	6,3	194	Grup 3
		Ümraniye	44	4,2		
Grup 3/1	124	Ataşehir	73	7,0		
		Beylikdüzü	61	5,8	194	Grup 3
Grup 3/2	60	Bağcılar	37	3,5		
		Sultanbeyli	23	2,2		
	1044	Toplam	1044	100,0	1044	

Tablo 1’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan toplam 1044 katılımcının 159’u (%15,2) Kadıköy’de, 169’u (%16,2) Beşiktaş’ta, 145’i (%13,9) Bakırköy’de, 107’si (%10,2) Fatih’te, 82’si (%7,9) Maltepe’de, 78’i (%7,5) Üsküdar’da, 73’ü (%7,0) Ataşehir’de, 66’sı (%6,3) Eyüp’te, 61’i (%5,8) Beylikdüzü’nde, 44’ü (%4,2) Ümraniye’de, 37’si (%3,5) Bağcılar’da ve 23’ü (%2,2) Sultanbeyli’de ikamet etmektedir. İlçe gruplandırması l’ e göre katılımcıların %49,1’i Grup 1’de, %32,3’ü Grup 2’de ve %18,5’i Grup 3’te yer almaktadır. Sosyoekonomik ve sosyokültürel düzeyi yüksek, geçmişi daha eski ve kentin merkezinde bulunan ilçelerde yaşayan yaşlı nüfus oranının daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 2
Katılımcıların Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Kadın	589	56,4
Erkek	455	43,6
Toplam	1044	100,0

Tablo 2’de sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan 1044 yaşlı bireyin 589’u (%56,4) *kadınlardan*, 455’i (%43,6) *erkeklerden* oluşmaktadır.

Tablo 3

Katılımcıların Yaş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
65-74	673	64,5
75-85	337	32,3
86 ve üstü	34	3,3
Toplam	1044	100,0

Tablo 3'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 673'ü (%64,5) 65-74 yaş grubunda, 337'si (%32,3) 75-85 yaş grubunda, 34'ü ise (%3,3) 86 ve üstü yaş grubunda yer aldığını ifade etmiştir. Yaş gruplarındaki cinsiyet dağılımına bakıldığında 86 ve üstü yaşındaki kadınların (%3,6) erkeklerden (%2,6) daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 4

Katılımcıların Medeni Durum Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evli	646	61,9
Hiç evlenmemiş/Bekâr	19	1,8
Eşi ölmüş	348	33,3
Boşanmış	31	3,0
Toplam	1044	100,0

Tablo 4'te sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan yaşlı bireylerin 646'sı (%61,9) evli, 348'i (%33,3) eşi ölmüş, 31'i (%3) boşanmış ve 19'u ise (%1,8) hiç evlenmemiş/bekâr olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların medeni durumuna cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında evli erkeklerin (%80,9) evli kadınlardan (%47,2) fazla olduğu, eşi ölmüş (%46,3) ve boşanmış kadınların (%3,9) eşi ölmüş (%16,5) ve boşanmış erkeklerden (%1,8) fazla olduğu tespit edilmiştir. Evli katılımcıların en fazla olduğu ilçeler Beylikdüzü (%91,8) ve Bağcılar (%89,2) iken en az olduğu ilçeler Fatih (%48) ve Ataşehir'dir

Tablo 5

Bekâr Katılımcıların Evlenme İstegine Sahip Olup Olmadıkları Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gcc}	% _{yig}
Evet	14	1,3	3,5	3,5
Hayır	359	34,4	90,2	93,7
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	25	2,4	6,3	100,0
Toplam	398	38,1	100,0	
Geçersiz	646	61,9		
Toplam	1044	100,0		

(%50,7). 65-74 yaş aralığındaki katılımcıların %75,2'si, 75 yaş ve üzerindekiilerin %24,8'i evlidir. İleri yaşlılıkta eş kayıpları nedeniyle evlilik oranının düştüğü söylenebilir.

Tablo 5'te sunulduğu üzere, evlenme isteği olup olmadığı sorusuna 398 bekâr katılımcınının 14'ü (%3,5) *evet*; 359'u (%90,2) *hayır*; 25'i (%6,3) *fikri yok/ bilmiyor/cevap yok* yanıtını vermiştir. *Evlenmek isteyen* 14 katılımcınının 9'u (%64,29) *erkek*, 5'i (%35,71) *kadıdır*. Sayısal olarak az olsa da erkekler kadınlara göre oransal olarak daha fazla evlenmek istemektedirler. "Kiminle yaşamak istersiniz?" sorusuna kadın katılımcıların %20'sinin "yalnız yaşamak isterim" yanıtı da düşünüldüğünde kadınların evlenmek istememe ve yalnızlığı tercih etme yönünde bir eğilimleri olduğu söylenebilir.

Tablo 6

Katılımcıların Çocuk Sahibi Olup Olmadıkları Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	979	93,8
Hayır	65	6,2
Toplam	1044	100,0

Tablo 6'da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 979'u (%93,8) çocuğunun olduğunu, 65'i (%6,2) çocuğunun olmadığını belirtmiştir.

Tablo 7

Katılımcıların Yaşayan Çocuk Sayıları Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{geç}	% _{yig}
1	108	10,3	11,0	11,0
2	291	27,9	29,7	40,8
3	257	24,6	26,3	67,0
4	154	14,8	15,7	82,7
5	74	7,1	7,6	90,3
6 ve üstü	95	9,1	9,7	100,0
Toplam	979	93,8	100,0	
Geçersiz	65	6,2		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 7'de sunulduğu üzere, çocuğu olan katılımcıların 291'i (%27,9) iki, 257'si (%24,6) üç, 154'ü (%14,8) dört, 108'i (%10,3) bir, 95'i (%9,1) altı ve üstü, 74'ü (%7,1) beş adet yaşayan çocuk sahibi olduğunu belirtmiştir.

Tablo 8

Katılımcıların Çocuklarından En Yakın Olanının (Mesafe Olarak) Nerede Yaşadığı Sorusuna İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Aynı daire	251	24,0	25,6	25,6
Aynı apartman	92	8,8	9,4	35,0
Aynı sokak	51	4,9	5,2	40,2
Aynı mahalle	129	12,4	13,2	53,4
Aynı ilçe	121	11,6	12,4	65,8
Aynı il	284	27,2	29,0	94,8
Başka bir şehir	24	2,3	2,5	97,2
Çocuklarını yurt dışında yaşıyor	8	0,8	0,8	98,1
Çocuklarından hiçbiri yakınımda yaşamıyor	8	0,8	0,8	98,9
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	11	1,1	1,1	100,0
Toplam	979	93,8	100,0	
Geçersiz	65	6,2		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 8'de görüldüğü üzere, çocuklarının nerede oturdukları sorusuna örneklem grubunu oluşturan çocuk sahibi katılımcıların 284'ü (%29) aynı ilde, 251'i (%25,6) aynı dairede, 129'u (%13,2) aynı mahallede, 121'i (%12,4) aynı ilçede, 92'si (%9,4) aynı apartmanda, 51'i (%5,2) aynı sokakta, 24'ü (%2,5) başka bir şehirde, 8'i (%0,8) çocuklarının yurt dışında yaşadığı, 8'i (%0,8) çocuklarının hiçbirinin yakınında yaşamadığı yanıtını vermiştir. Katılımcıların 11'i (%1,1) ise fikri yok / bilmiyor / cevap yok yanıtını vermiştir. Aynı dairede ve apartmanda oturma oranı erkeklere nazaran kadınlarda daha fazlayken diğer mekânlar için önemli bir farklılık bulunmamaktadır.

İlçe gruplandırması (2) değişkeni çerçevesinde katılımcıların çocuklarıyla olan mesafelerine bakıldığında; %92,5 ile Grup 2/2, %78,0 ile Grup 1/2, %71,3 ile Grup 1/1, %62,9 ile Grup 2/1, %34,6 Grup 3/1, %33,9 ile Grup 3/2 şeklinde bir sıralama oluşmaktadır.

Çocuklarıyla aynı dairede oturanların %72,1'si evin mülkiyetine de sahipken %13,5'i oturduğu evin çocuklarına ait olduğunu belirtmiştir. Bu durum çocuklarıyla oturan katılımcıların büyük çoğunluğunun evlerinin kendilerine ait olduğunu göstermektedir.

Tablo 9

Katılımcıların Torun Sahibi Olup Olmadıkları Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{geç}	% _{yig}
Evet	869	83,2	88,8	88,8
Hayır	104	10,0	10,6	99,4
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	6	0,6	0,6	100,0
Toplam	979	93,8	100,0	
Geçersiz	65	6,2		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 9'da görüldüğü üzere, çocuğu olan 979 katılımcının 869'u (%88,8) torununun olduğunu, 104'ü (%10,6) torununun olmadığını belirtirken 6'sı (%0,6) bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 10

Katılımcıların İstanbul'da Yaşadıkları Süre (Yıl) Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
1-19 yıl	98	9,4
20-39 yıl	178	17,0
40-59 yıl	486	46,6
60-79 yıl	224	21,5
80 ve üzeri yıl	58	5,6
Toplam	1044	100,0

Tablo 10'da sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 486'sı (%46,6) 40-59 yıl arası, 224'ü (%21,5) 60-79 yıl arası, 178'i (%17,0) 20-39 yıl arası, 98'i (%9,4) 20 yıldan az ve 58'i (%5,6) de 80 ve üzeri yıldır İstanbul'da yaşadığını belirtmiştir. Grup 1'de yaşayan katılımcıların %7'si, Grup 2'deki katılımcıların %5,3'ü, Grup 3'teki katılımcıların %2,1'i 80 ve üzeri yıldır İstanbul'da ikamet etmektedir. Kent merkezinde yaşayan katılımcıların daha uzun süredir İstanbul'da yaşadıkları söylenebilir.

Tablo 11'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 97'si (% 9,3) *okuryazar olmadığını*, 72'si (%6,9) *okuryazar ancak bir okul mezunu olmadığını*, 164'ü (%15,7) *ilkokul terk*, 334'ü (%32,0) *ilkokul mezunu olduğunu*, 118'i (%11,3) *ortaokul mezunu olduğunu*, 91'i (%8,7) *lise mezunu (meslek) olduğunu*, 66'sı (%6,3) *lise mezunu (normal) olduğunu*, 33'ü (%3,2) *yüksekokul mezunu (2 yıllık) olduğunu*, 54'ü (%5,2) *üniversite mezunu (normal) olduğunu*, 8'i (%0,8) *lisansüstü mezunu olduğunu* belirtmiştir. Katılımcılardan 7'si (%0,7) eğitim durumu sorusunu cevapsız bırakmıştır.

Tablo 11

Katılımcıların Eğitim Durumları İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Okuryazar değil	97	9,3
Okuryazar ancak bir okul mezunu değil	72	6,9
İlkokul terk	164	15,7
İlkokul mezunu	334	32,0
Ortaokul mezunu	118	11,3
Lise mezunu (Meslek)	91	8,7
Lise mezunu (Normal)	66	6,3
Yüksekokul mezunu (2 Yıllık)	33	3,2
Üniversite mezunu (Normal)	54	5,2
Lisansüstü mezunu	8	0,8
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	7	0,7
Toplam	1044	100,0

Cinsiyet değişkeniyle bakıldığında, okuryazar olmayan 97 katılımcının 83'ü (%85,56) kadın, 14'ü (%14,44) erkektir. Okuryazar ancak bir okul mezunu olmayan 72 katılımcının 48'i (%66,6) kadın, 24'ü (%33,3) erkektir. Kadın katılımcıların %14,1'i, erkek katılımcıların %3,1'i okuryazar değildir. Araştırmaya katılan kadınların eğitim seviyesi erkeklerden daha düşüktür. İstanbul'da ikamet etmelerine rağmen okuryazar olmayanların önemli bir kısmının kadın olması dikkat çekicidir. Bu fark yükseköğretimde de bulunmaktadır. Üniversite mezunu olan 54 katılımcının 35'i (%64,81) erkek, 19'u (%35,19) kadın; lisansüstü eğitim mezunu 8 katılımcıdan 5'i (%62,5) erkek, 3'ü (%37,5) kadındır. Okuryazar olmayan katılımcıların en fazla olduğu ilçe Sultanbeyli'dir (%60,9). Lise ve üzeri mezuniyeti bulunan katılımcıların en fazla olduğu ilçe ise Kadıköy'dür (%75).

Tablo 12

Katılımcıların Hâlihazırda Gelir Sağlamak Amaçlı Ücretli Bir İşte Çalışıp Çalışmadıkları Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	64	6,1
Hayır	975	93,4
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	5	0,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 12'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 64'ü (%6,1) hâlihazırda gelir amaçlı bir işte çalıştığını, 975'i (%93,4) hâlihazırda gelir amaçlı bir işte çalışmadığını belirtirken 5'i ise (%0,5) bu soruya yanıt vermemiştir. Hâlihazırda ücretli işte çalıştığını belirten 64 katılımcının 45'i (%73,1) erkek, 19'u (%26,9) kadındır. Diğer bir deyişle kadın katılımcıların %3,2'si, erkeklerin ise %9,9'u hâlihazırda çalışmaktadır.

Grup 1/1'deki katılımcıların %7,3'ü, Grup 1/2'dekilerin %7,6'sı, Grup 2/1'dekilerin %7,9'u gelir sağlamak amaçlı bir işte çalıştığını söylerken Grup 2/2'dekilerin %3,6'sı, Grup 3/1'dekilerin %2,2'si ve Grup 3/2'dekilerin ise ancak %1,7'si gelir amaçlı bir işte çalıştığını belirtmiştir. Sosyoekonomik düzey düştükçe hâlihazırda bir işte çalışma oranı azalmaktadır.

Tablo 13

Hâlihazırda Gelir Sağlamak Amaçlı Ücretli Bir İşte Çalışan Katılımcıların Meslekleri İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gcc}	% _{yig}
İşçi	12	1,1	18,8	18,8
Memur	3	0,3	4,7	23,4
Esnaf	20	1,9	31,3	54,7
Küçük İşletme Sahibi/Yönetici (20 kişiye kadar işçi çalıştırıyorsa)	4	0,4	6,3	60,9
Büyük İşletme Sahibi/ Yönetici (21 ve üzeri sayıda işçi çalıştırıyorsa)	2	0,2	3,1	64,1
Profesyonel Meslek Sahibi	5	0,5	7,8	71,9
Kendi Hesabına Çalışanlar (Vasıflı ya da vasıfsız olarak serbest çalışanlar)	5	0,5	7,8	79,7
Ev Hanımı	3	0,3	4,7	84,4
Diğer	7	0,7	10,9	95,3
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	3	0,3	4,7	100,0
Toplam	64	6,1	100,0	
Geçersiz	980	93,9		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 13'te sunulduğu üzere, gelir sağlamak amaçlı ücretli bir işte çalışan 64 katılımcının 20'si (%31,3) esnaf olduğunu, 12'si (%18,8) işçi olduğunu, 5'i (%7,8) profesyonel meslek sahibi olduğunu, 5'i (%7,8) kendi hesabına çalıştığını, 4'ü (% 6,3) küçük işletme sahibi olduğunu, 3'ü (%4,7) ev hanımı olduğunu, 2'si (%3,1) büyük işletme sahibi olduğunu, 3'ü (%4,7) memur olduğunu; ayrıca 7'si (%10,9) diğer mesleklerden (biri kişi de çiftçi, ayakkabı boyacısı, ayakkabı tamirci-

si, gümrük müşaviri, merdiven temizleyicisi, taksi şoförü) olduğunu belirtmiştir. Katılımcılardan 3'ü (%4,7) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Hâlihazırda çalışan katılımcıların yalnızca 4'ünün (%6,3) sosyal güvencesi yoktur. Sosyal güvencesi olmayan ve çalışmaya devam edenlerin 2'si (%50) işçi, 1'i (%25) küçük işletme sahibi ve 1'i (%25) ise kendi hesabına çalışandır. Çalışmaya devam edip sosyal güvencesi bulunan 60 katılımcının büyük çoğunluğu esnaf (%33,33), işçi (%16,66) ve profesyonel meslek sahibidir (%0,8). Bu meslekler yaşlılıkta da sürdürülebilir mesleklerdir. Bunun yanı sıra sosyal güvencesi olup hâlihazırda düşük nitelikteki işlerde çalışan bir grup olduğu da söylenebilir. Bu anlamda yaşamını çalışarak devam ettirmek durumunda olan yaşlı bireylerin de varlığından bahsetmek mümkündür.

Tablo 14

Katılımcıların Çalışmayı Bırakmadan Önceki Meslekleri İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
İşçi	288	27,6
Memur	148	14,2
Esnaf	55	5,3
Küçük İşletme Sahibi/Yönetici (20 kişiye kadar işçi çalıştırıyorsa)	12	1,1
Büyük İşletme Sahibi/ Yönetici (21 ve üzeri sayıda işçi çalıştırıyorsa)	4	0,4
Profesyonel Meslek Sahibi	20	1,9
Kendi Hesabına Çalışanlar (serbest çalışanlar)	7	0,7
Ev Hanımı	409	39,2
Diğer	7	0,7
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	22	2,1
Toplam	972	93,1
Geçersiz	72	6,9
Toplam	1044	100,0

Tablo 14'te görüldüğü üzere, "Çalışmayı bırakmadan önceki mesleğiniz neydi?" sorusuna katılımcıların 409'u (%39,2) *ev hanımı*, 288'i (%27,6) işçi, 148'i (%14,2) memur, 55'i (%5,3) esnaf, 20'si (%1,9) profesyonel meslek sahibi, 12'si (%1,1) küçük işletme sahibi, 7'si (%0,7) kendi hesabına çalışan, 4'ü (%0,4) büyük işletme sahibi, diğer cevabını veren 7'si (%0,7) ise çiftçi, subay, sekreter ve ev temizlikçisi olarak mesleklerini ifade etmiştir. Katılımcılardan 22'si (%0,3) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Kadın katılımcıların %69'u ev hanımı, %13,1'i işçi, %12,2'si memur; erkek katılımcıların %52,8'i işçi, %19,5'i memur, %11,9'u ise esnaftır.

Tablo 15

Katılımcıların Eşlerinin Yaş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yig}
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	23	2,2	3,6	3,6
40-54	9	0,9	1,4	5,0
55-64	124	11,9	19,2	24,1
65-74	359	34,4	55,6	79,7
75-84	119	11,4	18,4	98,1
86 ve üstü	12	1,1	1,9	100,0
Toplam	646	61,9	100,0	
Geçersiz	398	38,1		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 15'te sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan 646 evli katılımcının eşlerinin 359'u (%55,6) 65-74 yaş grubunda, 119'u (%18,4) 75-84 yaş grubunda, 124'ü (%19,2) 55-64 yaş gurubunda, 12'si (%1,9) 86 ve üstü yaş grubunda, 9'u (%1,4) 45-54 yaş gurubundadır.

Evli erkek katılımcıların eşlerinin 9'u (%2,4) 40-54, 116'sı (%31,5) 55-64, 186'sı (%50,5) 65-74, 46'sı (%12,5) 75-84 yaş aralığında bulunmaktadır. Evli kadın katılımcıların eşlerinin 8'i (%2,9) 55-64, 173'ü (%62,2) 65-74, 473'ü (%26,3) 75-84 yaş aralığındayken 12'si (%4,3) 85 ve üstü yaşındadır. Bu durum erkek katılımcıların eşlerinin genellikle daha genç, kadınların eşlerinin ise daha yaşlı olduğunu göstermektedir.

Tablo 16

Katılımcıların Eşlerinin Hâlihazırda Gelir Sağlamak Amaçlı Ücretli Bir İşte Çalışıp Çalışmadıkları Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{geç}	% _{yig}
Evet	17	1,6	2,6	2,6
Hayır	619	59,3	95,8	98,5
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	10	1,0	1,5	100,0
Toplam	646	61,9	100,0	
Geçersiz	398	38,1		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 16'da görüldüğü üzere, 646 (%61,9) evli katılımcının 17'si (%2,6) eşlerinin hâlihazırda gelir amaçlı bir işte çalıştığını, 619'u (%95,8) eşlerinin hâlihazırda gelir amaçlı bir işte çalışmadığını belirirken 10 kişi (%1,5) bu soruya yanıt vermemiştir.

Tablo 19

Gruplar	Kızım ve damadım ile		Oğlum ve gelinim ile		Çocuklarımla değişimli olarak		Torunumla		Kardeşimle		Akrabalarım ile	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	69	6,6	116	11,1	20	1,9	44	4,2	11	1,1	4	0,4
Hayır	874	83,7	822	78,7	912	87,4	893	85,5	922	88,3	864	82,8
Fikri Yok	101	9,7	106	10,2	112	10,7	107	10,2	111	10,6	176	16,9
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 18 ve 19'da görüleceği üzere katılımcıların 569'u (%54,5) eşiyile, 218'i (%20,9) yalnız, 116'sı (%11,1) oğluyula ve geliniyle, 83'ü (%8,0) eşiyile ve bekâr çocuklarıyla, 69'u (%6,6) kızıyla ve damadıyla; 55'i (%5,3) sadece bekâr çocuklarıyla/çocuğuyula, 44'ü (%4,2) torunuyula, 20'si (%1,9) çocuklarıyla değişimli olarak, 11'i (%1,1) kayınvalidesiyile/kayınpederiyle, 11'i (%1,1) kardeşiyile, 9'u (%0,9) anne/babasıyla, 4'ü (%0,4) akrabalarıyla yaşadığını bildirmiştir.

Cinsiyet değişkeniyile bakılınca yalnız yaşadığını belirten katılımcılar ile eşiyile yaşadığını belirten katılımcılar arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Yalnız yaşayan 218 katılımcının 164'ü (%75,3) kadın, 54'ü (%24,7) erkektir. Diğer bir deyişle kadın katılımcıların %27,8'i yalnız, erkek katılımcıların %11,9'u yalnız yaşadığını belirtmiştir. Bu soruya eşimle yaşıyorum cevabını veren 569 katılımcının 312'si (%54,8) erkek, 257'si (%45,1) kadındır.

Sadece bekâr çocuğuyula yaşayanlar arasında da kadın katılımcılar (%6,3) erkeklere (%4) oranla daha fazladır. Kızı ve damadı ile yaşayan kadın (%8) katılımcıların oranı erkeklere (%4,8) göre daha fazladır. Oğlu ve gelini ile yaşayan kadın (%12,6) katılımcıların oranı erkeklere (%9,2) göre daha fazladır.

Katılımcının kiminle yaşadığı sorusuna ilçe değişkeniyle birlikte bakıldığında, eşiyile yaşayan katılımcı oranının en fazla olduğu ilçeler Beylikdüzü (%80,3) ve Bağcılar (%75,7) iken yalnız yaşadıklarını ifade eden katılımcılar en fazla Üsküdar (%34,6) ve Bakırköy (%27,6) ilçelerinde yaşamaktadır. 5 ilçede (Ataşehir, Beşiktaş, Fatih, Kadıköy, Maltepe) yalnız yaşayan katılımcı oranı, tüm ilçelerin ortalamasından (%20,9) fazladır. İlçe kategorileri (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 1/2'deki katılımcıların %44,9'u, Grup 3/1'dekilerin %62,7'si, Grup 3/2'dekilerin %65'i eşiyile yaşadığı cevabını vermiştir.

Tablo 20

Katılımcıların "Pekiyi, en fazla kimin yanında kalmak istersiniz?" İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Yalnız	155	14,8
Eşimle	579	55,5
Annemle/Babamla	2	0,2
Eşim ve bekâr çocuklarımla	64	6,1
Sadece bekâr çocuklarımla/çocuğumla	24	2,3
Kızım ve damadım ile	58	5,6
Oğlum ve gelinim ile	75	7,2
Çocuklarımla değişimli olarak	26	2,5
Kardeşimle	7	0,7
Akrabalarımla	1	0,1
Diğer	9	0,9
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	44	4,2
Toplam	1044	100,0

Tablo 20'de görüleceği üzere katılımcıların 579'u (%55,5) eşiyile, 155'i (%14,8) yalnız, 75'i (%7,2) oğluyula ve geliniyle, 64'ü (%6,1) eşiyile ve bekâr çocuklarıyla, 58'i (%5,6) kızıyla ve damadıyla, 24'ü (%2,3) sadece bekâr çocuklarıyla/çocuğuyula, 26'si (%2,5) çocuklarıyla değişimli olarak, 7'si (%0,7) kardeşiyle, 2'si (%0,2) annesiyle/babasıyla, 1'i (%0,4) akrabalarıyla, 6'sı tüm ailesiyle (%0,6), 2'si huzur evinde (%0,2) ve 1'i komşusuyla (%0,1) yaşamak istediğini belirtmiştir. Katılımcıların 44'ü (%4,2) bu soruda görüş beyan etmemiştir.

Kadın katılımcıların %20'si, erkek katılımcıların %8,1'i yalnız; erkek katılımcıların %68,8'i, kadınların %45,2'si eşiyile; kadınların %7,6'si, erkeklerin %2,9'u kızı ve damadı ile, kadınların %9,5'i, erkeklerin %4,2'si oğlu ve gelini ile yaşamak istediğini belirtmiştir. Kadın katılımcıların yalnız ya da çocuklarıyla yaşamayı, erkeklerin ise eşleriyle yaşamayı daha fazla istedikleri söylenebilir.

İlçe düzeyinde bakıldığında *yalnız yaşamak* isterim cevabı en fazla Beşiktaş (%21,3), Bakırköy (%20,2), Ataşehir (%19,2), Üsküdar (%19,2), Maltepe (%17,1) ve Kadıköy (%15,7) ilçelerinde ikamet edenlerce verilmiştir. Diğer taraftan eşimle yaşamak isterim cevabını en fazla %86,5 ile Bağcılar, %80,3'i ile Beylikdüzü'nde oturan katılımcılarca vermiştir. Ayrıca oğlumla ve gelinimle yaşamak isterim cevabı en fazla Sultanbeyli (%34,8) ve Ataşehir (%23,3) ilçelerinde verilmiştir.

Eğitim düzeyi arttıkça “Kiminle yaşamak istersiniz?” sorusuna “Yalnız yaşamak isterim.” cevabını verme oranı artmaktadır. Katılımcıların ilkökul mezunu olanlarının %11,1'i, ortaokul mezunu olanların %19,5'i, lise mezunu olanların %25'i, yüksekokul mezunu olanların %27,3'ü yalnız yaşamak istediğini belirtmiştir.

Tablo 21

Katılımcıların “Neden çocuklarınızla aynı evde kalmadığınızı öğrenebilir miyim?” (1. Neden) İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%	% _{gcc}	% _{yig}
Çocuklarını beni istemiyor	5	0,5	2,8	2,8
Evleri küçük ve benim için yer yok	3	0,3	1,7	4,4
Çocuklarının evinde benim bakımımı yapabilecek kimse yok	1	0,1	0,6	5,0
Çocuklarının maddi imkânları zayıf	2	0,2	1,1	6,1
Yaşadığım çevreyi değiştirmek istemiyorum; onlar da buraya gelemiyorlar	3	0,3	1,7	7,7
Ben çocuklarımla kalmak istemiyorum	5	0,5	2,8	10,5
Eşim ve ben kendimize yetebiliyoruz	2	0,2	1,1	11,6
Böyle daha rahat ediyorum	46	4,4	25,4	37,0
Herkesin bir düzeni var; bozmak istemiyorum	55	5,3	30,4	67,4
Şu anda yalnız idare edebiliyorum	23	2,2	12,7	80,1
Ev olarak ayrı olsa da yakınımdayım	11	1,1	6,1	86,2
Diğer	5	0,5	2,8	89,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	20	1,9	11,0	100,0
Toplam	181	17,3	100,0	
Geçersiz	863	82,7		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 21'de görüldüğü üzere, çocuklarıyla aynı evde kalmama nedenlerini belirten 181 (%17,3) katılımcının 55'i (%30,4) herkesin bir düzeni olduğunu, bunu bozmak istemediğini, 46'sı (%25,4) böyle daha rahat ettiğini, 23'ü (%12,7) şu anda yalnız idare edebildiğini, 11'i (%6,1) ev olarak ayrı olsa da yakınında olduklarını, 5'i (%2,8) çocuklarının kendisini istemediğini, 3'ü (%1,7) evlerinin küçük olduğunu ve kendisi

için yer olmadığını, 3'ü (%1,7) yaşadığı çevreyi değiştirmek istemediğini, 2'si (%1,1) eşinin ve kendisinin kendilerine yetebildiğini, 2'si (%1,1) çocuklarının maddi imkânlarının zayıf olduğunu, 1'i (%0,6) çocuklarının evinde kendi bakımını yapabilecek kimsenin olmadığını beyan etmiştir. Ayrıca 2 katılımcı (%1,1) çocuklarının yurt dışında olduklarını, 1 katılımcı (%0,6) çocuklarının başka şehirlerde yaşadıklarını, diğer 1 katılımcı (%0,6) ise gelininin rahatsız olmasını istemediği için çocuklarının evinde kalmadığını belirtmiştir.

Tablo 22

Katılımcıların "Neden çocuklarınızla aynı evde kalmadığınızı öğrenebilir miyim?" (2. Neden) İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Çocuklarım beni istemiyor	1	0,1	1,1	1,1
Evleri küçük ve benim için yer yok	5	0,5	5,6	6,7
Çocuklarımın maddi imkânları zayıf	4	0,4	4,5	11,2
Yaşadığım çevreyi değiştirmek istemiyorum; onlar da buraya gelemiyorlar	2	0,2	2,2	13,5
Ben çocuklarımla kalmak istemiyorum	1	0,1	1,1	14,6
Böyle daha rahat ediyorum	15	1,4	16,9	31,5
Herkesin bir düzeni var; bozmak istemiyorum	33	3,2	37,1	68,5
Şu anda yalnız idare edebiliyorum	25	2,4	28,1	96,6
Ev olarak ayrı olsa da yakınımdayım	3	0,3	3,4	100,0
Toplam	89	8,5	100,0	
Geçersiz	955	91,5		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 22'de görüldüğü üzere çocuklarıyla aynı evde kalmama nedenleri sorusuna birden fazla yanıt veren 89 katılımcının 33'ü (%37,1) herkesin bir düzeni olduğunu, bunu bozmak istemediğini, 15'i (%16,9) böyle daha rahat ettiğini, 25'ü (%28,1) şu anda yalnız idare edebildiğini, 5'i (%5,6) çocuklarının evlerinin küçük olduğunu ve kendisi için yer olmadığını, 4'ü (%4,5) çocuklarının maddi imkânlarının zayıf olduğunu, 3'ü (%3,4) ev olarak ayrı olsa da yakınında olduklarını, 2'si (%2,2) yaşadığı çevreyi değiştirmek istemediğini, 1'i (%1,1) çocuklarının kendisini istemediğini, 1'i (%1,1) de çocuklarıyla kalmak istemediğini belirtmiştir.

Tablo 25

		<i>Katılımcıların Gelirlerini Nereden Elde Ettiklerine (2) İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri</i>													
		Yardım Kuruluşlarından		Yaşlılık Aylığı		Devletten Yardım		Kiralardan		Mevduattan		Nafaka Alarak		Dul Maaşından	
Evet Gruplar	Fikri Yok Hayır	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
		8	0,8	37	3,5	12	1,1	103	9,9	28	2,7	8	0,8	28	2,7
924	88,5	896	85,8	921	88,2	843	80,7	911	87,3	924	88,5	911	87,3		
112	10,7	111	10,6	111	10,6	98	9,4	105	10,1	112	10,7	105	10,1		
1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0		

Tablo 24'te ve 25'te görüldüğü üzere, gelirlerini nereden elde ettikleri sorusuna katılımcıların 57'si (%5,5) çalışarak, 604'ü (%57,94) emekli maaşından, 444'ü (%42,5) eşimin maaşından, 114'ü (%10,9) çocuklarından alarak, 9'u (%0,9) akrabalarından alarak, 9'u (%0,9) komşularından alarak, 8'i (%0,8) yardım kuruluşlarından alarak, 37'si (%3,5) yaşlılık aylığı alarak, 12'si (%1,1) devletten yardım alarak, 103'ü (%9,9) kiralardan, 28'i (%2,7) mevduattan, 8'i (%0,8) nafaka alarak, 28'i (%2,7) dul maaşından cevabını vermiştir. Ayrıca diğer seçeneği olarak 3'ü (%0,3) yetim maaşını; 2'si (%0,2) eşinin çalışmasını; 1'i (%0,1) kardeşinin maaşını; 1'i (%0,1) görümcesinin maaşını; 1'i (%0,1) arkadaşlarının yardımını; 1'i (%0,1) çay tarlası gelirini belirtmiştir.

Gelir elde etme ile cinsiyet değişkeni birlikte değerlendirildiğinde; gelirini çalışarak elde eden 57 katılımcıdan 38'i (%66,66) erkek, 19'u (%33,33) kadın; emekli maaşından elde eden 604 katılımcının 397'si (%65,73) erkek, 207'si (%34,27) kadındır. Gelirini çocuklarından alan 114 katılımcının 78'i (%68,42) kadın, 36'sı (%31,58) erkektir. Gelirini komşularından alan 9 katılımcının tamamı (%100) kadındır. Yardım kuruluşlarından alan 8 katılımcının 7'si (%87,5) kadın, 1'i (%12,5) erkektir. Yaşlılık aylığı alan 37 katılımcının 30'u (%81,08) kadın, 7'si (%18,92) erkektir. Mevduat geliri bulunan 28 katılımcının 22'si (%78,57) kadın, 6'sı (%21,43) erkektir.

Gelirin nereden elde edildiğine ilçe değişkeniyle birlikte bakıldığında Kadıköy ilçesinde oturan katılımcıların %25,2'sinin kira geliri elde ettiği, %85,5'inin emekli maaşı aldığı görülmektedir. Kadıköy ilçesi söz konusu gelir türlerinde diğer ilçelerden önemli ölçüde ayrılmaktadır. Ayrıca Kadıköylü katılımcıların %10,1'i çalışarak gelirlerini elde etmekte ve bu alanda da diğer ilçelerden belirgin bir biçimde farklılaşmaktadır. Katılımcılardan hem çalışanların hem de emekli maaşı ve kira geliri fazla olanların Kadıköy ilçesinde bulunması dikkat çekicidir. Çalışanların Kadıköy ilçesinde fazla olması, sosyoekonomik düzeyin artmasıyla ileri yaşlarda da çalışma hayatının sürdürülmesi arasında bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan Bağcılar'da ikamet eden katılımcıların %37,8'i "Gelirimi çocuklarımdan alıyorum." cevabını vermiştir. Bu durum ilçedeki aile ilişkilerinin ve aile bağlarının güçlü olduğunu gösterdiği gibi katılımcıların çocuklarından destek alarak yaşamlarını sürdürdüğü anlamına gelmektedir.

İlçe kategorisi (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 1/1'in %72,3'ü, Grup 1/2'nin %50,3'ü, Grup 2/1'in %62,6'sı, Grup 2/2'nin %46,4'ü, Grup 3/1'in %45,5'i, Grup 3/2'nin %33,3'ü emekli maaşı olduğunu belirtmektedir. Eşlerinin maaşlarından gelirini elde etme durumu bahsedilen oranlara yakındır. Sosyoekonomik düzey yükseldikçe emekli maaşından ve eşinin maaşından gelirini elde edenlerin oranı da artmaktadır. Gelirlerini çocuklarından elde edenlere bakıldığında tam tersi bir durum söz konusudur. Grup 3/2'nin %23,3'ü, Grup 3/1'in %11,2'i, Grup 2/2'nin %18,2'si, Grup 2/1'nin %8,8'i, Grup 1/2'nin %12,4'ü ve Grup 1/1'nin %6,7'si gelirini çocuklarından elde etmektedir.

Tablo 26

Katılımcıların Otomobile Sahip Olup Olmadıkları Değişkeni için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	162	15,5
Hayır	880	84,3
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	2	0,2
Toplam	1044	100,0

Tablo 26'da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 162'si (%15,5) otomobil sahibi olduğunu, 880'i (%84,3) otomobil sahibi olmadığını belirtirken 2'si (%0,2) bu soruya yanıt vermemiştir. Otomobil sahibi 162 katılımcının 111'i (%68,52) erkek, 51'i (%31,48) kadındır. Diğer bir deyişle erkek katılımcıların %24,4'ünün, kadın katılımcıların ise %8,7'sinin otomobili vardır.

Tablo 27

Otomobil Sahibi Katılımcıların Araçlarını Kendilerinin Kullanıp Kullanmadığına İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{geç}	% _{yig}
Evet	108	10,3	66,7	66,7
Hayır	51	4,9	31,5	98,1
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	3	0,3	1,9	100,0
Toplam	162	15,5	100,0	
Geçersiz	882	84,5		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 27'de sunulduğu üzere, otomobili olan 162 katılımcıdan 108'i (%66,7) araçlarını kendilerinin kullandığını, 51'i (%31,5) araçlarını kendilerinin kullanmadığını belirtirken 3'ü (%1,9) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Arabası olan kadın katılımcıların %35,3'ü, erkek katılımcıların %81,1'i kendi aracını kullanabilmektedir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %25'i, Grup 1/2'dekilerin %8,6'sı, Grup 2/1'dekilerin %17,2'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %11,8'i, grup 3/1'dekilerin %7,5'i, Grup 3/2'dekilerin %3,3'ü otomobil sahibi olduğunu belirtmiştir. Sosyoekonomik düzey yükseldikçe ve çeperden kent merkezine doğru gelindikçe otomobil sahibi olma oranı yükselmektedir.

Tablo 28

Katılımcıların Sosyal Güvenceye Sahip Olup Olmadıkları Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	969	92,8
Hayır	67	6,4
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	8	0,8
Toplam	1044	100,0

Tablo 28'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 969'u (%92,8) sosyal güvenceye sahip olduğunu, 67'si (%6,4) sosyal güvencesi olmadığını belirtirken 8'i (%0,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Cinsiyet değişkeni ile bakıldığında kadın katılımcıların %91,9'unun, erkek katılımcıların %94,1'inin sosyal güvencesinin olduğu görülmektedir. Diğer tüm ilçelerde sosyal güvence sahibi olma %90 civarındayken Sultanbeyli ilçesindeki katılımcıların sadece %69,9'nun sosyal güvencesinin olması dikkat çekicidir.

Tüm ilçe gruplarında %90'ın üzerinde sosyal güvence olduğu belirtilirken Grup 3/2'deki (Bağcılar-Sultanbeyli) katılımcıların %81,7'si sosyal güvencesi olduğunu belirtmiştir. Söz konusu grup bu anlamda diğer ilçelerden ayrılmaktadır.

Tablo 29

Katılımcıların Hangi Sosyal Güvenlik Kurumundan Sosyal Güvencesi Olduğuna İlişkin (1) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Emekli Sandığı		SSK		BAĞ-KUR		Genel Sağlık Sigortası/Yeşil Kart		Dul Aylığı		Yaşlı Aylığı	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	229	21,9	562	53,8	121	11,6	24	2,3	46	4,4	22	2,1
Hayır	662	63,4	365	35,0	766	73,4	849	81,3	826	79,1	847	81,1
Fikri Yok	79	7,6	43	4,1	83	8,0	97	9,3	98	9,4	101	9,7
Toplam	970	92,9	970	92,9	970	92,9	970	92,9	970	92,9	970	92,9
Geçersiz	74	7,1	74	7,1	74	7,1	74	7,1	74	7,1	74	7,1
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 29'da görüleceği üzere, sosyal güvencesi olan 970 (%92,9) katılımcının 562'si (%53,8) SSK, 229'u (%21,9) Emekli Sandığı, 121'i (%11,6) BAĞ-KUR, 46'sı (%4,4) Dul Aylığı, 24'ü (%2,3) Genel Sağlık Sigortası/Yeşil Kart, 22'si (%2,1) Yaşlı Aylığı cevabını vermiştir. Ayrıca katılımcıların 4'ü (%0,4) özel banka sigortası, 3'ü (%0,3) eşinin sigortası, 2'si (%0,2) çocuklarının sigortası, 2'si (0,2) yetim aylığı, 2'si (%0,2) yurtdışı emekli ve 1'i (%0,1) yaşlılık sigortası sahibi olduğunu belirtmiştir.

Sosyal güvencesi olan katılımcılardan dul aylığı ile yaşlı aylığı alan kadınlar, erkeklerden daha fazladır. Dul aylığı alan 46 katılımcının 44'ü (%95,65) kadın, 2'si (%4,35) erkektir. Yaşlı aylığı alan 22 katılımcının 17'si (%77,27) kadın, 5'i (%22,73) erkektir.

Tablo 30

Katılımcıların “Kendinizi hangi sosyoekonomik grupta/gelir grubunda görüyorsunuz?” İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Alt/Yoksul	128	12,3
Ortanın altı/Dar gelirli	349	33,4
Orta	482	46,2
Ortanın üstü/İyi	44	4,2
Üst/Çok iyi	4	0,4
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	37	3,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 30’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 128’i (%12,3) alt/yoksul, 349’u (%33,4) ortanın altı/dar gelirli, 482’si (%46,2) orta, 44’ü (%4,2) ortanın üstü/iyi, 4’ü (%0,4) üst/çok iyi sosyoekonomik grupta/gelir grubunda gördüğünü belirtmiştir. Bu soruya 37’si (%3,5) fikrim yok cevabı vermiştir.

Kadınların %13,8’i kendisini alt/yoksul, %36,2’si ortanın altı/dar gelirli, %42,6’sı orta, %3,4 ortanın üstü/iyi olarak tanımlamıştır. Erkeklerin %10,3’ü kendisini alt/yoksul, %29,9’u ortanın altı/dar gelirli, %50,8’i orta, %5,3 ortanın üstü/iyi ve %0,9’u üst/çok iyi şeklinde tanımlamıştır. Yoksul olduğunu belirten 128 katılımcının 81’i (%63,28) kadın, 47’si (%36,72) erkektir. Ortanın altı/dar gelirli alt/yoksul olarak belirtenlerin ise 213’ü (%61,03) kadın, 136’sı (%38,97) erkektir. Bu durum kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla kendilerini alt/orta ve ortanın altında/dar gelirli olarak gördüklerini göstermektedir.

Kadıköy, Beşiktaş, Eyüp ve Maltepe ilçelerindeki katılımcıların %60’tan fazlası kendisini orta sosyoekonomik grupta görürken Bağcılar ilçesindeki katılımcıların %94,6’sı kendisini ortanın altı/dar gelir grubunda görmesi dikkat çekicidir. Alt/yoksul kategorisi ise en fazla Ataşehir ve Sultanbeyli ilçelerinde ikamet eden katılımcılar tarafından belirtilmiştir. Bu ilçelerdeki katılımcıların %30’dan fazlası kendisini alt/yoksul kategorisinde değerlendirmiştir.

Grup 1/1’deki katılımcıların %28,7’si, Grup 1/2’dekilerin %46,5’i, Grup 2/1’dekilerin %48,5’i, Grup 2/2’deki katılımcıların %39,1’i, Grup 3/1’dekilerin %71,6’sı, Grup 3/2’dekilerin %80’i ortanın altı ve alt/yoksul grupta yer almaktadır. Kent merkezinden çepere doğru gidildikçe kendini ortanın altı ve alt/yoksul şeklinde tanımlayanların oranı yükselmektedir. Benzer şekilde kent merkezinden çepere doğru gidildikçe

sosyoekonomik olarak kendini ortanın üstü/iyi şeklinde tanımlayanların oranı azalmaktadır. Grup 1/1'deki katılımcıların %6,4'ü, Grup 1/2'dekilerin %4,9'u, Grup 2/1'dekilerin %4,8'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %0,9'u, Grup 3/1'dekilerin %3,7'si, Grup 3/2'dekilerin %1,7'si ortanın üstü/iyi sosyoekonomik grupta yer aldığını belirtmiştir.

Tablo 31

Katılımcıların "Haneye giren aylık düzenli geliriniz ortalama ne kadardır?" İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
500 TL ve altı	26	2,5
501 TL - 750 TL	32	3,1
751 TL - 1.000 TL	167	16,0
1.001 TL - 1.500 TL	297	28,4
1.501 TL - 2.000 TL	139	13,3
2.001 TL - 3.000 TL	101	9,7
3.001 TL - 4.000 TL	75	7,2
4.001 TL - 5.000 TL	35	3,4
5.001 TL ve üstü	20	1,9
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	152	14,6
Toplam	1044	100,0

Tablo 31'de görüldüğü üzere, "Haneye giren aylık düzenli geliriniz ortalama ne kadardır?" sorusuna katılımcıların 26'sı (%2,5) 500 TL ve altında, 32'si (%3,1) 501 TL - 750 TL, 167'si (%16,0) 751 TL - 1.000 TL, 297'si (%28,4) 1.001 TL - 1.500 TL, 139'u (%13,3) 1.501 TL - 2.000 TL, 101'i (%9,7) 2.001 TL - 3.000 TL, 75'i (%7,2) 3.001 TL - 4.000 TL, 35'i (%3,4) 4.001 TL - 5.000 TL, 20'si (%1,9) ise 5.001 TL ve üstünde gelirleri olduğu cevabını vermiştir. Katılımcılardan 152'si (%14,6) bu soruya cevap vermemiştir. Araştırma kapsamında en fazla cevap verilmeyen soru gelir sorusudur.

Cinsiyet değişkeni ile bakıldığında 1000 TL'nin altında geliri olan kadın katılımcıların oranı %25,5 iken aynı gelir miktarına sahip erkeklerin oranı %16,5'tir. 2000 TL'den fazla geliri olan kadın katılımcıların oranı %16,5 iken aynı gelir miktarına sahip erkeklerin oranı ise %25,1'dir.

İlçe değişkeniyle bakıldığında ise geliri 3001 TL ve yukarısında olan katılımcıların %36,5'i Kadıköy'de ikamet etmektedir. Bu açıdan Kadıköy, en fazla geliri olan katılımcıların ikamet ettiği ilçedir. Gelirini en düşük düzeyde belirten katılımcıların yaşadığı ilçeler sırasıyla Bağcılar ve Sultanbeyli'dir. Bağcılar'daki katılımcıların %83,8'i, Sultanbeyli'deki katılımcıların %60,8'i 1000 TL'den daha az gelire sahip olduğunu belirtmiştir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %39,9'u, Grup 1/2'dekilerin %49,2'si, Grup 2/1'dekilerin %44,9'u, Grup 2/2'deki katılımcıların %44,5'i, Grup 3/1'dekilerin %73,1'i, Grup 3/2'dekilerin %85'i haneye giren aylık düzenli gelirini 1500 TL ve daha aşağısı olarak belirtmiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %23,5'i, Grup 1/2'dekilerin %21,6'sı, Grup 2/1'dekilerin %29,1'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %18,2'si, Grup 3/1'dekilerin %22,4'ü, Grup 3/2'dekilerin %11,7'si haneye giren aylık düzenli gelirinin 1501-3000 TL arasında olduğunu belirtmiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %23,5'i, Grup 1/2'dekilerin %5,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %14,1'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %5,5'i, Grup 3/1'dekilerin %3'ü, Grup 3/2'dekilerin %1,7'si haneye giren aylık düzenli gelirinin 3001 TL ve yukarısında olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların gelirlerine ilçe kategorileri (2) değişkeni ile bakıldığında kent merkezinde yer alan yaşlı bireylerin gelirlerinin çeperdekilere ve yeni gelişmekte olan kent- sel alanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 32

Katılımcıların Evlerinin Türü

Gruplar	f	%
Gecekondu	43	4,1
Müstakil ev	57	5,5
Apartman dairesi	873	83,6
Dubleks daire	11	1,1
Site	47	4,5
Villa	3	0,3
Apart	2	0,2
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	8	0,8
Toplam	1044	100,0

Tablo 32'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 873'ü (%83,6) apartman dairesinde, 57'si (%5,5) müstakil evde, 47'si (%4,5) sitede, 43'ü (%4,1) gecekondu, 11'i (%1,1) dubleks dairede 3'ü (%0,3) villada ve 2'si (%0,2) apartta yaşadığını belirtmiştir. Bu soruyu 8 (%0,8) katılımcı cevapsız bırakmıştır.

Tablo 33

Katılımcıların Evlerinin Mülkiyeti

Gruplar	f	%
Kendi evim	681	65,2
Eşimin	93	8,9
Annemin/babamın evidir	14	1,3
Kirada oturuyorum	180	17,2
Çocuklarımın evidir	56	5,4
Kardeşimin evidir	4	0,4
Akrabalarımın evidir	4	0,4
Diğer (Bodrum Katında Para Ödemiyor, Sahibi Para Almıyormuş)	1	0,1
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	11	1,1
Toplam	1044	100,0

Tablo 33'te sunulduğu üzere, "Evinizin mülkiyeti kime aittir?" sorusuna örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 681'i (%65,2) kendi evim, 180'i (%17,2) kirada oturuyorum, 93'ü (%8,9) eşimin evi, 56'sı (%5,4) çocuklarımın evi, 14'ü (%1,3) annemin/babamın evi, 4'ü (%0,4) kardeşimin evi, 4'ü (%0,4) akrabalarımın evi, 1'i (%0,1) sahibine para vermeden bodrum katta oturduğu cevabını vermiştir. Katılımcıların 11'i (%1,1) bu soruya fikrim yok/cevap yok yanıtını vermiştir.

Evimin mülkiyeti eşimin diyen kadın katılımcıların oranı %14,3 iken bu oran erkekler için %2'dir. Ayrıca kadın katılımcıların %19,4'ü kirada, %7,3'ü çocuklarının evinde oturmaktadır. Erkek katılımcıların %14,5'i kirada, %2,9'u çocuklarının evinde oturmaktadır.

Kadıköy, Bakırköy Üsküdar ve Ümraniye ilçelerinde oturan katılımcıların en az %72,7'sinin oturduğu ev, kendi mülkiyetindedir. Bağcılar ve Beylikdüzü ilçelerindeki katılımcıların %57,4'ünden fazlası kirada oturduğunu belirtmiştir. Bunun yanında katılımcıların ev sahibi olma oranları Ataşehir, Beşiktaş, Eyüp, Maltepe ilçelerinde Tablo 33'te belirtilen ortalamaya (%65,2) yakınken Fatih (%55,1) ve Sultanbeyli (%47,8) ilçelerinde ortalamanın biraz daha altındadır.

Grup 1/1'deki katılımcıların %72'si, Grup 1/2'dekilerin %63,8'i, Grup 2/1'dekilerin %74'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %67,3'ü, Grup 3/1'dekilerin %47,8'i, Grup 3/2'dekilerin %35'i evinin mülkiyetinin kendisine ait olduğunu belirtmiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %10,1'i, Grup 1/2'dekilerin %16,8'i, Grup 2/1'dekilerin %12,3'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %5,5'i, Grup 3/1'dekilerin %40,3'ü, Grup 3/2'dekilerin %46,7'si evinin mülkiyeti sorusuna kiracı olduğu şeklinde yanıt vermiştir. Bu oranlara bakıldığında ev sahipliğinin kent merkezinde, kiracılığın ise çeperler için geçerli olduğu söylenebilir.

5.2. Katılımcıların Sağlık Durumları

Tablo 34

Katılımcıların Kendi Sağlıklarını Tanımlama Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Çok iyi	134	12,8
İyi	370	35,4
Orta	371	35,5
Kötü	131	12,5
Çok kötü	36	3,4
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	2	0,2
Toplam	1044	100,0

Tablo 34'te sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 134'ü (%12,8) sağlığını çok iyi, 370'i (%35,4) iyi, 371'i (%35,5) orta, 131'i (%12,5) kötü, 36'sı (%3,4) ise sağlığını çok kötü şeklinde belirtmiştir. 2 katılımcı (%0,2) bu soruda fikir beyan etmemiştir.

Sağlık durumlarının çok iyi olduğunu belirten 134 (%12,8) katılımcının 74'ü (%55,2) erkek, 60'ı (%44,8) kadındır. Sağlık durumunun kötü olduğunu belirten 131 (%12,5) katılımcının 85'i (%65) kadın, 46'sı erkektir (%35). Çok kötü cevabını veren 36 katılımcının (%3,4) da 19'u kadın (%52,8), 17'si erkektir (%47,2). Erkek katılımcılar, kadın katılımcılara oranla sağlıklarını genel olarak daha fazla iyi, çok iyi şeklinde tanımlamışlardır.

İlçe değişkeniyle bakıldığında Üsküdar'daki katılımcıların %70,5'si, Kadıköy'dekilerin %64,2'si ve Ümraniye'dekilerin %60,5'i sağlığını iyi ya da çok iyi değerlendirmektedir. Söz konusu ilçeler sağlık durumlarını iyi ya da çok iyi değerlendiren ilçelerin başında gelmektedir. Sağlık durumunu kötü veya çok kötü şeklinde değerlendiren ilçelerin başında ise sırasıyla Fatih (%37,4), Bağcılar (%29,7) ve Bakırköy (%24,2) gelmektedir.

Medeni durum değişkeniyle bakıldığında evli olmayan (hiç evlenmemiş bekar / eşi ölmüş / boşanmış) katılımcılar sağlık durumlarının evli olanlara göre daha kötü olduğu kanaatindedirler. Evli katılımcıların %9,9'u, eşi ölmüş katılımcıların %18,4'ü sağlığını kötü olarak tanımlamaktadır.

Katılımcıların sağlıklarına ilçe kategorileri (2) değişkeni ile birlikte bakıldığında Grup 1/1'deki katılımcıların %60,1'i, Grup 1/2'dekilerin %54,6'sı, Grup 2/1'dekilerin %45,4'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %48,2'si, Grup 3/1'dekilerin %25,4'ü, Grup 3/2'dekilerin %26,7'i sağlığını iyi ya da çok iyi şeklinde değerlendirdiği görülmektedir.

Diğer taraftan Grup 1/1'deki katılımcıların %8,2'si, Grup 1/2'dekilerin %23,8'i, Grup 2/1'dekilerin %21,1'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %10,9'u, Grup 3/1'dekilerin %14,9'u, Grup 3/2'dekilerin %26,7'si sağlığını *kötü* ya da çok kötü şeklinde değerlendirmiştir. Sosyoekonomik düzeyi yüksek ve kent merkezinde yaşayan katılımcıların diğer gruplardan farklı olarak kendilerini daha sağlıklı hissettikleri söylenebilir.

Tablo 35

Katılımcıların Fiziksel Engeli Sahip Olup Olmadıkları Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	140	13,4
Hayır	899	86,1
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	5	0,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 35'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 140'ı (%13,4) *fiziksel engeli olduğunu*, 899'u (%86,1) *fiziksel engeli olmadığını* belirtirken 5'i (%0,5) bu soruya cevap vermemiştir. Fiziksel engeli olan katılımcıların 83'ü kadın (%59,3), 57'si erkektir (%40,7).

Grup 1/1'deki katılımcıların %7,9'u, Grup 1/2'dekilerin %22,2'si, Grup 2/1'dekilerin %6,2'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %8,2'si, Grup 3/1'dekilerin %26,1'i, Grup 3/2'dekilerin %25'i fiziksel engeli olduğunu belirtmiştir. Kent merkezinden çepere doğru gidildikçe yaşlı bireylerde fiziksel engellilik oranı artmaktadır.

Tablo 36

Katılımcıların Fiziksel Engeli Olma Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Görememe		Duyamama		Hareket Edememe	
	f	%	f	%	f	%
Belirtildi	48	4,6	53	5,1	60	5,7
Belirtilmedi	78	7,5	73	7,0	73	7,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	14	1,3	14	1,3	7	0,7
Toplam	140	13,4	140	13,4	140	13,4
Geçersiz	904	86,6	904	86,6	904	86,6
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 36'da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 48'i (%4,6) görme engeli olduğunu, 53'ü (%4,6) duyma engeli olduğunu, 60'ı (%5,7) ise hareket edememe engeli olduğunu belirtmiştir. Görme engelli olanların cinsiyetine bakıldığında kadın ve er-

kek katılımcıların neredeyse eşit olduğu söylenebilir. Ancak duyma ve hareket etme engelinde kadınların (sırasıyla %58,5 ve %63,3) erkeklerden (sırasıyla %41,5 ve %46,7) daha fazla olduğu görülmüştür. Görme, duyma ve hareket etme engeli dışında *ayak ağrısı ve yürüme sorunu* 8 (%0,8), *bel ağrısı* 5 (%0,5), *kalp rahatsızlığı*, *kemik erimesi*, *lösemi*, *protez ve unutkanlık* ise birer katılımcı tarafından fiziksel engel olarak ifade edilmiştir.

Tablo 37

Katılımcıların Eşlerinin Fiziksel Engeli Olup Olmadıkları Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	51	4,9	7,9	7,9
Hayır	594	56,9	92,0	99,8
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	1	0,1	0,2	100,0
Toplam	646	61,9	100,0	
Geçersiz	398	38,1		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 37’de sunulduğu üzere, 646 (%61,9) evli katılımcının 51’i (%7,9) eşinin fiziksel engeli olduğunu, 594’ü (%92) eşinin fiziksel engeli olmadığını belirtmiştir. Bir (%0,1) katılımcı bu soruya cevap vermemiştir. Evli erkekler (%58,9) kadınlardan (%41,1) daha fazla engelle sahiptir.

Tablo 38

Katılımcıların Eşlerinin Fiziksel Engeli Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Görememe			Duyamama			Hareket Edememe		
	f	%	% _{gec}	f	%	% _{gec}	f	%	% _{gec}
Belirtildi	15	1,4	29,4	13	1,2	25,5	25	2,4	49,0
Belirtilmedi	32	3,1	62,7	34	3,3	66,7	25	2,4	49,0
Fikri Yok / Cevap Yok	4	0,4	7,8	4	0,4	7,8	1	0,1	2,0
Toplam	51	4,9	100,0	51	4,9	100,0	51	4,9	100,0
Geçersiz	993	95,1		993	95,1		993	95,1	
Toplam	1044	100,0		1044	100,0		1044	100,0	

Tablo 38’de görüldüğü üzere, eşinin fiziksel engeli olduğunu belirten 51 katılımcıdan 15’i (%29,4) eşinin görme engelini, 13’ü (%25,5) eşinin işitme engelini, 25’i (%49) eşinin hareket etmeye ilişkin fiziksel bir engelini olduğunu belirtmiştir. Görme ve duyma engelini kadın ve erkek eşlerde aynı oranda olduğu, hareket etme engeli olan erkeklerin (%72) ise kadınlardan (%28) daha fazla olduğu görülmüştür.

Görme, duyma ve hareket etme engeli dışında *ayak ağrıları ve yürüme sorunu* 3 (%5,8), *bel ağrısı* 2 (%3,92), beyin kanaması geçirme ve yatalak olma, fizik tedavi görme, felçli olma, kadın hastalığı, kalp rahatsızlığı, karaciğer büyümesi, Parkinson ve zihinsel engelli olma ise birer katılımcı tarafından fiziksel engel olarak ifade edilmiştir.

Tablo 39

Katılımcıların İlaç Kullanma Sıklığına İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
İlaç kullanmam	108	10,3
Her gün düzenli olarak kullanırım	842	80,7
Düzensiz kullanırım	54	5,2
Hastalandığımda kullanırım	35	3,4
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	5	0,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 39'da görüldüğü üzere, örneklem grubu oluşturan katılımcıların 108'i (%10,3) *ilaç kullanmadığını*, 842'si (%80,7) *her gün düzenli şekilde ilaç kullandığını*, 54'ü (%5,2) *düzensiz ilaç kullandığını*, 35'i (%3,4) *hastalandığında ilaç kullandığını* belirtmiştir. 5 (%0,5) katılımcı ise bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

Her gün düzenli ilaç kullanırım diyen 842 katılımcının %59,3'ü kadın, %40,7'si erkek; hastalandığımda ilaç kullanırım diyen 35 katılımcının %71,5'i erkek, %28'5'i ise kadındır. Bu durumda kadınların daha düzenli ilaç kullandıkları, erkeklerin ise kadınlara nispetle daha düzensiz oldukları ve hastalandıklarında ilaç kullandıkları söylenebilir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %52,1'i, Grup 1/2'dekilerin %61,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %65,9'u, Grup 2/2'deki katılımcıların %56,3'ü, Grup 3/1'dekilerin %72,5'i, Grup 3/2'dekilerin %92,3'ü her gün sürekli 3 ve daha fazla ilaç kullanması gerektiğini belirtmiştir. Yaşlı bireylerin düzenli ilaç kullanma oranı kent çeperinde, merkeze oranla daha yüksektir.

Tablo 40

Katılımcıların Sürekli Kullanması Gereken Farklı İlaç Sayısına İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gsc}	% _{yig}
1	150	14,4	17,8	17,8
2	164	15,7	19,5	37,3
3	232	22,2	27,6	64,8
4	103	9,9	12,2	77,1
5	77	7,4	9,1	86,2
6 ve üzeri	116	11,1	13,8	100,0
Toplam	842	80,7	100,0	
Geçersiz	202	19,3		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 40'ta görüldüğü üzere, her gün düzenli ilaç kullanırım diyen 842 katılımcının 150'si (%17,8) bir, 164'ü (%19,5) iki, 232'si (%27,6) üç, 103'ü (%12,2) dört, 77'si (%9,1) beş ve 116'sı (%13,8) (bir günde) altı ve üzeri sayıda farklı ilaç aldığını belirtmiştir.

Bir gün içerisinde düzenli olarak ilaç kullananların cinsiyet dağılımına bakıldığında ilaç kullanma sayısı arttıkça kadınların oranının arttığı görülmektedir. Özellikle 2 ve üzeri ilaç kullanımında kadın katılımcıların daha fazla olduğu söylenebilir. Günde iki ilaç kullanan 164 katılımcının %59,2'si, üç ilaç kullanan 232 katılımcının %65'i, dört ilaç kullanan 103 katılımcının %60'ı kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 41

Katılımcıların Hastaneye veya Sağlık Ocağına Gitme Sıklığına İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%
Her gün giderim	10	1,0
Ayda birden çok kez giderim	135	12,9
Ayda bir giderim	364	34,9
İki ayda bir giderim	161	15,4
Üç ayda bir giderim	213	20,4
Altı ayda bir giderim	60	5,7
Yılda bir giderim	40	3,8
Gitmem	46	4,4
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	15	1,4
Toplam	1044	100,0

Tablo 41'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 10'u (%1,0) hastane veya sağlık ocağına *her gün gittiğini*, 135'i

(%12,9) ayda birden çok kez gittiğini, 364'ü (%34,9) ayda bir gittiğini, 161'i (%15,4) iki ayda bir gittiğini, 213'ü (%20,4) üç ayda bir gittiğini, 60'ı (%5,7) altı ayda bir gittiğini, 40'ı (%3,8) yılda bir gittiğini, 46'sı (%4,4) ise gitmediğini ifade etmiştir. Katılımcıların 15'i (%1,4) bu soruya cevap vermemiştir.

Katılımcıların hastaneye veya sağlık ocağına gitme sıklığına cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında her gün gidenlerin, ayda birden çok gidenlerin ve ayda bir gidenlerin çoğunlukla kadınlar olduğu görülmektedir. Haftada bir giden 10 katılımcının %70'i, ayda birçok kez gidenlerin ve ayda bir gidenlerin %60'ı kadınlardan oluşmaktadır. Altı ayda bir giderim diyenlerin %68,3'ü, yılda bir giderim diyenlerin %62,5'i erkeklerden oluşmaktadır.

Grup 1/1'deki katılımcıların %38,1'i, Grup 1/2'dekilerin %53'ü, Grup 2/1'dekilerin %32,2'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %57,3'ü, Grup 3/1'dekilerin %76,9'u, Grup 3/2'dekilerin %78,3'ü en az ayda bir defa hastaneye veya sağlık ocağına gittiğini belirtmiştir. Kent merkezinden çepere doğru gidildikçe yaşlı bireylerin sağlık ocağına ve hastaneye gitme oranı yükselmektedir. Bu durum düzenli ilaç kullanma ile daha fazla sağlık ocağına ve hastaneye gitme arasında doğrudan bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 42

Katılımcıların Son 5 Yıl İçerisinde Hastanede Kaç Defa Yatarak Tedavi Gördüğü Sorusuna İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Hiç	760	72,8
1	181	17,3
2	60	5,7
3	18	1,7
4 ve daha fazla	21	2,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	4	0,4
Toplam	1044	100,0

Tablo 42'de sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 760'ı (%72,8) hiç, 181'i (%17,3) bir, 60'ı (%5,7) iki, 18'i (%1,7) üç, 21'i (%2) dört ve daha fazla kez hastanede yatarak tedavi gördüğünü ifade etmiştir. Katılımcıların hastanede yatarak tedavi görmek konusunda cinsiyet değişkeni açısından önemli bir farklılığa rastlanmamıştır. Ancak erkek katılımcılar içinde hastanede yatarak tedavi olma oranı kadınlara göre daha yüksektir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %24,4'ü, Grup 1/2'dekilerin %32,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %27,3'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %39,1'i, Grup 3/1'dekilerin %16,4'ü, Grup 3/2'dekilerin %21,7'si son beş yıl içerisinde en az bir defa yatarak tedavi gördüğünü belirtmiştir. Hastanede yatarak tedavi görme oranı Grup 2/2'de ve Grup 1/2'de daha yüksektir.

Tablo 43

Katılımcıların Kronik Hastalığı (1) Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Şeker		Tansiyon		Kolesterol		Romatizma		Kalp	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Belirtildi	492	47,1	704	67,4	366	35,1	321	30,7	236	22,6
Belirtilmedi	519	49,7	309	29,6	639	61,2	680	65,1	771	73,9
Fikri Yok	33	3,2	31	3,0	39	3,7	43	4,1	37	3,5
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 44

Katılımcıların Kronik Hastalığı (2) Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Solunum Yetersizliği		Astım		Migren		Epilepsi (Sara)	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Belirtildi	126	12,1	105	10,1	82	7,9	11	1,1
Belirtilmedi	867	83,0	883	84,6	904	86,6	969	92,8
Fikri Yok	51	4,9	56	5,4	58	5,6	64	6,1
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 43'te ve 44'te görüldüğü üzere, örneklem grubu oluşturan katılımcıların 704'ü (%67,4) tansiyon hastalığı olduğunu, 492'si (%47,1) şeker hastalığı olduğunu, 336'sı (%35,1) kolesterol hastalığı olduğunu, 321'i (%30,7) romatizma hastalığı olduğunu, 236'sı (%22,6) kronik kalp hastalığı olduğunu, 126'sı (%12,1) kronik solunum yetersizliği hastalığı olduğunu, 105'i (%10,1) kronik astım hastalığı olduğunu, 82'si (%7,9) migren hastalığı olduğunu, 11'i (%7,9) ise epilepsi hastalığı (kronik) olduğunu belirtmiştir.

Kronik hastalığı olan kadınların (446 kişi) %75,7'si, erkeklerin (258 kişi) %56,7'si tansiyon; kadınların (310 kişi) %52,6'sı, erkeklerin (182 kişi) %40'ı şeker; kadınların (255 kişi) %43,5'i, erkeklerin (111 kişi) %24,4'ü kolesterol; kadınların (221 kişi) %37,5'i, erkeklerin (10 kişi) %22'si romatizma; kadınların (122 kişi) %20,7'si, erkeklerin (114) %25,1'i kalp hastası; kadınların (71 kişi) %12,1'i ve erkeklerin (126 kişi) %12,1'i solunum; kadınların (65 kişi) %11'i, erkeklerin (105 kişi) %8,8'i astım; kadınların (54 kişi) %9,2'si, erkeklerin (82

kişi) %6,2'si migren, kadınların (7 kişi) %1,2'si, erkeklerin (11 kişi) %1,1'i epilepsi hastasıdır. Bu durum kadın katılımcıların erkek katılımcılara oranla daha fazla şeker, tansiyon, kolesterol, romatizma, baş ağrısı (migren) gibi kronik hastalıklara olduğunu beyan ettiklerini göstermektedir. Sadece kalp hastalıklarında erkekler kadınların önüne geçmektedir. Kadınların sağlık durumlarını erkeklere oranla daha kötü görmeleri ve bu hastalıkları kadınların yaşıyor olmaları, verilerin kendi içerisinde tutarlılığını göstermektedir. Ayrıca kadınların daha fazla ilaç kullanmaları ve daha sık hastaneye gitmeleri de bu veriyi destekler niteliktedir.

Katılımcıların sözü edilen kronik rahatsızlıklar dışında belirttikleri diğer hastalıklar şu şekilde sıralanabilir: prostat (%0,9), kireçlenme (%0,9), kanser (%0,8), KOAH (%0,8), bel ağrısı (%0,7), guatr (%0,6), kalp rahatsızlığı (%0,6), mide ağrısı (%0,5), böbrek yetmezliği (%0,4), bronşit (%0,4), uyku apnesi (%0,4), akciğer rahatsızlığı (%0,3), Alzheimer (%0,3), damar tıkanıklığı (%0,3), felç (%0,3), kemik erimesi (%0,3), kansızlık (%0,2). Birer kişinin belirttiği diğer hastalıklar ise şunlardır: idrar yolları rahatsızlığı, ürtiker, beyin hastalığı, göz kapakçığının kemikleşmesi, varis, kalça ve mide protezi, karaciğer rahatsızlığı, omurga rahatsızlığı, oyal ağrısı, Parkinson, psikolojik depresyon, sarı nokta, sarılık, tur ameliyatı.

Tablo 45

Bakıma Muhtaç Bir Hastalığın Olduğunda Kim Bakıyor? Sorusu için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Eşim bakıyor	297	28,4
Kızım bakıyor	79	7,6
Oğlum bakıyor	45	4,3
Gelinim bakıyor	27	2,6
Kardeşlerim bakıyor	6	0,6
Arkadaşlarım bakıyor	1	0,1
Bakıcı bakıyor	10	1,0
Hastanede yatıyorum	2	0,2
Diğer	7	0,7
Bakıma muhtaç bir hastalığım yok	533	51,1
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	37	3,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 45'te görüldüğü üzere, "Bakıma gereksinim duyduğunuz bir hastalık durumunda kim bakıyor?" sorusuna örneklem grubu oluşturan

katılımcıların 533'ü (%51,1) bakıma muhtaç bir hastalığım yok şeklinde cevap vermiştir. Bakıma muhtaç bir hastalık durumu yaşayan katılımcıların 297'si (%28,4) eşim bakıyor, 79'u (%7,6) kızım bakıyor, 45'i (%4,3) oğlum bakıyor, 27'si (%2,6) gelinim bakıyor, 10'u (%1) bakıcı bakıyor, 2'si (%0,2) hastanede yatırıyorum, 1'i (%0,1) arkadaşlarım bakıyor cevabını vermiştir. Katılımcıların 37'si (%3,4) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Cinsiyet değişkeni bağlamında değerlendirildiğinde bakıma muhtaç hastalık durumunda kim bakar sorusuna, erkek katılımcıların %36'sının (153 kişi) eşim bakıyor cevabına karşılık kadınların %24'ü (144 kişi) eşim bakıyor yanıtını vermiştir. Diğer taraftan kadın katılımcıların %10,9'unun (61 kişi) kızım, %10,1'inin (36 kişi) oğlum cevabına karşılık erkelerin %4,0'ü (18 kişi) kızım, %2'si oğlum cevabını vermiştir. Bu durum erkek katılımcılara daha çok eşleri tarafından bakıldığını, kadınlara nispetle çocukları tarafından daha az bakıldıklarını göstermektedir. Bununla birlikte kadın katılımcılar önce eşlerinin sonrasında ise çocuklarının baktıklarını belirtmişlerdir. Kadınlarda bakımın eş ve çocuklar tarafından, erkeklerde ise büyük çoğunluğunun eşler üzerinden gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu soruya kimse bakmıyor diyen 2, kendim bakıyorum diyen 3 kişi bulunmaktadır. Diğer taraftan katılımcıların 1'i (%0,1) oğlumla kızım bakıyor, 1'i (%0,1) hepsi bakıyor cevabını vermiştir.

Tablo 46

Eşinizin Kronik Rahatsızlığı var mı? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	420	40,2	65,0	65,0
Hayır	221	21,2	34,2	99,2
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	5	0,5	0,8	100,0
Toplam	646	1,9	100,0	
Geçersiz	398	38,1		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 46'da sunulduğu üzere, 646 (%61,9) evli katılımcının 420'si (%65) eşinin kronik rahatsızlığının olduğunu, 221'i (%34,2) olmadığını belirtmiştir. Katılımcılardan 5'i (%0,5) bu soruya cevap vermemiştir. Evli kadınların %69,8'inin (194 kişi), evli erkeklerin ise %61,4'ünün (226 kişi) eşinin kronik hastalığı bulunmaktadır.

Tablo 47

Eşinizin kronik hastalığı (1) varsa nelerdir? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Şeker			Tansiyon			Kolesterol			Romatizma			Kalp		
	f	%	% _{geç}	f	%	% _{geç}	f	%	% _{geç}	f	%	% _{geç}	f	%	% _{geç}
Belirtildi	203	19,4	48,3	301	28,8	71,7	169	16,2	40,2	163	15,6	38,8	81	7,8	19,3
Belirtilmedi	203	19,4	48,3	107	10,2	25,5	231	22,1	55,0	233	22,3	55,5	321	30,7	76,4
Fikri Yok	14	1,3	3,3	12	1,1	2,9	20	1,9	4,8	24	2,3	5,7	18	1,7	4,3
Toplam	420	40,2	100,0	420	40,2	100,0	420	40,2	100,0	420	40,2	100,0	420	40,2	100,0
Geçersiz	624	59,8		624	59,8		624	59,8		624	59,8		624	59,8	
Toplam	1044	100,0		1044	100,0		1044	100,0		1044	100,0		1044	100,0	

Tablo 48

Eşinizin kronik hastalığı (2) varsa nelerdir? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Solunum Yetersizliği			Astım			Migren			Epilepsi Sara		
	f	%	% _{geç}	f	%	% _{geç}	f	%	% _{geç}	f	%	% _{geç}
Belirtildi	38	3,6	9,0	48	4,6	11,4	21	2,0	5,0	2	0,2	0,5
Belirtilmedi	358	34,3	85,2	349	33,4	83,1	373	35,7	88,8	392	37,5	93,3
Fikri Yok	24	2,3	5,7	23	2,2	5,5	26	2,5	6,2	26	2,5	6,2
Toplam	420	40,2	100,0	420	40,2	100,0	420	40,2	100,0	420	40,2	100,0
Geçersiz	624	59,8		624	59,8		624	59,8		624	59,8	
Toplam	1044	100,0		1044	100,0		1044	100,0		1044	100,0	

Tablo 47'de ve 48'de görüldüğü üzere, eşinin kronik rahatsızlığı olan katılımcıların (420 kişi) %71,7'si (301 kişi) eşinin tansiyon, %48,3'ü (203 kişi) eşinin şeker, %40,2'si (169 kişi) eşinin kolesterol, %38,8'i (163 kişi) eşinin romatizma, %19,3'ü (81 kişi) eşinin kalp, %9'u (38 kişi) eşinin solunum yetersizliği, %11,4'ü (48 kişi) eşinin astım hastası, %5'i (21 kişi) eşinin migren hastası, %0,5'i ise (2 kişi) eşinin epilepsi hastası olduğunu belirtmiştir.

Kadınların eşlerinde tansiyon (%79,9), kolesterol (%50), romatizma (%46,4), kalp hastalığı (%20,1); erkeklerin eşlerinde ise şeker (%49,6), solunum yetersizliği (%9,3), astım (%14,2), migren (%7,5) öne çıkmaktadır. Katılımcıların eşlerinin sözü edilen kronik rahatsızlıklar dışında belirttikleri diğer hastalıklar şu şekilde sıralanabilir: kanser (%1,9), bel ağrısı (%1,9), böbrek yetmezliği (%1,2), KOAH (%0,7), Alzheimer (%0,4), göz hastalığı (%0,4), eklem ağrıları (%0,4), kemik erimesi (%0,4), akciğer rahatsızlığı (%0,4), kalp rahatsızlığı (%0,4), karaciğer rahatsızlığı (%0,4) ve Parkinson (%0,4). Birer kişinin belirttiği diğer hastalıklar ise şunlardır: idrar yolları rahatsızlığı, böbrek taşı, felç, guatr, hiper tansiyon, kansızlık, kireçlen-

me, mide ağrısı, psikolojik rahatsızlık, sindirim sistemi rahatsızlığı, sarı nokta ve unutkanlık.

Tablo 49

Eşinizin bakıma muhtaç bir hastalığı varsa en çok/sürekli kim bakıyor? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Ben bakıyorum	299	28,6	46,3	46,3
Kızım bakıyor	29	2,8	4,5	50,8
Oğlum bakıyor	6	0,6	0,9	51,7
Gelinim bakıyor	4	0,4	0,6	52,3
Kardeşleri bakıyor	1	0,1	0,2	52,5
Hastanede yatıyor	1	0,1	0,2	52,6
Bakıma muhtaç bir hastalığı yok	292	28,0	45,2	97,8
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	14	1,3	2,2	100,0
Toplam	646	61,9	100,0	
Geçersiz	398	38,1		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 49'da sunulduğu üzere, (646 kişi) “Eşinize bakıma muhtaç bir hastalığında kim bakıyor?” sorusuna evli katılımcıların 292’si (%45,2) eşinin bakıma muhtaç bir hastalığı olmadığı cevabını vermiştir. Geriye kalan 354 katılımcının 299’u (%46,3) kendisinin, 29’u (%4,5) kızının, 6’sı (%0,9) oğlunun ve 4’ü (%0,6) gelininin baktığını, 1’i (%0,2) hastanede yattığını, 1’i (%0,2) kardeşlerinin baktığını belirtmiştir. Katılımcıların 14’ü (%2,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Bu soruya yanıt veren 278 kadın katılımcının %55,0’i (153 kişi) hastalığında eşime ben bakıyorum derken 346 erkek katılımcının %39,7’si (146 kişi) eşime ben bakıyorum cevabını vermiştir. Hastalık durumunda eşe bakım kadınlar üzerine daha fazla sorumluluk yüklemektedir. Hem kadınlar (%2,9) hem de erkekler (%5,7) için eşlerden sonra kız çocukları gelmektedir. Bu durum bakım yükünün daha çok kadınlarda olduğunu göstermektedir.

Eşlerinin bakıma muhtaç olduğunu belirten katılımcıların en yoğun olduğu ilçe kategorileri (2) Grup 3/1 ve Grup 3/2’dir. Bu ilçe gruplarında eşlerin bakımını büyük oranda katılımcıların kendileri üstlenmektedir. Grup 3/1’deki ilçelerin katılımcılarının %73,1’i ve Grup 3/2’deki ilçelerin katılımcılarının %75’i eşlerine kendisinin baktığını belirtmiştir.

Tablo 50

Hastalandığınızda en çok bakımı kimden görürsünüz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Eşimden görürüm	557	53,4
Kızımdan görürüm	218	20,9
Oğlumdan görürüm	98	9,4
Gelinimden görürüm	52	5,0
Kardeşlerimden görürüm	17	1,6
Ailenin diğer üyelerinden görürüm	2	0,2
Komşumdan görürüm	7	0,7
Arkadaşımdan görürüm	4	0,4
Bakıcıdan görürüm	8	0,8
Hiç kimseden bakım konusunda ilgi görmem	52	5,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	29	2,8
Toplam	1044	100,0

Tablo 50'de görüldüğü üzere, "Hastalandığınızda en çok bakımı kimden görürsünüz?" sorusuna örneklem grubu oluşturan katılımcıların 557'si (%53,4) eşimden, 218'i (%20,9) kızımdan, 98'i (%9,4) oğlumdan, 52'si (%5,0) gelinimden, 17'si (%1,6) kardeşlerimden, 2'si (%0,2) ailenin diğer üyelerinden, 7'si (%0,7) komşularımın, 4'ü (%0,4) arkadaşlarımdan, 8'i (%0,8) bakıcılardan bakım gördüğünü belirtmiştir. Katılımcıların 29'u (%2,8) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Katılımcıların 52'si (%5,0) ise hastalandığında hiç kimseden bakım konusunda ilgi görmediğini belirtmiştir.

Bakımı kimden görürsünüz sorusuna cinsiyet değişkeni ile bakıldığında erkeklerin %70'i (321 kişi) eşimden, %12,3'ü (56 kişi) kızımdan, %5,3'ü (24) oğlumdan görürüm derken, kadınların sadece %40,1'inin (236 kişi) eşimden, %27,5'inin (162 kişi) kızımdan, %12,6'sının (74 kişi) oğlumdan cevabını verdiği görülmektedir. Bu durum yaşlı bakımında cinsiyet farklılığını ortaya koymaktadır. Kadınların bakımında eşleriyle birlikte çocuklar da devredeyken erkeklerin bakımında daha çok eşleri ve kızları sorumluluk yüklenmektedir.

Grup 3/1'deki katılımcıların %62,7'si, Grup 3/2'deki katılımcıların 66,7'si, Grup 1/2'dekilerin ise %38,4'ü hastalandığında en fazla bakımı eşinden gördüğünü ifade etmiştir. Ayrıca Grup 1/2'dekilerin %30,3'ü hastalandıklarında kızlarından bakım gördüğü cevabını vermiştir. Sosyoekonomik düzey düştükçe eşinden bakım görme oranı artmaktadır.

Tablo 51

Spor yapar mısınız? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	507	48,6
Hayır	532	51,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	5	0,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 51’de sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcının 507’si (%48,6) spor yaptığını, 532’si (%51) spor yapmadığını belirtmiştir. 5 (%0,5) katılımcı bu soruya cevap vermemiştir. Kadınların %43,8’i (258 kişi), erkeklerin ise %54,7’sinin (249 kişi) spor yaptığı görülmüştür.

Spor yapan katılımcıların en fazla olduğu ilçeler sırasıyla Ataşehir, Kadıköy, Ümraniye ve Beşiktaş iken, en az olduğu ilçeler sırasıyla Bağcılar, Bakırköy, Eyüp, Beylikdüzü ilçeleridir. İlçe kategorileri (2) değişkeni ile spor yapma oranlarına bakıldığında, Grup 1/1’de katılımcıların %69,5’i, Grup 3/1’de %52,2’si, Grup 2/2’de %43,6’sı, Grup 1/2’dekilerin %41,1’i ve Grup 2/1’dekilerin %33,9’u spor yaptığını belirtirken Grup 3/2’dekilerin ancak %13,3’ü spor yaptığını ifade etmiştir.

Eğitim düzeyi arttıkça spor yapma oranı da artmaktadır. İlkokul mezunu katılımcıların %42,8’i spor yaparken, yüksekokul mezunu katılımcıların %75,8’i spor yaptığını söylemiştir. Aynı şekilde katılımcıların sosyoekonomik seviyeleri arttıkça spor yapma oranları da artmaktadır. Kendilerini ortanın altı/dar gelirli grupta gören katılımcıların %42,1’i spor yaparken, ortanın üstü gören katılımcıların %61,4’ü spor yaptığını belirtmiştir.

İlçe kategorisi (2) değişkeni ile spor yapma oranlarına bakıldığında, Grup 1/1’dekilerin %69,5’i, Grup 3/1’dekilerin %52,2’si, Grup 2/2’dekilerin %43,6’sı, Grup 1/2’dekilerin %41,1’i, Grup 2/1’dekilerin %33,9’u spor yaptığını belirtirken Grup 3/2’dekilerin ancak %13,3’ü spor yaptığını ifade etmiştir. Kent merkezinden çepere doğru gidildikçe spor yapma oranı azalmaktadır.

Tablo 52

Ne tür spor yaparsınız? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri (1)

Gruplar	Yürüyüş			Koşu			Yüzme			Salon (aletli) Sporları		
	f	%	% _{gec}	f	%	% _{gec}	f	%	% _{gec}	f	%	% _{gec}
Belirtili	498	47,7	98,2	33	3,2	6,5	81	7,8	16,0	16	1,5	3,2
Belirtilmedi	7	0,7	1,4	445	42,6	87,8	406	38,9	80,1	462	44,3	91,1
Fikri Yok	2	0,2	0,4	29	2,8	5,7	20	1,9	3,9	29	2,8	5,7
Toplam	507	48,6	100,0	507	48,6	100,0	507	48,6	100,0	507	48,6	100,0
Geçersiz	537	51,4		537	51,4		537	51,4		537	51,4	
Toplam	1044	100,0		1044	100,0		1044	100,0		1044	100,0	

Tablo 53

Ne tür spor yaparsınız? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri (2)

Gruplar	Açık Hava (aletli) Sporları			Takım Sporları			Balık ve Av Sporları		
	f	%	% _{gec}	f	%	% _{gec}	f	%	% _{gec}
Belirtili	50	4,8	9,9	3	0,3	0,6	21	2,0	4,1
Belirtilmedi	429	41,1	84,6	473	45,3	93,3	456	43,7	89,9
Fikri Yok	28	2,7	5,5	31	3,0	6,1	30	2,9	5,9
Toplam	507	48,6	100,0	507	48,6	100,0	507	48,6	100,0
Geçersiz	537	51,4		537	51,4		537	51,4	
Toplam	1044	100,0		1044	100,0		1044	100,0	

Tablo 52'de ve 53'te görüldüğü üzere, spor yaptığını belirten katılımcıların (507 kişi) 498'i (%98,2) yürüyüş, 33'ü (%6,5) koşu, 81'i (%16) yüzme, 16'sı (%3,2) salon (aletli) sporları, 50'si (%9,9) açık hava (aletli) sporları, 3'ü (%0,6) takım sporları, 21'i (%4,1) balık ve

av sporları, 2'si (%0,4) evde spor yaptığını belirtmiştir. Bunun dışında 2 (%0,4) katılımcı evde spor yaptığını, bir katılımcı ise bahçe kazdığını belirtmiştir.

Cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında yürüyüş ve yüzme konusunda bir farklılık oluşmadığı, kadınların koşma, salon aletli, açık hava aletli sporunda daha fazla yer aldığı; erkeklerin ise balık ve av sporunda öne çıktığı görülmektedir.

Tablo 54

Ne sıklıkla spor yaparsınız? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gcc}	% _{yig}
Her gün spor yaparım	323	30,9	63,7	63,7
Haftada bir spor yaparım	90	8,6	17,8	81,5
Ayda bir spor yaparım	15	1,4	3,0	84,4
Nadiren spor yaparım	47	4,5	9,3	93,7
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	32	3,1	6,3	100,0
Toplam	507	48,6	100,0	
Geçersiz	537	51,4		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 54'te sunulduğu üzere, örneklem grubunda spor yapan 507 (%48,6) katılımcıdan 323'ü (%63,7) *her gün spor yaptığını*, 90'ı (%17,8) haftada bir spor yaptığını, 15'i (%3) *ayda bir spor yaptığını*, 47'si (%9,3) *nadiren spor yaptığını* ifade etmiştir. Spor yapan katılımcılardan 32'si (%6,3) bu soruya cevap vermemiştir. Cinsiyet değişkenine bakıldığında önemli bir farklılık görülmemekle birlikte erkek katılımcıların (%66,7) kadınlardan (%60,9) her gün biraz daha fazla spor yaptığı söylenebilir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %88,6'sı, Grup 1/2'dekilerin %69,7'si, Grup 2/1'dekilerin %72,7'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %91,7'si, Grup 3/1'dekilerin %80'i, Grup 3/2'dekilerin %25'i haftada en az bir defa spor yaptığını belirtmiştir. İlçe kategorileri değişkeni ile bakıldığında sosyoekonomik ve eğitim düzeyi düşük ilçelerde (Bağcılar-Sultanbeyli) spor yapma sıklığı azalmaktadır.

Tablo 55

Ne sıklıkla yürüyüş yaparsınız? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Her gün yürüyüş yaparım	369	35,3	74,1	74,1
Haftada bir yürüyüş yaparım	81	7,8	16,3	90,4
Ayda bir yürüyüş yaparım	8	0,8	1,6	92,0
Nadiren yürüyüş yaparım	22	2,1	4,4	96,4
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	18	1,7	3,6	100,0
Toplam	498	47,7	100,0	
Geçersiz	546	52,3		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 55'te görüldüğü üzere, yürüyüş yapan 498 (%47,7) katılımcıdan 369'u (%74,1) *her gün yürüyüş yaptığını*, 81'i (%16,3) *haftada bir yürüyüş yaptığını*, 8'i (%1,6) *ayda bir yürüyüş yaptığını*, 22'si (%4,4) *nadiren yürüyüş yaptığını* ifade etmiştir. Yürüyüş yapan katılımcılardan 18'i (%3,6) bu soruya cevap vermemiştir. Cinsiyet değişkenine bakıldığında erkek katılımcıların (%80,2) kadınlardan (%68,4) her gün daha fazla yürüyüş yaptıkları söylenebilir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %78,9'u, Grup 1/2'dekilerin %65,3'ü, Grup 2/1'dekilerin %62,7'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %83,3'ü, Grup 3/1'dekilerin %76,8'i, Grup 3/2'dekilerin %50'si her gün yürüyüş yaptığını belirtmiştir. İlçe kategorisi (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 1/1 ve Grup 2/2 öne çıkmaktadır. Bu iki gruptaki işçi ve memur katılımcıların oranı diğer gruplardan daha fazladır. Meslekler ve spor yapma biçimleri arasında bir ilişki olduğu söylenebilir.

5.3. Katılımcıların Sosyal İlişkileri

Tablo 56

Gününüzün ne kadarını evde geçirirsiniz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%
Hep evdeyim	85	8,1
Genellikle evdeyim, nadiren dışarı çıkarım	448	42,9
Günün yarısında evde, yarısında dışarıdayım	435	41,7
Genellikle dışarıdayım, nadiren evdeyim	73	7,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	3	0,3
Toplam	1044	100,0

Tablo 56'da görüldüğü üzere, “Gününüzün ne kadarını evde geçirirsiniz?” sorusuna katılımcıların 448'i (%42,9) genellikle evdeyim, nadiren dışarı çıkarım; 435'i (%41,7) günün yarısını evde, yarısını dışarıda; 85'i (%8,1) hep evdeyim; 73'ü (%7) genellikle dışarıdayım, nadiren evdeyim cevabı vermiştir. Katılımcıların 3'ü (%0,3) bu soruya cevap vermemiştir.

Günün ne kadarını evde geçirirsiniz sorusuna cinsiyet değişkeniyle bakıldığında kadın katılımcıların %55,9'u (329 kişi) evdeyim, nadiren dışarı çıkarım; %11,2'si (66 kişi) hep evdeyim cevabını verirken erkeklerin %26,2 (119 kişi) evdeyim, nadiren dışarı çıkarım; %4,2'si (19 kişi) hep evdeyim cevabını vermiştir. Bu durum kadınların daha fazla evde vakit geçirdiklerini ve daha az dışarı çıktıklarını göstermektedir. Zira kadınların %29'u (171 kişi), erkeklerin %58'i (264 kişi) günün yarısında evde, yarısında dışarıdayım demiştir.

İlçe kategorileri (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 3/1'deki katılımcıların %63,4'ü, Grup 3/2'dekilerin %63,3'ü, Grup 1/2'dekilerin %60,5'i, Grup 2/1'dekilerin %55,9'u, Grup 2/2'dekilerin %44,5'i, Grup 1/1'dekilerin %37,2'si hep evdeyim ve genelde evdeyim, nadiren dışarı çıkarım cevabını vermiştir. Kent çeperinde yer alan Grup 3/1'de ve Grup 3/2'de evde geçirilen süre daha fazladır. Kent merkezinde olup insanların nadiren dışarı çıktığı Üsküdar ve Fatih ilçeleri (Grup 1/2) ise dikkat çekicidir.

Tablo 57

Neden dışarı çıkmazsınız? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	25	29
İhtiyaç Hâlinde Mecbur Kalırsam Çıkarım	1	1,5
Dışarı Kalabalık ve Trafik	1	1,5
Dışarıya Çıkmaya Korkuyorum	2	2,2
Havalar Soğuk ve Yağmurlu	1	1,5
Kocamın Ölümünden Dolayı	1	1,5
Sağlık Problemlerinden Dolayı	31	36,2
Sevmiyorum	2	2,2
Tek Çıkmak Sıkıntı	1	1,5
Yürüyemiyorum	15	17,3
Yatalak Hastayım	5	5,6
Toplam	85	100

Tablo 57'de görüldüğü üzere dışarı çıkmadığını belirten 85 (%8,1) katılımcıdan 31'i (%36,2) sağlık problemlerinden dolayı, 15'i (%17,3)

yürüyemediğinden dolayı, 5'i (%5,6) yatalak hasta olduğundan dolayı, 2'si (%2,2) dışarı çıkmayı sevmediğinden dolayı, 2'si (%2,2) dışarıya çıkmaya korktuğundan dolayı dışarı çıkmamaktadır. 1'i (%1,5) ihtiyaç hâlinde mecbur kalırsam çıkarım, 1'i (%1,5) dışarı kalabalık ve trafik, 1'i (%1,5) havalar soğuk ve yağmurlu, 1'i (%1,5) kocamın ölümünden dolayı, 1'i (%1,5) tek çıkmak sıkıntı olduğundan dolayı dışarı çıkmadığını belirtmiştir. Dışarı çıkmadığını söyleyen katılımcıların 25'i (%29) ise hiçbir neden belirtmemiştir. Sağlık problemleri nedeniyle dışarı çıkamayanların cinsiyetine bakıldığında 24'ü (%77,41) kadın, 7'si (%22,59) erkektir. Yürüyemediği için dışarı çıkamayanların 12'si (%80) kadın 3'ü (%20) erkektir.

Tablo 58

Evinizin dışında vaktinizi nerelerde geçirirsiniz? Sorusu İçin (1) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Kahvehanede		Kafede/Pastanede		İbadethane (cami vb.)		Dernek Lokalinde	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Belirtildi	212	20,3	249	23,9	404	38,7	163	15,6
Belirtilmedi	751	71,9	713	68,3	574	55,0	791	75,8
Fikri Yok	81	7,8	82	7,9	66	6,3	90	8,6
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 59

Evinizin dışında vaktinizi nerelerde geçirirsiniz? Sorusu İçin (2) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Parkta/Yeşil alanda		Tanıdığım İnsanların İş Yerlerinde		Komşuların Evinde		Çocuklarının Evinde	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Belirtildi	851	81,5	251	24,0	441	42,2	470	45,0
Belirtilmedi	170	16,3	716	68,6	531	50,9	499	47,8
Fikri Yok	23	2,2	77	7,4	72	6,9	75	7,2
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 60

Evinizin dışında vaktinizi nerelerde geçirirsiniz? Sorusu İçin (3) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Çarşı/Pazar		Çay Ocağında		Kardeşimin Evinde		Deniz Kenarında	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Belirtildi	644	61,7	241	23,1	301	28,8	424	40,6
Belirtilmedi	362	34,7	724	69,3	654	62,6	556	53,3
Fikri Yok	38	3,6	79	7,6	89	8,5	64	6,1
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 61

Gruplar	Akrabalarının Evinde		Sinemada ve Tiyatroda		Eğitim Kurslarında (Camide, Kültür Merkezinde, İSMEK'te vb.)		Alışveriş Merkezinde	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	324	31,0	178	17,0	200	19,2	397	38,0
Hayır	643	61,6	782	74,9	748	71,6	563	53,9
Fikri Yok	77	7,4	84	8,0	96	9,2	84	8,0
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 58, 59, 60 ve 61'de sunulduğu üzere, "Ev dışındaki vakitlerinizi nerelerde geçirirsiniz?" sorusuna, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 851'i (%81,5) parkta/yeşil alanda, 644'ü (%61,7) çarşıda/pazarda, 470'i (%45,0) çocuklarının evinde, 441'i (%42,2) komşuların evinde, 424'ü (%40,6) deniz kenarında, 404'ü (%38,7) ibadethane (cami vb.), 397'si (%38) alışveriş merkezinde, 324'ü (%31) akrabalarının evinde, 301'i (%28,8) kardeşimin evinde, 251'i (%24) tanıdığım insanların iş yerlerinde, 241'i (%23,1) çay ocağında, 249'u (%23,9) kafede/pastanede, 212'i (%20,3) kahvehanede, 200'ü (%19,2) eğitim kurslarında (camide, kültür merkezinde, İSMEK'te vb.), 178'i (%17) sinemada ve tiyatrodada ve 163'ü (%15,6) dernek lokalinde cevabını vermiştir. Bunun dışında katılımcıların 9'u evin dışında, işyerinde (%0,9), arkadaşların yanında, ayakkabı tamiri yaparak, balık tutarak, eşinin işyerinde, evin bahçesinde, ganyan bayisinde, günlerde, hastanede, koroda şarkı söyleyerek, mezarlığa gidip dua ederek, sokakta komşularıyla ve rakı içerek vakit geçirdiğini belirtmiştir.

Ev dışında geçirilen zamana cinsiyet değişkeni ile ilişkili bakıldığında erkeklerin daha fazla *kamusal alanlarda*, kadınların ise genellikle *evlerde* vakit geçirdikleri görülmektedir. İlk olarak erkeklerin daha fazla zaman geçirdiği alanlar sıralandığında şu türden bir tablo oluşmaktadır: Evin dışındaki alanlardan kahvehanede erkeklerin %42,4'ü, kadınların %3,2'si; kafede/pastanede erkeklerin %31,4'ü, kadınların %18'i; ibadethanede erkeklerin %66,4'ü, kadınların %17,3'ü; dernek lokalinde erkeklerin %25,5'i, kadınların %8'i; tanıdıkları insanların iş yerlerinde erkeklerin %39,6'sı, kadınların %12,1'i; çarşı pazarda erkeklerin %65,5'i, kadınların %58,7'si; çay ocağında erkeklerin %40,9'u kadınların %9,3'ü; deniz kenarında erkeklerin %44'ü, kadınların %38'i; sinemada ve tiyatrodada erkeklerin %17,8'si kadınların %16,5'i; eğitim kurslarında (camide, kültür merkezinde, İSMEK'te vb.) erkeklerin %26,8'i, kadınların %13,2'si; alışveriş merkezinde erkeklerin %41,3'ü, kadınların %35,5'i vakit geçirmektedir.

Kadınlar erkeklerden özellikle evde vakit geçirmek noktasında çarpıcı bir biçimde öndedirler. Evin dışındaki alanlardan parkta kadınların %82'si, erkeklerin %80,9'u; komşuların evinde kadınların %54,2'si, erkeklerin %26,8'i; çocuklarının evinde kadınların %45,5'i, erkeklerin %44,4'ü; kardeşinin evinde kadınların %30,2'si erkeklerin %27'si; akrabalarının evinde kadınların %32,1'i, erkeklerin %29,7'si vakit geçirmektedir.

Erkekler kahvehane, lokal, cami, eğitim kursları vb. dış ve kamusal mekânlarda vakit geçirirken kadınlar daha çok komşularına, akrabalarına gitmektedirler. Yaşlı bireylerin ev dışı etkinliklerinde park, çarşı, alışveriş merkezi; çocuk, komşu ve kardeş ziyaretleri önemli yer tutarken lokale, kahvehaneye, pastaneye ve sinemaya- tiyatroya gitme oranları düşüktür. Bu tablonun oluşmasında ekonomik durumun önemli bir yeri olduğu söylenebilir.

Evin dışında vakit geçirilen yer ile sosyoekonomik düzey arasında ilişki bulunmaktadır. Evin dışında vaktini sinema ve tiyatroya geçiren katılımcıların %13,8'i kendisini ortanın altı/dar, %34,1'i ortanın üstü/iyi sosyoekonomik grupta belirtmiştir. Deniz kenarı cevabı veren katılımcıların %34,7'si kendisini ortanın altı/dar, %54,5'i ortanın üstü/iyi; kafe/pastane cevabı veren katılımcıların %19,8'i ortanın altı/dar, %36,4'ü ortanın üstü/iyi; kardeşinin evi cevabı veren katılımcıların %23,5'i ortanın altı/dar, %38,6'sı ortanın üstü/iyi; komşuların evinde cevabı veren katılımcıların %38,4'ü ortanın altı/dar, %52,3'ü ortanın üstü/iyi; dernek lokali cevabı veren katılımcıların %11,7'si ortanın altı/dar, %25'i ortanın üstü/iyi; tanıdığım insanların iş yerleri cevabı veren katılımcıların %19,2'si ortanın altı/dar, %31,8'i ortanın üstü/iyi; kahvehanede cevabı veren katılımcıların %15,2'si ortanın altı/dar, %27,3'ü ortanın üstü/iyi (11) sosyoekonomik grupta olduğunu belirtmiştir. Çarşı pazar cevabı veren katılımcıların %53'ü ortanın altı/dar, %63,6'sı ortanın üstü/iyi; çocuklarının evi cevabını veren katılımcıların %37,5'i ortanın altı/dar, %47,7'si ortanın üstü/iyi; çay ocağı cevabı veren katılımcıların %18,9'u ortanın altı/dar, %27,3'ü ortanın üstü/iyi; eğitim kurslarında cevabı veren katılımcıların %17,5'i ortanın altı/dar, %25'i ortanın üstü/iyi; alışveriş merkezlerinde cevabı veren katılımcıların %35,8'i ortanın altı/dar, %40,9'u ortanın üstü/iyi sosyoekonomik grupta olduğunu belirtmiştir. Diğer taraftan akrabalarının evinde, ibadethanede ve parkta/yeşil alanda geçiririm cevapları sosyoekonomik seviyelere göre farklılık göstermemektedir. Bu durum sosyoekonomik olarak kendini ortanın üstü/iyi olarak tanımlayan katılımcıların dışarıda daha fazla vakit geçirdiğini göstermektedir.

İlçe kategorileri (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 1/1'deki (Kadıköy-Beşiktaş) katılımcıların diğer gruplardan daha fazla kahvehanede, kafede/pastanede, dernek lokalinde, sinemada ve tiyatrodan, çarşıda pazarda, deniz kenarında, parkta/yeşil alanda, tanıdığı insanların iş yerinde, alışveriş merkezinde, eğitim kurslarında vakit geçirdiği görülmektedir. Grup 1/2'deki (Üsküdar-Fatih) katılımcıların diğer gruplardan daha fazla ibadethanede, Grup 2/2'deki (Eyüp-Ümraniye) katılımcıların diğer gruplarından daha fazla çay ocağında; komşularının, çocuklarının, akrabalarının ve kardeşlerinin evinde vakit geçirdiği söylenebilir. Grup 3/2'deki (Bağcılar-Sultanbeyli) katılımcıların hiçbiri kafede/pastanede ve tanıdığı insanların iş yerinde vakit geçirmemektedir.

Tablo 62

Ne sıklıkla ziyaret ediyorsunuz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Çocukların tarafından		Kardeşlerin tarafından		Torunların tarafından		Yakın akra- baların tarafından		Komşula- rın tarafın- dan		Arkadaşla- rın tarafın- dan	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Her gün	374	35,8	55	5,3	247	23,7	18	1,7	98	9,4	81	7,8
2-3 gün- de bir	166	15,9	82	7,9	143	13,7	73	7,0	201	19,3	165	15,8
Haftada bir	226	21,6	92	8,8	252	24,1	101	9,7	166	15,9	201	19,3
15 günde bir	89	8,5	85	8,1	103	9,9	94	9,0	151	14,5	126	12,1
Ayda bir	69	6,6	198	19,0	90	8,6	243	23,3	144	13,8	142	13,6
3-4 ayda bir	19	1,8	165	15,8	36	3,4	181	17,3	61	5,8	87	8,3
Yılda bir	17	1,6	150	14,4	28	2,7	241	23,1	121	11,6	99	9,5
Ziyaret edilmem	13	1,2	182	17,4	26	2,5	73	7,0	88	8,4	125	12,0
Uygun değil	52	5,0	23	2,2	82	7,9	5	0,5	3	0,3	2	0,2
Cevap yok	19	1,8	12	1,1	37	3,5	15	1,4	11	1,1	16	1,5
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 62'de görüldüğü üzere, katılımcıların 766'sı (%73,3) çocukları, 642'si (%61,5) torunları, 464'ü (%44,6) komşuları, 447'si (%42,9) arkadaşları, 229'u (%22) kardeşleri, 192'si (%18,4) yakın akrabaları tarafından haftada en az bir defa ziyaret edilmektedir.

Cinsiyet değişkeni bakımından katılımcılar arasında önemli bir fark görülmemektedir. Bununla birlikte erkekler (sırasıyla %3,5, %11,6, %15,2) kadınlara (sırasıyla %1,7, %5,9, %9,5) nispetle torunları, komşuları ve arkadaşları tarafından daha fazla ziyaret edilmektedir.

İlçe kategorileri (2) değişkeninde Grup 1/1'deki katılımcıların %80,2'si, Grup 1/2'dekilerin %71,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %63,4'ü,

Grup 2/2'deki katılımcıların %77,3'ü, Grup 3/1'dekilerin %71,6'sı, Grup 3/2'dekilerin %76,7'si çocukları tarafından en az haftada bir defa ziyaret edildiğini belirtmiştir.

Tablo 63

Ne sıklıkla ziyaret edersiniz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Çocuklarını		Kardeşle- rimi		Torunla- rımı		Yakın Ak- rabalarımı		Komşula- rımı		Arkadaşla- rımı	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Her gün	283	27,1	39	3,7	182	17,4	13	1,2	72	6,9	70	6,7
2-3 gün- de bir	127	12,2	67	6,4	119	11,4	60	5,7	157	15,0	143	13,7
Haftada bir	124	11,9	81	7,8	122	11,7	89	8,5	146	14,0	136	13,0
15 gün- de bir	83	8,0	91	8,7	99	9,5	99	9,5	132	12,6	127	12,2
Ayda bir	187	17,9	196	18,8	205	19,6	208	19,9	141	13,5	151	14,5
3-4 ayda bir	51	4,9	130	12,5	59	5,7	151	14,5	87	8,3	89	8,5
Yılda bir	34	3,3	162	15,5	44	4,2	165	15,8	84	8,0	83	8,0
Ziyaret etmem	64	6,1	229	21,9	74	7,1	218	20,9	197	18,9	212	20,3
Uygun değil	74	7,1	36	3,4	100	9,6	25	2,4	16	1,5	12	1,1
Cevap yok	17	1,6	13	1,2	40	3,8	16	1,5	12	1,1	21	2,0
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 63'te sunulduğu üzere, katılımcıların 534'ü (%51,2) çocuklarını, 423'ü (%40,5) torunlarını, 375'i (%35,9) komşularını, 349'u (%33,9) arkadaşlarını, 187'si (%17,9) kardeşlerini, 162'si (%15,1) yakın akrabalarını haftada en az bir defa ziyaret etmektedir. Katılımcıların 196'sı (%18,8) kardeşlerini ve 208'i (%19,9) yakın akrabalarını daha ziyade ayda bir ziyaret etmektedir.

Cinsiyet değişkeni bakımından katılımcılar arasında önemli bir fark görülmemektedir. Bununla birlikte erkekler (sırasıyla %7,9, %20) kadınlara (sırasıyla %6,5, %18) nispetle torunlarını ve komşularını daha fazla ziyaret etmemektedirler.

İlçe kategorileri (2) değişkeninde Grup 1/1'deki katılımcıların %64,3'ü, Grup 1/2'dekilerin %47,6'sı, Grup 2/1'dekilerin %43,2'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %68,2'si, Grup 3/1'dekilerin %34,3'ü, Grup 3/2'dekilerin %26,7'si çocuklarını haftada en az bir defa ziyaret ettiğini belirtmiştir. Kent merkezinden çepere doğru gidildikçe ziyaret etme oranı azalmaktadır. Kent çeperindekiler daha fazla ziyaret edilebile daha az ziyaret etmektedir. Bu durum kent çeperindeki yaşlı bireylerin daha az hareket kabiliyetine sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 64

Derneklerde/vakıflarda/sivil toplum kuruluşlarında gönüllü faaliyetlerde bulunur musunuz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	77	7,4
Hayır	962	92,1
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	5	0,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 64'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 77'si (%7,4) gönüllü faaliyetlerde bulunduğunu, 962'si (%92,1) ise bulunmadığını belirtmiştir; 5 (%0,5) katılımcı ise bu soruya yanıt vermemiştir.

Gönüllü faaliyetlerde bulunan katılımcıların 44'ü (%57,1) erkek, 33'ü (%42,9) kadındır. İlçe kategorileri (2) değişkeniyle bakıldığında, Grup 2/1'de yer alan Bakırköy ve Maltepe ilçelerinde oturan katılımcıların %15'i gönüllü faaliyetlere katıldıklarını belirtirken bu soruya ortalamanın iki katı evet cevabı vermişlerdir. Eğitim seviyesi arttıkça gönüllü faaliyetlere katılım oranları da artmaktadır. İlkokul mezunu katılımcıların %3,9'u üniversite mezunu katılımcıların ise %24,1'i gönüllü faaliyetlere katıldıklarını belirtmiştir.

Tablo 65

Hangi sıklıkta gönüllü faaliyetlerde bulunursunuz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Haftada bir veya daha sık	24	2,3	31,2	31,2
İki haftada bir	13	1,2	16,9	48,1
Ayda bir	13	1,2	16,9	64,9
3-4 ayda bir	10	1,0	13,0	77,9
Yılda bir	12	1,1	15,6	93,5
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	5	0,5	6,5	100,0
Toplam	77	7,4		
Geçersiz	967	92,6		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 65'te görüldüğü üzere, gönüllü faaliyetlerde bulunan 77 (%7,4) katılımcının 24'ü (%31,2) haftada bir veya daha sık, 13'ü (%16,9) iki haftada bir, 13'ü (%16,9) ayda bir, 10'u (%13) 3-4 ayda bir, 12'si (%15,6) yılda bir gönüllü faaliyetlerde bulunduğunu söylemiştir. 5 (%0,5) katılımcı hangi sıklıkta gönüllü faaliyetlerde bulunduğunu belirtmemiştir.

Tablo 66

Günlük temel alışverişinizi daha çok kim yapar? Sorusu için Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Kendim	645	61,8
Eşim	201	19,3
Kapıcı	5	0,5
Komşu	4	0,4
Çocuğum	144	13,8
Torunlarım	10	1,0
Diğer	21	2,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	14	1,3
Toplam	1044	100,0

Tablo 66'da sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 645'i (%61,8) günlük temel alışverişini kendileri yaparken 201'i (19,3) eşlerinin, 144'ü (%13,8) çocuklarının, 10'u (%1,0) torunlarının, 5'i (%0,5) kapıcılarının, 4'ü komşularının yaptığını söylemiştir. Katılımcıların 14'ü (%1,3) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Diğer seçeneğinde katılımcıların 6'sı (%0,6) bakıcım, 5'i (%0,5) eşimle beraber, 5'i (%0,5) kardeşim, 3'ü (%0,3) gelinim, 1'i (%0,1) arkadaşlar, 1'i (%0,1) herkes cevabını vermiştir.

Cinsiyet değişkeni bakımından erkeklerin (%67,7) kadınlardan (%57,2) daha fazla alışverişe çıktıkları görülmektedir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %70,4'ü, Grup 1/2'dekilerin %57,3'ü, Grup 2/1'dekilerin %73,6'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %46,4'ü, Grup 3/1'dekilerin %49,3'ü, Grup 3/2'dekilerin %40'ı günlük temel alışverişini kendisinin yaptığını belirtmiştir. Kent merkezinde bulunup sosyoekonomik düzeyi yüksek ilçelerdeki yaşlı bireyler alışverişlerini kendileri yapmaktadırlar.

Tablo 67

Ev yaşamınızda neleri bizzat üstleniyorsunuz? Sorusu İçin (1) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Fatura Yatırmak		Temizlik		Çamaşır Yıkamak		Bulaşık Yıkamak		Ütü Yapmak	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	614	58,8	513	49,1	515	49,3	519	49,7	478	45,8
Hayır	424	40,6	526	50,4	522	50,0	520	49,8	560	53,6
Fikri Yok	6	0,6	5	0,5	7	0,7	5	0,5	6	0,6
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 68

Ev yaşamınızda neleri bizzat üstleniyorsunuz? Sorusu İçin (2) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Günlük Yemek Yapmak		Sofra Kurup Kaldırmak		Kışlık Yiyecekleri Hazırlamak		Basit Dikiş İşleri Yapmak		Çocuk (Torunların) Bakımına Yardım Etmek	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	541	51,8	568	54,4	455	43,6	428	41,0	358	34,3
Hayır	498	47,7	471	45,1	575	55,1	607	58,1	662	63,4
Fikri Yok	5	0,5	5	0,5	14	1,3	9	0,9	24	2,3
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 69

Ev yaşamınızda neleri bizzat üstleniyorsunuz? Sorusu İçin (3) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Çöpleri Atmak		Mutfak Alışverişi Yapmak		Giyim Alışverişi Yapmak		Küçük Bakım ve Onarım Yapmak		Evin Boyasını Yapmak	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	613	58,7	670	64,2	621	59,5	337	32,3	154	14,8
Hayır	424	40,6	366	35,1	413	39,6	690	66,1	866	83,0
Fikri Yok	7	0,7	8	0,8	10	1,0	17	1,6	24	2,3
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 67, 68 ve 69'da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların ev yaşamında 670'i (%64,2) *mutfak alışverişi yapmak*, 621'i (%59,5) *giyim alışverişi yapmak*, 614'i (%58,8) *fatura yatırmak*, 613'ü (%58,7) *çöpleri atmak*, 568'i (%54,4) *sofra kurup kaldırmak*, 541'i (%51,8) *günlük yemek yapmak*, 519'u (%49,7) *bulaşık yıkamak*, 513'ü (%49,1) *temizlik yapmak*, 515'i (%49,3) *çamaşır yıkamak*, 478'i (%45,8) *ütü yapmak*, 455'i (%43,6) *kışlık yiyecek hazırlamak*, 428'i (%41,0) *basit dikiş işleri yapmak*, 358'i (%34,3) *çocuk bakımına yardım etmek*, 337'si (%32,3) *küçük bakım ve onarım yapmak*, 154'ü (%14,8) *evin boyasını yapmak* işlerini üstlendiğini beyan etmiştir. Birer katılımcı ise *anneme bakarm*, *bakıcılık yaparm* ve *sobayı yakarm* cevabını vermiştir.

Ev yaşamında bizzat üstlenilen işler cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermektedir. Katılımcılardan fatura yatırmak seçeneğini cevaplayanların 363'ü erkek (%79,8), 251'i kadın (%42,6), bakım onarım yapmayı bizzat üstlendiğini belirten 337 katılımcının 79'u kadın (%13,4), 258'i erkektir (%56,7). Evin boyasını yapmayı bizzat üstlendiğini belirten katılımcıların 107'si erkek (%23,5), 47'si kadın (%8); çöp attığını ifade

eden katılımcıların 305'i erkek (%67), 308'i kadın (%52,3); mutfak alışverişi yaptığını ifade eden katılımcıların 317'si (%69,7) erkek, 353'ü (%59,9) kadın; giyim alışverişi yaptığını ifade eden katılımcıların 285'i (%62,6) erkek, 336'ü (%57) kadındır. Bu açıdan fatura yatırmak, evde onarım yapmak ve evin boya badanasını yapmak işlerini erkek katılımcıların daha fazla üstlendikleri görülmüştür.

Diğer taraftan temizlik işini bizzat üstlendiğini belirten katılımcıların 446'sı kadın (%75,7), 67'si erkek (%14,7); çamaşır yıkadığını söyleyen katılımcıların 455'i kadın (%77,2), 60'ı erkek (%13,2); bulaşık yıkadığını ifade eden katılımcıların 461'i kadın (%14,7), 58'si erkek (%12,7); ütü yaptığını belirten katılımcıların 423'ü kadın (%71,8), 55'i erkek (%12,1); yemek yaptığını söyleyen katılımcıların 483'ü kadın (%82), 58'i erkek (%12,7); sofrayı kurduğunu belirten katılımcıların 467'si kadın (%79,3), 101'i (%22,2) erkektir. Ayrıca ev yaşamında kışlık yiyecek yaptığını belirten katılımcıların 397'si kadın (%67,4), 58'i erkek (%12,7); basit dikiş ileri yaptığını söyleyen katılımcıların 380'i kadın (%64,5), 48'i erkek (%10,5); çocuk/torun baktığını ifade eden katılımcıların 255'i kadın (%43,3), 103'ü erkektir (%22,6). Bu açıdan ev içi işlerde *geleneksel rollerde* kadın katılımcıların erkeklere oranla daha fazla sorumluluk üstlendikleri söylenebilir.

Tablo 70

Bir başkasının yardımı olmadan yapabiliyor musunuz? Sorusu İçin (1) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Yemek Yiyebilmek		Giyinmek		Yıkanmak		İlaç Kullanmak	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet, yapabilir	1015	97,2	1009	96,6	990	94,8	1014	97,1
Hayır, yapamaz	26	2,5	32	3,1	51	4,9	26	2,5
Fikri Yok	3	0,3	3	0,3	3	0,3	4	0,4
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 71

Bir başkasının yardımı olmadan yapabiliyor musunuz? Sorusu İçin (2) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Merdiven Çıkmak		Toplu Taşıma Araçlarına Binmek		Doktora Gitmek		Bankaya Gitmek	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet, yapabilir	959	91,9	933	89,4	896	85,8	794	76,1
Hayır, yapamaz	81	7,8	105	10,1	138	13,2	149	14,3
Fikri Yok	4	0,4	6	0,6	10	1,0	101	9,7
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 70'te ve 71'de sunulduğu üzere katılımcıların 1015'i (%97,2) bir başkasından yardım almadan yemek yiyebildiğini, 1014'ü (%97,1) ilaç kullanabildiğini, 1009'u (%96,6) giyinebildiğini; 990'ı (%94,8) yıkanabildiğini, 959'u (%91,9) merdiven çıkabildiğini, 933'ü (%89,4) toplu taşıma araçlarına binebildiğini, 896'sı (%85,8) doktora gidebildiğini, 794'ü (%76,1) bankaya gidebildiğini beyan etmiştir.

Katılımcıların daha fazla yapamadıkları hususlar arasında bankaya gitmek (%14,3), doktora gitmek (%13,2), toplu taşıma araçlarına binmek (%10,1) ve merdiven çıkmak (%7,8) yer almaktadır. Bu durum yaşlı bireylerin dışarıda görülmesi gereken işler konusunda yardıma ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

Cinsiyet değişkeni bakımından kadınların %4,0'ü, erkeklerin %1,8'i giyinememekte; kadınların %6,6'sı, erkeklerin %2,6'sı yıkanamamakta; kadınların %10,2'si, erkeklerin %4,6'sı merdiven çıkamamakta; kadınların %13,8'i, erkeklerin %5,3'ü toplu taşıma araçlarına binememekte; kadınların %17,1'i, erkeklerin %8,1'i doktora gidememekte, kadınların %19,0'u, erkeklerin %8,1'i bankaya gidememektedir. Bu bağlamda kadınların erkeklere oranla daha dezavantajlı bir konumda oldukları söylenebilir.

İlçe kategorileri (2) değişkeniyle bakıldığında Grup 1/2'deki (Fatih-Üsküdar) ve Grup 2/2'deki (Eyüp-Ümraniye) katılımcılar diğer ilçelere oranla kendi başlarına daha fazla iş yapamadıklarını belirtmişlerdir. Örneğin kendi başına doktora gidememe genel ortalaması %15 iken Grup 2/2'de kendi başına doktora gidememe oranı %33,6, Grup 1/2'de ise %25,9'dur. Diğer değişkenlerde de benzer bir durum söz konusudur. Bu durum katılımcılar arasında kendine yetemeyenlerin bu dört ilçede, diğer ilçelerden daha fazla olduğunu göstermektedir.

Tablo 72

Evde hayvan besliyor musunuz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	90	8,6
Hayır	949	90,9
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	5	0,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 72'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 90'ı (%8,6) evde hayvan beslediğini, 949'u (%90,9) beslemediğini belirtmiştir. 5 (%0,5) katılımcı ise bu soruya yanıt vermemiştir. Kadınların %8,1'i, erkeklerin %9,2'si evde hayvan beslemektedir.

İlçe kategorileri (2) değişkeniyle evde hayvan besleme oranlarına bakıldığında, Grup 1/1'deki katılımcıların %10,4'ü, Grup 1/2'dekilerin %10,3'ü, Grup 2/1'dekilerin %11,0'i, Grup 2/2'dekilerin %4,5'i, Grup 3/1'dekilerin %3,7'si, Grup 3/2'dekilerin %3,3'ü evde hayvan beslediğini belirtmiştir. İlk üç kategorideki ilçelerde evde hayvan besleme oranı yüksektir. Kent merkezindeki Kadıköy, Beşiktaş, Üsküdar ve Fatih ilçelerinde yaşlı bireyler diğer ilçelerdekilere oranla evlerinde daha fazla hayvan beslemektedirler. Bu durum sosyoekonomik düzey yükseldikçe evde hayvan besleme oranının arttığını göstermektedir.

Eğitim düzeyi yükseldikçe evde hayvan besleme oranı artmaktadır. İlkokul mezunlarının %8,1'i, üniversite mezunu katılımcıların ise %16,7'si evde hayvan beslediğini belirtmiştir. Aynı şekilde sosyoekonomik düzey yükseldikçe evde hayvan besleme oranı artmaktadır. Kendilerini sosyoekonomik olarak ortanın altı/dar gelirli grupta gören katılımcıların %8,02'si, ortanın üstü/iyi görenlerin %15,9'u evde hayvan beslediğini ifade etmiştir.

Medeni durum değişkeniyle evde hayvan besleme oranına bakıldığında, hiç evlenmemiş/bekâr katılımcıların %36,8'inin, boşanmış katılımcıların %16,1'inin, evli katılımcıların ise ancak %8'inin evde hayvan beslediğini ifade ettiği görülmektedir.

Tablo 73

<i>Sokaktaki hayvanları düzenli olarak besler misiniz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri</i>		
Gruplar	f	%
Düzenli beslerim	74	7,1
Düzensiz beslerim	268	25,7
Beslemem	682	65,3
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	20	1,9
Toplam	1044	100,0

Tablo 73'te sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 74'ü (%7,1) sokaktaki hayvanları düzenli beslediğini, 268'i (%25,7) düzensiz beslediğini, 682'si (%65,3) beslemediğini belirtmiştir. 20 (%1,59) katılımcı ise bu soruya cevap vermemiştir. Kadınların %7,6'sı, erkeklerin ise %6,4'ü düzenli şekilde sokak hayvanlarını beslemektedir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %8,5'i, Grup 1/2'dekilerin %5,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %9,3'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %5,5'i, Grup 3/1'dekilerin %4,5'i, Grup 3/2'dekilerin %5'i sokaktaki hayvanları düzenli şekilde beslediğini belirtmiştir. Sokak hayvanlarının beslenmesinde sosyoekonomik düzeyi yüksek yerleşim alanları olan Grup 1/1 ve Grup 2/1 öne çıkmaktadır.

Tablo 74

Sıradan bir günde okuyacaklarımın hangilerini yapıyorsunuz? Sorusu İçin (1) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	TV İzlerim		Sohbet Ederim		Gezerim		El İşi Yaparım	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Yapıyor	1026	98,3	1006	96,4	833	79,8	345	33,0
Yapmıyor	17	1,6	31	3,0	192	18,4	676	64,8
Cevap Yok	1	0,1	7	0,7	19	1,8	23	2,2
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 75

Sıradan bir günde okuyacaklarımın hangilerini yapıyorsunuz? Sorusu İçin (2) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Kitap Okurum		Yürüyüş Yaparım		Pikniğe Giderim		Gazete Okurum	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Yapıyor	326	31,2	705	67,5	447	42,8	514	49,2
Yapmıyor	705	67,5	325	31,1	573	54,9	517	49,5
Cevap Yok	13	1,2	14	1,3	24	2,3	13	1,2
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 76

Sıradan bir günde okuyacaklarımın hangilerini yapıyorsunuz? Sorusu İçin (3) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Sinemaya ve Tiyatroya Giderim		Misafirlğe Giderim		Misafir Ağrlarım		Alışverişe Giderim		İbadethaneye Giderim	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yapıyor	230	22,0	718	68,8	773	74,0	655	62,7	477	45,7
Yapmıyor	788	75,5	306	29,3	249	23,9	372	35,6	525	50,3
Cevap Yok	26	2,5	20	1,9	22	2,1	17	1,6	42	4,0
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 74, 75 ve 76'da görüldüğü üzere katılımcıların sıradan bir günde yaptıklarına ilişkin soruyu 1026'sı (98,3) TV izlediği, 1006'sı (% 96,4) sohbet ettiği, 833'ü (%79,8) gezdiği, 773'ü (%74,7) misafir ağırladığı, 718'i (%68,8) misafirlğe gittiği, 705'i (%67,5) yürüyüş yaptığı, 655'i (%62,7) alışverişe gittiği, 514'ü (%51,4) gazete okuduğu, 477'si (%45,7) ibadethaneye gittiği, 447'si (%42,8) pikniğe gittiği, 345'i (%33,0) el işi yaptığı, 326'sı (%31,2) kitap okuduğu, 230'u (%22,0) sinemaya ve tiyatroya gittiği şeklinde cevaplamıştır. Birer katılımcı sıradan bir günde, *işte çalışırım*, *şiir yazarım*, *evde ibadet ederim*, *mezarlığa giderim* ve *rakı içerim* şeklinde eklemeler yapmıştır.

Cinsiyet değişkeni bakımından gün içerisinde *gezen* erkekler (%83,7) kadınlardan (%76,7), *yürüyüş yapan* erkekler (%73,8) kadınlardan (%62,6), *gazete okuyan* erkekler (%64,2) kadınlardan (%37,7), *alış-verişe giden* erkekler (%68,1) kadınlardan (%58,6) ve *ibadethaneye giden* erkekler (%67,9) kadınlardan (%28,5) daha fazladır.

El işi yapan kadınlar (%45,5) erkeklerden (%16,9), *misafirliğe giden* kadınlar (%73,2) erkeklerden (%63,1) ve *misafir ağırlayan* kadınlar (%81,4) erkeklerden (%64,2) daha fazladır. Diğer günlük aktiviteler konusunda cinsiyet değişkeni açısından herhangi bir farklılık yoktur.

Katılımcıların sıradan bir günde yaptıklarına ilişkin soruya, kendilerini sosyoekonomik durum olarak ortanın altı/dar gelirli grupta görenlerin ancak %24'ü kitap okuduğu, ortanın üstü/iyi görenlerin ise %45,5'i kitap okuduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların sosyoekonomik seviyeleri arttıkça kitap okuma oranları da artmaktadır.

Tablo 77

Günde kaç saat TV izlersiniz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
1-3 saat	437	41,8
4-6 saat	430	41,2
7 saat ve üzeri	122	11,8
Hiç izlemem	4	0,4
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	33	3,2
Toplam	1026	98,3
Geçersiz	18	1,7
Toplam	1044	100,0

Tablo 77'de sunulduğu üzere katılımcıların 437'si (%41,8) 1-3 saat, 430'u (%41,2) 4-6 saat, 122'si (%11,8) 7 saat ve üzeri TV izlediğini, 4'ü (%0,4) hiç TV izlemediğini beyan etmiştir. 33'ü (%3,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Cinsiyet değişkeninin bakımından 1-3 saat aralığında erkeklerin (%45,2) kadınlardan, 4-6 saat aralığında kadınlar (%43,3) erkeklerden (%40,1) ve 7 saat ve üzerinde ise erkekler (%19,7) kadınlardan (%16,2) daha fazla televizyon izlemektedir.

İlçe kategorileri (2), Grup 1/1'deki katılımcıların %80,7'si, Grup 1/2'dekilerin %83,5'i, Grup 2/1'dekilerin %77,5'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %68,8'i, Grup 3/1'dekilerin %59,1'i, Grup 3/2'dekilerin %38,3'ü günde en az 3 saat TV izlediğini belirtmiştir. Sosyoekonomik düzey yükseldikçe ve çeperden kent merkezine doğru geldikçe televizyon izleme oranı artmaktadır.

Tablo 78

Cep telefonu kullanır mısınız? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	800	76,6
Hayır	239	22,9
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	5	0,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 78'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 800'ü (%76,6) cep telefonu kullandığını, 239'u (%22,9) kullanmadığını belirtmiştir. 5 (%0,5) katılımcı bu soruya yanıt vermemiştir.

Erkeklerin %82,2'si, kadınların ise %72,3'ü cep telefonu kullanmaktadır. Tüm ilçelerde cep telefonu kullanımı yüksekken Eyüp ilçesinde oturan katılımcıların ancak %45,5'i cep telefonu kullanmaktadır. İlçe kategorileri (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 1/2 (%63,2) ve Grup 2/2 (%50,9) dışındaki tüm gruplarda cep telefonu kullanma oranı %80'in üzerindedir.

Tablo 79

İnternet kullanır mısınız? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	79	7,6
Hayır	961	92,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	4	0,4
Toplam	1044	100,0

Tablo 79'da sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 79'u (%7,6) interneti kullandığını, 961'i (%92,0) kullanmadığını belirtmiştir. 4 (%0,4) katılımcı bu soruya yanıt vermemiştir.

İnternet kullanımı cinsiyet değişkeni açısından herhangi bir farklılık göstermemektedir. İnternet kullanımı sorusuna %22,0'si ile Kadıköy ilçesinde oturan katılımcılar tarafından en fazla evet cevabı verilmiştir. İlçe kategorileri (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 1/1'de (%15,2) ve Grup 2/1'de (%10,1) internet kullanımının yüksek olduğu görülmektedir. Diğer gruplarda internet kullanımı yok denecek kadar azdır.

Tablo 80

İnterneti hangi amaçla kullanıyorsunuz? Sorusu İçin (1) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Facebook		Twitter		Instagram		E-posta	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Kullanıyor	62	5,9	29	2,8	8	0,8	47	4,5
Kullanmıyor	10	1,0	40	3,8	58	5,6	23	2,2
Cevap Yok	7	0,7	10	1,0	13	1,2	9	0,9
Toplam	79	7,6	79	7,6	79	7,6	79	7,6
Geçersiz	965	92,4	965	92,4	965	92,4	965	92,4
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 81

İnterneti hangi amaçla (kullanıyorsunuz? Sorusu İçin (2) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Haberleri Takip Etmek		Alışveriş Yapmak		Dizi ve Film vb. Seyretmek		Hastanelerden Randevu Almak	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Kullanıyor	57	5,5	19	1,8	21	2,0	45	4,3
Kullanmıyor	16	1,5	50	4,8	52	5,0	22	2,1
Cevap Yok	6	0,6	10	1,0	6	0,6	12	1,1
Toplam	79	7,6	79	7,6	79	7,6	79	7,6
Geçersiz	965	92,4	965	92,4	965	92,4	965	92,4
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 80-81'de görüldüğü üzere internet kullanan 79 (%7,6) katılımcının 62'si (%5,9) Facebook'a girmek, 57'si (%5,5) haberleri takip etmek, 47'si (%4,5) e-posta almak ve göndermek, 45'i (%4,3) hastanelerden randevu almak, 29'u (%2,8) Twitter, 21'i (%2) dizi ve film vb. seyretmek, 19'u (%1,8) alışveriş yapmak ve 8'i (%0,8) Instagram amacıyla interneti kullandıklarını belirtmişlerdir. Google kullanan 3; internetten ders alan, çocuklarıyla konuşan, oyun oynayan ve yemek tarifi alan birer katılımcı bulunmaktadır.

Cinsiyet değişkeni bakımından internet kullanan kadın katılımcılar erkeklerden daha fazla sosyal medya kullanmaktadır. İnternet kullanan kadınların %82,5'i, erkeklerin %74,4'ü Facebook; kadınların %40'ı, erkeklerin %33,3'ü Twitter; kadınların %12,5'i, erkeklerin %7,7'si Instagram kullanmaktadır. Haber takibi için erkekler (%79,5) kadınlardan (%65) daha çok interneti kullanmaktadır.

Tablo 82

Maddi destek almanız gerektiğinde öncelikle kime başvuruyorsunuz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Eşime	209	20,0
Çocuğuma/çocuklarıma	318	30,5
Kardeşime/kardeşlerime	31	3,0
Arkadaşıma-komşuma/arkadaşlarıma-komşularına	26	2,5
Akrabama/akrabalarıma	22	2,1
Bankaya/krediye	236	22,6
Diğer	63	6,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	139	13,3
Toplam	1044	100,0

Tablo 82'de sunulduğu üzere maddi destek alması gerektiğinde katılımcıların 318'i (%30,5) öncelikle çocuklarına, 236'sı (%22,6) bankaya/ krediye, 209'u (%20,0) eşine, 31'i (%3,0) kardeşlerine, 26'sı (%2,5) arkadaşlarına ve komşularına, 22'si (%2,1) akrabalarına başvuracağını belirtmiştir. Katılımcıların 139'u (%13,3) bu soruya cevap vermemiştir. Bu soruya diğer cevabı veren 63 (%6,0) katılımcının, 54'ü (%5,2) hiç kimseye başvurmadığını, 7'si (%0,7) ihtiyaç olmadığını, 2'si (%0,2) belediyeye başvurduğu cevabını vermiştir.

Cinsiyet değişkenine bakıldığında kadınların, eşlerine (%23,7) ve çocuklarına (%31,9) erkeklerden (sırasıyla %15,8 ve %28,6) daha fazla başvurdukları görülmektedir. Erkekler (%27,3) ise kadınlardan (%19) daha çok krediye başvurumaktadırlar.

Grup 1/1'deki katılımcıların %25,3'ü, Grup 1/2'dekilerin %11,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %22,5'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %23,6'sı, Grup 3/1'dekilerin %9'u, Grup 3/2'dekilerin %26,7'si maddi destek alması gerektiğinde öncelikle eşlerine başvurduğunu belirtmiştir. Maddi destek alması gerektiğinde eşine başvuranlar Grup 3/1 (Beylikdüzü-Ataşehir) ve Grup 1/2'de (Fatih-Üsküdar) diğer gruplara göre daha azdır.

Grup 1/1'deki katılımcıların %25,3'ü, Grup 1/2'dekilerin %41,6'sı, Grup 2/1'dekilerin %29,1'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %30,9'u, Grup 3/1'dekilerin %24,6'sı, Grup 3/2'dekilerin %41,7'si maddi destek alması gerektiğinde öncelikle çocuklarına başvurduğunu belirtmiştir. Maddi destek alması gerektiğinde çocuklarına başvuranlar Grup 3/2 (Bağcılar-Sultanbeyli) ve Grup 1/2'de (Fatih-Üsküdar) diğer gruplara göre daha fazladır.

Grup 1/1'deki katılımcıların %22,3'ü, Grup 1/2'dekilerin %13'ü, Grup 2/1'dekilerin %11'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %20'si, Grup 3/1'dekilerin %56'sı, Grup 3/2'dekilerin %28,3'ü maddi destek alması gerektiğinde öncelikle bankaya/krediye başvurduğunu belirtmiştir. Maddi destek almanız gerektiğinde bankaya/krediye başvurular en fazla Grup 3/1'de (Beylikdüzü-Ataşehir) yer almaktadır. Yeni gelişmekte olan kentsel alanlardaki bu eğilim dikkat çekicidir.

Tablo 83

Son bir yıl içinde çocuklarınızdan tahminen ne kadarlık destek aldınız (nakit desteklerin tahmini tutarı)? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar (TL)	f	%
Maddi destek almadım	125	12,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	118	11,3
500 ve altı	17	1,6
501-2000	30	2,9
2001-5000	23	2,2
5001 ve üstü	3	0,3
Toplam	316	30,3
Geçersiz	728	69,7
Toplam	1044	100,0

Tablo 83'te görüldüğü üzere çocuklarından maddi destek alan 316 (%30,3) katılımcıdan son bir yıl içerisinde 30'u (%2,9) 501-2000TL arası, 23'ü (%2,2) 2001-5000 TL arası, 17'si (%1,6) 500 TL ve altı, 3'ü (%0,3) 5001 TL üstü destek aldığını, 125'i (%12,0) bir yıl içerisinde maddi destek almadığını belirtmiştir. Katılımcıların 118'i (%11,3) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Cinsiyet değişkeni bakımından kadınların %24,5'i, erkeklerin ise %11,5'i çocuklarından bir yıl içerisinde maddi destek almıştır.

Grup 1/1'deki katılımcıların %9,6'sı, Grup 1/2'dekilerin %13'ü, Grup 2/1'dekilerin %24,2'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %3'ü, Grup 3/1'dekilerin %24,2'si, Grup 3/2'dekilerin %50'si son bir yıl içerisinde çocuklarından en az 1000 TL maddi destek aldığını belirtmiştir. Kent çeperinde yeni kurulan ilçelerden olan Bağcılar'da ve Sultanbeyli'de çocuklarından maddi destek alma oranı daha yüksektir.

Tablo 84

Çocuklarınız size maddi destek haricinde de destek olur mu? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Fatura Ödemek			Kira Ödemek			Mutfak Alışverişi Yapmak		
	f	%	% _{gec}	f	%	% _{gec}	f	%	% _{gec}
Evet, yapar	588	56,3	60,1	184	17,6	18,8	677	64,8	69,2
Hayır, yapmaz	343	32,9	35,0	731	70,0	74,7	251	24,0	25,6
Bilmiyor/Cevap Yok	48	4,6	4,9	64	6,1	6,5	51	4,9	5,2
Toplam	979	93,8	100,0	979	93,8	100,0	979	93,8	100,0
Geçersiz	65	6,2		65	6,2		65	6,2	
Toplam	1044	100,0		1044	100,0		1044	100,0	

Tablo 84'te görüldüğü üzere çocuğu olan 979 (%93,8) katılımcın 677'si (%69,2) mutfak alışverişinde, 588'i (%60,1) fatura ödemelerinde ve 184'ü (%18,8) kira ödemede çocuklarından destek almaktadır. Nakit olmayan destek türlerinde de kadınlar, faturaların (%65,6) ve kiranın ödenmesinde (%22,4) ve mutfak alışverişinin (%73) yapılmasında erkeklerden (sırasıyla %53,2, %14,4, %64,4) daha fazla destek almaktadırlar.

Grup 1/1'deki katılımcıların %87,8'i, Grup 1/2'dekilerin %62,5'i, Grup 2/1'dekilerin %50,7'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %62,3'ü, Grup 3/1'dekilerin %69,2'si, Grup 3/2'dekilerin %71,2'si mutfak alışverişlerinde çocuklarının destek olduğunu belirtmiştir. Mutfak alışverişinde en fazla destek alan Grup 1/1'dir (Kadıköy-Beşiktaş). Grup 1/1'deki katılımcıların %8,6'sı, Grup 1/2'dekilerin %17,3'ü, Grup 2/1'dekilerin %20,2'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %14,2'ü, Grup 3/1'dekilerin %33,1'i, Grup 3/2'dekilerin %47,5'i kira ödemelerinde çocuklarının yardımcı olduğunu belirtmiştir. Kira ödemelerinde çocuklarından en fazla yardım alan Grup 3/2'dir (Bağcılar-Sultanbeyli).

Tablo 85

Siz çocuklarınıza hangi sıklıkla maddi destek sağlıyorsunuz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Her zaman	49	4,7	5,0	5,0
Haftada bir	9	0,9	,9	5,9
Ayda bir	39	3,7	4,0	9,9
Birkaç ayda bir	71	6,8	7,3	17,2
Ekonomik destek sağlamıyorum	785	75,2	80,2	97,3
Bilmiyor/Cevap Yok	26	2,5	2,7	100,0
Toplam	979	93,8	100,0	
Geçersiz	65	6,2		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 85'te görüldüğü üzere, çocuğu olan 979 (%93,8) katılımcının 785'i (%75,2) çocuklarına ekonomik destek sağlamadığını belirtmiştir. Katılımcıların 71'i (%7,3) birkaç ayda bir, 49'u (%5) her zaman, 39'u (%4) ayda bir, 9'u (%0,9) haftada bir çocuklarına maddi destek sağladığını beyan etmiştir. Çocuklarına maddi destek sağlayan erkekler (%21,9) kadınlardan (%13,3) daha fazla öne çıkmaktadır.

İlçe kategorileri (2) değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %7,9'u, Grup 1/2'dekilerin %10,7'si, Grup 2/1'dekilerin %11,7'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %12,3'ü, Grup 3/1'dekilerin %11,5'i, Grup 3/2'dekilerin %3,4'ü çocuklarına en az ayda bir maddi destek sağladığını belirtmiştir.

Tablo 86

Son bir yıl içinde çocuklarınıza tahminen ne kadarlık destek sağladınız (nakit desteklerin tahmini tutarı)? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar (TL)	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Maddi destek sağlamadım	1	0,1	0,6	0,6
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	97	9,3	57,7	58,3
500 ve altı	21	2,0	12,5	70,8
501-2000	21	2,0	12,5	83,3
2001-5000	26	2,5	15,5	98,8
5001 ve üstü	2	0,2	1,2	100,0
Toplam	168	16,1	100,0	
Geçersiz	876	83,9		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 86'da sunulduğu üzere çocuklarına maddi destek alan 168 (%16,1) katılımcıdan son bir yıl içerisinde 21'i (%12,5) 500 TL ve altı, 21'i (%12,5) 501-2000 TL arası, 26'sı (%15,5) 2001-5000 TL arası, 2'si (%1,2) 5001 TL üstü destek sağladığını, 1'i (%0,6) bir yıl içerisinde maddi destek sağlamadığını belirtmiştir. 97'si (%57,6) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Cinsiyet değişkenine bakımından erkek (%46,9) katılımcıların çocuklarına kadınlardan (%34,4) daha fazla maddi destek sağladığı görülmektedir. Çocuklara sağlanan maddi desteğin miktarı arttıkça, destek sağlayan erkeklerin oranı da artmaktadır.

Tablo 87'de görüldüğü üzere, torun sahibi 869 katılımcının 624'ü (%71,8) torunlarına ekonomik destek sağlamadığını belirtmiştir. Katılımcıların 87'si (%10) ayda bir, 65'i (%7,5) birkaç ayda bir, 41'i (%4,7) her zaman, 25'i (%2,9) haftada bir torunlarına maddi destek sağladığını beyan etmiştir. Cinsiyet değişkenine bakımından erkek

Tablo 87

Torunlarınıza hangi sıklıkla maddi destek (nakit olarak) sağlıyorsunuz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Her zaman	41	3,9	4,7	4,7
Haftada bir	25	2,4	2,9	7,6
Ayda bir	87	8,3	10,0	17,6
Birkaç ayda bir	65	6,2	7,5	25,1
Ekonomik destek sağlamıyorum	624	59,8	71,8	96,9
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	27	2,6	3,1	100,0
Toplam	869	83,2	100,0	
Geçersiz	175	16,8		
Toplam	1044	100,0		

(%28,6) katılımcıların, torunlarına kadınlardan (%22,4) daha fazla maddi destek sağladıkları görülmektedir.

Tablo 88

Son bir yıl içinde torunlarınıza tahminen ne kadarlık maddi destek sağladınız (nakit desteklerin tahmini tutarı)? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar (TL)	f	%	% _{gec}	% _{yig}
Maddi destek sağlamadım	2	0,2	0,9	0,9
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	121	11,6	55,5	56,4
500 ve altı	44	4,2	20,2	76,6
501-2000	37	3,5	17,0	93,6
2001-5000	8	0,8	3,7	97,2
5001 ve üstü	6	0,6	2,8	100,0
Toplam	218	20,9	100,0	
Geçersiz	826	79,1		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 88'de görüldüğü üzere torunlarına maddi destek sağlayan 218 (%20,9) katılımcıdan son bir yıl içerisinde 44'ü (%20,2) 500 TL ve altı, 37'si (%17) 501-2000 TL arası, 8'i (%3,7) 2001-5000 TL arası, 6'sı (%2,8) 5001 TL üstü destek sağladığını, 2'si (%0,9) bir yıl içerisinde maddi destek sağlamadığını belirtmiştir. Katılımcıların 121'i (%11,6) ise bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Cinsiyet değişkeni bakımından erkek (%45,3) katılımcıların, torunlarına kadınlardan (%41,7) daha fazla maddi destek sağladıkları görülmektedir. Torunlara sağlanan maddi desteğin miktarı arttıkça, erkeklerin oranı da artmaktadır.

Tablo 89'da görüldüğü üzere, örneklem grubundaki çocuk sahibi 979 (%93,8) katılımcının 522'si (%50,0) çocuklarına sosyal destek sağ-

Tablo 89

Siz çocuklarınıza hangi sıklıkla sosyal destek sağlıyorsunuz? (Çocuk bakımı, yemek, dikiş vb.) Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gcc}	% _{yig}
Her zaman	266	25,5	27,2	27,2
Haftada bir	67	6,4	6,8	34,0
Ayda bir	56	5,4	5,7	39,7
Birkaç ayda bir	39	3,7	4,0	43,7
Sosyal destek sağlamıyorum	522	50,0	53,3	97,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	29	2,8	3,0	100,0
Toplam	979	93,8	100,0	
Geçersiz	65	6,2		
Toplam	1044	100,0		

lamadığını, 266'sı (%25,5) her zaman, 67'si (%6,4) haftada bir, 56'sı (%5,4) ayda bir, 39'u (%3,7) birkaç ayda bir çocuklarına sosyal destek sağladığını beyan etmiştir. Katılımcıların 29'u (%2,8) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Cinsiyet değişkenine göre farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 90'da görüldüğü üzere, örneklem grubundaki çocuk sahibi 979 (%93,8) katılımcının 209'u (%21,3) çocuklarının sosyal destek sağlamadığını, 361'i (%36,9) her zaman, 137'si (%14) haftada bir, 150'si (%15,3) ayda bir, 42'si (%4,3) birkaç ayda bir çocuklarının kendisine sosyal destek sağladığını beyan etmiştir. Katılımcıların 80'i (%8,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Cinsiyet değişkenine göre önemli bir farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 90

Çocuklarınız size hangi sıklıkla sosyal destek sağlıyor? (Bakım, yemek, dikiş vb.) Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%	% _{gcc}	% _{yig}
Her zaman	361	34,6	36,9	36,9
Haftada bir	137	13,1	14,0	50,9
Ayda bir	150	14,4	15,3	66,2
Birkaç ayda bir	42	4,0	4,3	70,5
Sosyal destek sağlamıyorlar	209	20,0	21,3	91,8
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	80	7,7	8,2	100,0
Toplam	979	93,8	100,0	
Geçersiz	65	6,2		
Toplam	1044	100,0		

5.4. Katılımcıların Yaşam Memnuniyeti ve Beklentileri

Tablo 91

Katılımcıların Yaşamdan Memnun Olup Olmadıkları Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Çok memnunum	268	25,7
Biraz memnunum	545	52,2
Pek memnun değilim	143	13,7
Hiç memnun değilim	86	8,2
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	2	0,2
Toplam	1044	100,0

Tablo 91'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 268'i (%25,7) çok memnun olduğunu, 545'i (%52,2) biraz memnun olduğunu, 143'ü (%13,7) pek memnun olmadıklarını ve 86'si (%8,2) ise hiç memnun olmadığını belirtmiştir. Bu soruya 2 (%0,2) katılımcı cevap vermemiştir. Katılımcıların yaklaşık beşte biri (%21,9) yaşamdan memnun olmadığını belirtmiştir.

Çok ve biraz memnun olan erkeklerin oranı (%78,3) ile kadınların oranı (%77,6) birbirine çok yakındır. Hiç memnun değilim diyen erkeklerin oranı (%9,5) ise kadınların oranından (%7,3) fazladır.

İlçelere bakıldığında genel itibariyle tüm ilçelerde yaşamdan memnuniyet öne çıkarken, Fatih ilçesinde ikamet eden katılımcıların %18,7'si ve Bakırköy ilçesinde ikamet edenlerin %15,2'si yaşamdan hiç memnun değilim cevabı ile en fazla memnuniyetsizlik yanıtı veren ilçeler olmuşlardır.

Evli olmayan (hiç evlenmemiş bekâr/eşi ölmüş/boşanmış) katılımcıların %20'si, evli katılımcıların ise %26,2'si yaşamdan çok memnunum cevabını vermiştir. Çocuklarıyla aynı sokakta oturanların %88,2'si, aynı apartmanda oturan katılımcıların %85,8'i yaşamdan memnun olduğunu belirtmiştir. Çocuklarıyla aynı ilde oturanların %83,8'i, aynı mahallede oturanların %82,2'si, aynı ilçede oturanların %79,4'ü ve çocukları il dışında oturanların %79,3'i yaşamdan memnun olduğunu belirtirken çocuklarıyla aynı dairede oturan katılımcıların ancak %65,7'si yaşamdan memnun olduğunu belirtmiştir. Yaşamdan memnun olmama durumu en fazla %34,3 ile çocuklarıyla aynı daireyi paylaşanlarda dile getirilmiştir. Aynı daire dışında yaşayan katılımcıların çocuklarıyla olan mesafelerinin azalması ile ya-

şamdan memnuniyetlerinin artması arasında doğru orantılı bir ilişki vardır. Torunu olanların %26,7'si yaşamdan çok memnunum derken torunu olmayanların ancak %18,3'ü yaşamdan çok memnun olduğunu belirtmiştir. Torun sahibi olmak ile yaşamdan memnuniyet arasında bir ilişki olduğunu söylenebilir.

“Sağlığını nasıl değerlendirirsiniz?” sorusuna çok iyi cevabı verenlerin %76,1'i aynı zamanda yaşamdan çok memnun olduğunu da belirtmiştir. Spor yapanların %34,3'ü, spor yapmayanların ise ancak %17,7'si yaşamdan çok memnun olduğunu belirtmiştir. Sağlık durumunu iyi değerlendirme ve spor yapma ile yaşamdan memnuniyet belirtme arasında pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir.

“Gününüzü nerede geçirirsiniz?” sorusuna, gününü hep evde geçirdiği cevabını veren katılımcıların %23,5'i yaşamdan pek memnun değilim cevabını da vermiştir. Bu sorunun diğer seçeneklerinde pek memnun olmama ortalaması %12,7'dir. Gününü hep evde geçiren katılımcılar yaşamdan yaklaşık iki katı fazla memnun olmadığını belirtmiştir.

Çocukları tarafından ziyaret edilme sıklığı ile yaşamdan memnuniyet arasındaki ilişkiye bakıldığında, çocukları tarafından haftada bir ziyaret edilen katılımcıların %84,5'i, çocukları tarafından üç dört ayda bir ziyaret edilenlerin %63,2'si, yılda bir defa ziyaret edilen katılımcıların ancak %47'si yaşamdan memnun olduklarını belirtmişlerdir. Çocuklarını her hafta ziyaret eden katılımcıların %6,5'i yaşamdan hiç memnun değilim derken, Çocuklarını yılda bir ziyaret ederim cevabını veren katılımcılarda bu oran beş katına %32,4'ü çıkmaktadır. Yaşlılarda çocuklarını ziyaret etme ve onlar tarafından ziyaret edilme sıklığı yaşamdan memnuniyet arasında olumlu bir ilişki vardır.

“Sıradan bir günde neler yaparsınız?” sorusuna gezerim cevabını veren katılımcıların %28,9'u, gezmem diyenlerin ancak %12'si yaşamdan çok memnunum cevabını vermiştir. Bu durum günlük aktiviteler, gezintiye çıkmak ile yaşam memnuniyeti arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde kitap okurum cevabını verenlerin %38,7'si, kitap okumam cevabı verenlerin ancak %19,9'u yaşamından çok memnundur. Ayrıca günlük aktiviteleri arasında yürüyüş yaparım diyenlerin %31,2'si, yürüyüş yapmadığını ifade edenlerin ancak %13,8'i yaşamdan çok memnun olduğunu belirtmiştir. Katılımcılardan cep telefonu kullananların %27,8'i, cep telefonu kullanmayanların ancak %18,8'i yaşamdan çok memnun olduğunu söylemiştir.

Katılımcıların kiminle yaşadığı ile yaşamdan memnuniyeti arasında bir ilişki vardır. Katılımcılardan eşiyile yaşayanların %82,1'i, yalnız yaşayanların %77,6'sı, eşiyile ve bekâr çocuklarıyla yaşayanların %69,9'u, oğluyula ve geliniyle yaşayanların %69'u, sadece bekâr çocuklarıyla yaşayanların %65,5'i, kızıyla ve damadıyla yaşayanların %62,3'ü ve çocuklarıyla değişimli olarak yaşayanların %60'ı yaşamdan az ya da çok memnun olduğunu belirtmiştir. En fazla memnuniyet eşiyile yaşayanlarda, en az memnuniyet çocuklarında dönüşümlü olarak yaşayan katılımcılarda bulunmuştur.

Kendisini alt/yoksul sosyoekonomik durumda görenlerin %23,4'ü yaşamdan hiç memnun değilim derken diğer sosyoekonomik gruplarda gören katılımcıların önemli bir kısmı yaşamdan memnundur. Bu anlamda kendini alt/yoksul sosyoekonomik grupta gören katılımcılar hayattan diğerlerinden altı kat daha fazla memnun olmadığını belirtmiştir.

Tablo 92

Sizi hayata bağlayan en önemli unsur nedir? Okuyacaklarımdan sadece birini seçecek olsanız hangisini secerdiniz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Mesleğim	10	1,0
Çocuklarım	323	30,9
Torunlarım	60	5,7
Ailem	552	52,9
Ülkem	36	3,4
Diğer	28	2,7
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	35	3,4
Toplam	1044	100,0

Tablo 92'de görüldüğü üzere, katılımcıların 552'si (%52,9) kendilerini hayata bağlayan en önemli unsur olarak ailesini, 323'ü (%30,9) çocuklarını, 60'ı (%5,7) torunlarını, 36'sı (%3,4) ülkesini, 10'u (%1,0) mesleğini belirtmiştir. Bu soruya 35 (%3,4) katılımcı cevap vermemiştir.

“Sizi hayata bağlayan en önemli unsur nedir?” sorusuna katılımcıların 28'i (%2,7) diğer cevabını vermiştir. Bunlardan 7'si (%0,7) *sağlık sıhhat*, 4'ü (%0,4) *hiçbir şey*, 3'ü (%0,3) *iyi yaşamak*, 3'ü (%0,3) *kardeşlerim*, 2'si (%0,2) *çalışmak*, 2'si (%0,2) *huzur*, 2'si (%0,2) *dini yaşamak*, 1'i (%0,1) *bahçemde çiçek yetiştirmek*, 1'i (%0,1) *evi*, 1'i (%0,1) *hayatı sevmek*, 1'i (%0,1) *okumak*, 1'i (%0,1) *para* olduğunu belirtmiştir.

Erkeklerde hayata bağlayan en önemli unsur (%62,4) olarak aile seçeneği kadınlardan (%45,5) daha fazla iken kadınlarda (%37,4) çocuklarım seçeneği erkeklerden (%22,6) daha fazladır.

İlçe kategorileri (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 1/1'deki katılımcıların %55,8'i, Grup 1/2'dekilerin %39,5'i, Grup 2/1'dekilerin %50,2'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %60'ı, Grup 3/1'dekilerin %56,7'si, Grup 3/2'dekilerin %66,7'si kendilerini hayata bağlayan en önemli unsur olarak ailesini belirtmiştir. Kendilerini hayata bağlayan en önemli unsurun ailesi olduğunu düşünen katılımcıların yoğun olduğu ilçe kategorisi Grup 3/2'dir (Bağcılar-Sultanbeyli).

Grup 1/1'deki katılımcıların %29,9'u, Grup 1/2'dekilerin %35,7'si, Grup 2/1'dekilerin %36,1'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %24,5'i, Grup 3/1'dekilerin %29,1'i, Grup 3/2'dekilerin %18,3'ü kendilerini hayata bağlayan en önemli unsur çocuklarını belirtmiştir. Kendilerini hayata bağlayan en önemli unsurun çocuğu olduğunu düşünen katılımcıların yoğun olduğu ilçe kategorisi Grup 2/1 (Bakırköy-Maltepe), Grup 1/2 (Üsküdar-Fatih) ve Grup 1/1'dir (Kadıköy-Beşiktaş).

Tablo 93

Gruplar	Ağaçlık/Yeşillik/Piknik Alanı		Çocuk Parkı		Hobi Bahçesi		Çarşı		Pazar (Halk Pazarı)		Toplu Ulaşım	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Belirtilildi	959	91,9	915	87,6	840	80,5	869	83,2	883	84,6	901	86,3
Belirtilmedi	65	6,2	107	10,2	164	15,7	147	14,1	126	12,1	121	11,6
Cevap yok	20	1,9	22	2,1	40	3,8	28	2,7	35	3,4	22	2,1
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 94

Gruplar	Hastane/Sağlık Ocağı		İbadet Yeri		Yaşlı Merkezi		Yaşlı Kahvehanesi		Yürüyüş Alanı	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Belirtilildi	924	88,5	779	74,6	925	88,6	803	76,9	881	84,4
Belirtilmedi	96	9,2	231	22,1	101	9,7	209	20,0	139	13,3
Cevap yok	24	2,3	34	3,3	18	1,7	32	3,1	24	2,3
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 93'te ve 94'te görüldüğü üzere, katılımcıların oturdukları yerde/mahallede 959'u (%91,9) ağaçlık/yeşillik/piknik alanı, 925'i (%88,6) yaşlı merkezi, 924'ü (%88,5) hastane/sağlık ocağı, 915'i (%87,6) çocuk parkı, 901'i (%86,3) toplu ulaşım, 883'ü (%84,6) pazar (halk pazarı), 881'i (%84,4) yürüyüş alanı, 869'u (%83,2) çarşı, 840'ı (%80,5) hobi bahçesi, 803'ü (%76,9) yaşlı kahvehanesi, 779'u (%74,6) ibadet yeri istediğini bildirmiştir.

Katılımcıların diğer başlığı altında belirttikleri beklentiler aşağıdaki gibi sıralanabilir: Huzur, komşuluk, Alzheimer hastanesi, bakıcı hizmeti, sağlık malzemeleri, kentsel dönüşüm yapılarak eski evlerin kalkması, belediyenin gıda yardımı yapması, mahallemizde yarım kalan parkın tamamlanması, toplantı ve konferans salonu yapılması, tren ulaşımının olması, yaşlı kütüphanesinin yapılması, yaşlılara yönelik kapalı spor salonlarının olması, yaya geçitlerinin artırılması, ganyan bayi açılması.

Ağaçlık/yeşillik piknik alanı, çocuk parkı, hobi bahçesi, çarşı, pazar (halk pazarı), toplu ulaşım, sağlık ocağı, yaşlı merkezi taleplerinde cinsiyete göre farklılık bulunmamaktadır. Ancak erkeklerin %83,7'si, kadınların %72,7'si *ibadet yeri*; erkeklerin %78,7'si, kadınların %71,5'i *kütüphane/kültür merkezi*; erkeklerin %83,7'si, kadınların %71,6'sı *yaşlı kahvehanesi*; erkeklerin %87,7'si kadınların %81,8'i yürüyüş alanları olması gerektiğini belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara göre özellikle dış mekân taleplerinin daha fazla olduğu görülmektedir.

İlçe kategorileri (2) değişkeni açısından katılımcıların oturdukları yerde/mahallede nelerin olmasını istedikleri betimlenmektedir. Grup 1/1'deki katılımcıların %97'si, Grup 1/2'dekilerin %87,6'sı, Grup 2/1'dekilerin %79,7'si, Grup 2/2'deki katılımcıların %96,4'ü, Grup 3/1'dekilerin %98,5'i, Grup 3/2'dekilerin %100,0'ü oturduğu yerde/mahallede *ağaçlık/yeşillik/piknik alanı olmasını* istemiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %94,2'si, Grup 1/2'dekilerin %85,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %75,8'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %92,7'si, Grup 3/1'dekilerin %85,8'i, Grup 3/2'dekilerin %98,3'ü oturduğu yerde/mahallede çocuk parkı olmasını istemiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %86,0'sı, Grup 1/2'dekilerin %77,8'i, Grup 2/1'dekilerin %77,1'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %70,9'u, Grup 3/1'dekilerin %76,1'i, Grup 3/2'dekilerin %98,3'ü oturduğu yerde/mahallede *hobi bahçesi olmasını* istemiştir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %89,9'u, Grup 1/2'dekilerin %83,8'i, Grup 2/1'dekilerin %66,1'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %74,5'i, Grup 3/1'dekilerin %95,5'i, Grup 3/2'dekilerin %98,3'ü oturduğu yerde/mahallede çarşı *pazar olmasını* istemiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %89,3'ü, Grup 1/2'dekilerin %82,7'si, Grup 2/1'dekilerin %71,4'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %78,2'si, Grup 3/1'dekilerin %97,0'si, Grup 3/2'dekilerin %98,3'ü oturduğu yerde/mahallede *halk pazarı olmasını* istemiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %92,1'i, Grup 1/2'dekilerin %85,9'u, Grup 2/1'dekilerin %73,6'sı, Grup 2/2'deki ka-

tılımcıların %76,4'ü, Grup 3/1'dekilerin %97,0'si, Grup 3/2'dekilerin %98,3'ü oturduğu yerde/mahallede *toplulaşım olmasını* istemiştir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %94,8'i, Grup 1/2'dekilerin %87,0'si, Grup 2/1'dekilerin %71,4'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %90,0'ı, Grup 3/1'dekilerin %98,5'i, Grup 3/2'dekilerin %98,3'ü oturduğu yerde/mahallede *hastane sağılık ocağı olmasını* istemiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %81,4'ü, Grup 1/2'dekilerin %83,8'i, Grup 2/1'dekilerin %59,5'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %75,5'i, Grup 3/1'dekilerin %82,1'i, Grup 3/2'dekilerin %98,3'ü oturduğu yerde/mahallede *ibadet yeri olmasını* istemiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %86,6'sı, Grup 1/2'dekilerin %76,2'si, Grup 2/1'dekilerin %55,1'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %63,6'sı, Grup 3/1'dekilerin %74,6'sı, Grup 3/2'dekilerin %98,3'ü oturduğu yerde/mahallede *kütüphane/kültür merkezi olmasını* istemiştir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %96,0'sı, Grup 1/2'dekilerin %92,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %74,4'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %80,0'i, Grup 3/1'dekilerin %91,8'i, Grup 3/2'dekilerin %98,3'ü oturduğu yerde/mahallede *yaşlı merkezi olmasını* istemiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %79,6'sı, Grup 1/2'dekilerin %75,7'si, Grup 2/1'dekilerin %63,4'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %70,9'u, Grup 3/1'dekilerin %89,6'sı, Grup 3/2'dekilerin %100,0'ü oturduğu yerde/mahallede *yaşlı kahvehanesi olmasını* istemiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %94,5'i, Grup 1/2'dekilerin %84,3'ü, Grup 2/1'dekilerin %59,0'u, Grup 2/2'deki katılımcıların %87,3'ü, Grup 3/1'dekilerin %93,3'ü, Grup 3/2'dekilerin %100,0'ü oturduğu yerde/mahallede *yürüyüş alanı olmasını* istemiştir. Bütün bu oranlara bakıldığında Grup 3/2'deki katılımcıların oturdukları yerlerde yapılması gerekenlere dair daha talepkâr oldukları görülmektedir.

Tablo 95

Sağılığınızın bozulması durumunda kendinizi nerede rahat hissedersiniz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evimde	874	83,7
Huzurevinde	44	4,2
Çocuklarıımın evinde	95	9,1
Diğer	20	1,9
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	11	1,1
Toplam	1044	100,0

Tablo 95'te sunulduğu üzere, sağlıklarının bozulması durumunda katılımcıların 874'ü (%83,7) evinde, 95'i (%9,1) çocuklarının evinde, 44'ü (%4, 2) kendisini huzurevinde rahat hissedeceğini söylemiştir. Katılımcıların 11'i (%1,1) ise bu soruya cevap vermemiştir. Diğer seçeneği içerisinde katılımcıların 14'ü (%1,3) hastanede, 3'ü (%0,3) köyünde, 2'si (%0,2) kardeşimde cevapları vermiştir. Bir katılımcı ise bu durumda intihar edeceğini belirtmiştir.

Cinsiyet değişkeni bakımından erkek katılımcılar kadın katılımcılardan farklı olarak daha fazla evde kalmak istemektedirler. Bu çerçevede erkeklerin %86,2'si, kadınların %81,8'i evinde; kadınların %10,9'u, erkeklerin %6,8'i çocuklarının evinde, kadınların %4,8'i, erkeklerin %3,5'i huzurevinde kalmak istemektedir.

İlçe kategorisi (2) değişkeniyle bakıldığında sağlığımız bozulduğu zaman en fazla huzur evinde rahat ederim cevabını verenler %7,6 ile Grup 1/1'de, %7 ile Grup 1/2'de bulunmaktadır. Diğer ilçe gruplarında da bu oran %1 civarındadır.

Tablo 96

Sizce yaşlılık ne zaman başlıyor? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Emekli olunca	95	9,1
Çocuklar evlenince	30	2,9
Torunlar doğunca	58	5,6
Yaşlı hissedince	182	17,4
Hastalık artınca	199	19,1
Yalnız kalınca	61	5,8
Başkasının yardımına muhtaç olunca	234	22,4
Belli bir yaşa gelince	137	13,1
Diğer	21	2,0
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	27	2,6
Toplam	1044	100,0

Tablo 96'da görüleceği üzere katılımcıların 234'ü (%22,4) başkasının yardımına muhtaç olunca yaşlılığın başladığını belirtirken 199'u %19,1 hastalık artınca, 182'si (%17,4) yaşlı hissedince, 137'si (%13,1) belli bir yaşa gelince, 95'i (%9,1) emekli olunca, 61'i (%5,8) yalnız kalınca, 58'i (%5,6) torunlar doğunca, 30'u (%2,9) çocuklar evlenince cevabını vermiştir.

Diğer cevabı veren 21 (%2,) katılımcının 5'i (%0,5) hiçbir zaman, 4'ü (%0,4) kendimi ruhsal olarak bitkin hissettiğimde, 3'ü (%0,3) eşim ölünce, 3'ü (%0,3) para kazanamadığım zaman, 2'si (%0,2) daha yaşlı

değilim, 1'i (%0,1) dişleri dökülünce, 1'i (%0,1) hedefler azalınca, 1'i (%0,1) pazarcılar abla demeyip anne deyince, 1'i (%0,1) saçlar beyazlayınca, 1'i (%0,1) yatağa düşünce cevabı vermiştir.

Cinsiyet değişkeni açısından erkekler ile kadınlar arasındaki farklılıklar şunlardır: Erkeklerin %11'i, kadınların %7,6'sı emekli olunca yaşlılığın başladığını belirtmiştir. Kadınların %3,7'si, erkeklerin %1,8'i çocuklar evlenince; kadınların %7,0'si, erkeklerin %3,7'si torunlar olunca; kadınların %25,1'i, erkeklerin %18,9'u başkasının yardımına muhtaç olunca yaşlılığın başladığını belirtmiştir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %18,6'sı, Grup 1/2'dekilerin %7,6'sı, Grup 2/1'dekilerin %19,4'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %20,9'u, Grup 3/1'dekilerin %17,9'u, Grup 3/2'dekilerin %26,7'si yaşlı hissedince yaşlılık başlar demiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %18,6'sı, Grup 1/2'dekilerin %18,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %19,4'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %22,9'u, Grup 3/1'dekilerin %14,9'u, Grup 3/2'dekilerin %23,3'ü *hastalıklar artınca yaşlılık başlar* demiştir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %21,0'i, Grup 1/2'dekilerin %25,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %20,3'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %29,1'i, Grup 3/1'dekilerin %21,6'sı, Grup 3/2'dekilerin %18,3'ü *başkasının yardımına muhtaç olunca yaşlılık başlar* demiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %17,7'si, Grup 1/2'dekilerin %18,4'ü, Grup 2/1'dekilerin %19,4'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %3,1'i, Grup 3/1'dekilerin %10,9'u, Grup 3/2'dekilerin %3,3'ü *belli bir yaşa gelince yaşlılık başlar* demiştir.

Tablo 97

Kaç yaşına gelince yaşlılık başlar? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
35	2	0,2	1,5	1,5
39	1	0,1	0,7	2,2
40	2	0,2	1,5	3,7
50	7	0,7	5,1	8,8
55	6	0,6	4,4	13,2
60	38	3,6	27,9	41,2
65	29	2,8	21,3	62,5
70	24	2,3	17,6	80,1
73	1	0,1	0,7	80,9
75	12	1,1	8,8	89,7
78	1	0,1	0,7	90,4
80	7	0,7	5,1	95,6
85	4	0,4	2,9	98,5
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	2	0,2	1,5	100,0
Toplam	136	13,0	100,0	
Geçersiz	908	87,0		
Toplam	1044	100,0		

Tablo 97'de sunulduğu üzere, “Yaşlılık kaç yaşında başlar?” sorusuna katılımcıların 2’si (%1,47) 35 yaş, 4’ü (%2,94) 85 yaş cevabı vermiştir. Ayrıca 136 katılımcının cevapladığı bu soruya katılımcılardan 38’i (%27,94) 60 yaş, 29’u (%21,32) 65 yaş, 24’ü (%17,65) 70 yaş, 12’si (%8,82) 75 yaş, 7’si (%5,14) 80 yaş, 7’si (%5,14) 50 yaş, 6’sı (%4,41) 55 yaş, 4’ü (%2,94) 85 yaş, 2’si (%1,47) 40 yaş cevabı vermiştir.

Tablo 97'de sunulduğu üzere, “Yaşlılık kaç yaşında başlar?” sorusuna katılımcıların 5’i (%3,7) 35-40 yaş, 51’i (%37,4) 50-60 yaş, 60’ı (%48,4) 65-75 yaş ve 12’si ise (%8,7) 78-85 yaş demıştır. Diğer bir tasnife göre cevap veren 136 kişinin 93’ü (%66,8) 60-70 yaş aralığında yaşlılığın başlayacağını belirtmiştir.

Cinsiyet değişkeni açısından en önemli fark; kadınların (%24,6) yaşlılığın başlangıç yaşını 70, erkeklerin (%28,2) ise 65 olarak tanımlamalarıdır.

Tablo 98

Yaşamda sizi en çok korkutan şey nedir? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Yalnız kalmak	158	15,1
Birilerine maddi yük olmak	44	4,2
Elden ayaktan düşmek/fiziksel olarak muhtaç olmak	646	61,9
Yoksul hâle gelmek	71	6,8
Ölmek	34	3,3
Diğer	54	5,2
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	37	3,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 98’de görüleceği üzere katılımcıların 646’sı (%61,9) elden ayaktan düşmek/fiziksel olarak muhtaç olmaktan, 158’i (%15,1) yalnız kalmaktan, 71’i (%6,8) yoksul hâle gelmekten, 44’ü (%4,2) birilerine maddi yük olmaktan, 34’ü (%3,3) ölmekten korktuğunu belirtmiştir.

Diğer cevabı veren 54 (%5,2) katılımcının 11’i (%1,1) hiçbir şeyden, 9’u (%0,9) evlat açısından, 5’i (%0,5) ağır hastalıktan, 4’ü (0,4) dolandırıcılıktan, 4’ü (0,4) Allah’tan başka hiçbir şeyden, 3’ü (%0,3) iftirdan, 2’si (%0,2) eşimden ayrılmaktan, 2’si (%0,2) akıl sağlığımın gitmesinden, 2’si (%0,2) ülkenin gidişatından, 1’i (%0,1) borçlu olmaktan, 1’i (%0,1) dışarıda olmaktan, 1’i (%0,1) iğne olmaktan, 1’i (%0,1) köpekten, 1’i (%0,1) kötü dosttan, 1’i (%0,1) riyadan, 1’i (%0,1) yalancılıktan, 1’i (%0,1) sakat kalmaktan, 1’i (%0,1) stresten, 1’i (%0,1) toplumsal olaylardan, 1’i (%0,1) torunlarımın geleceğinden, 1’i (%0,1) trafik kazasından, 1’i (%0,1) yaşamaktan cevabı vermiştir.

Cinsiyet değişkeni açısından kadınların en çok elden ayaktan düşmekten, erkeklerin ise yoksul hâle gelmekten ve birilerine maddi yük olmaktan daha fazla korktukları görülmektedir. Kadınların %65,4'ü, erkeklerin %57,4'ü elden ayaktan düşmekten korkmaktadır. Erkeklerin %5,1'i, kadınların %3,6'sı birilerine maddi yük olmaktan; erkeklerin %8,1'i, kadınların %5,8'i yoksul hâle gelmekten korkmaktadır.

Yalnız kalmaktan korkuyorum cevabı en fazla %31,8 oranı ile Eyüp ve Ümraniye ilçelerinde (Grup 2/2) oturan katılımcılar tarafından verilmiştir. Elden ayaktan düşmek cevabını ise en fazla %98,4 ile Beylikdüzü ilçesinde oturan katılımcılar vermiştir.

İlçe kategorileri (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 1/1'deki katılımcıların %14'ü, Grup 1/2'dekilerin %20,5'i, Grup 2/1'dekilerin %9,3'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %31,8'i, Grup 3/1'dekilerin %11,2'si, Grup 3/2'dekilerin %5'i en çok korkulan şey olarak yalnız kalmayı dile getirmiştir. Kent merkezindeki sosyoekonomik düzeyi görece yüksek ilçelerde yalnız kalmak korkusu daha fazladır.

Grup 1/1'deki katılımcıların %61,0'i, Grup 1/2'dekilerin %43,2'si, Grup 2/1'dekilerin %62,1'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %57,3'ü, Grup 3/1'dekilerin %81,3'ü, Grup 3/2'dekilerin %88,3'ü elden ayaktan düşmek/fiziksel olarak muhtaç olmayı belirtmiştir. Elde ayaktan düşmek/fiziksel olarak muhtaç olma korkusu kent çeperindeki sosyoekonomik düzeyi görece daha düşük olan Grup 3/2'de daha fazladır.

5.5. Katılımcıların Kentten ve Kentsel Hizmetlerden Beklentileri

Tablo 99

Belediyelerin yaşlılara yönelik hizmetlerinden haberdar mısınız? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	458	43,9
Hayır	565	54,1
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	21	2,0
Toplam	1044	100,0

Tablo 99'da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 458'i (%43,9) belediyelerin yaşlılara yönelik hizmetlerinden haberdar olduğunu, 565'i (%54,1) ise haberdar olmadığını belirtmiştir. 21 (%2,0) katılımcı bu soruya yanıt vermemiştir. Cinsiyet değişkeni açısından önemli bir fark yoktur. Ancak erkekler (%45,7) kadınlara (%42,4) göre belediyelerin hizmetlerinden biraz daha fazla haberdardılar.

Tablo 100'de sunulduğu üzere, katılımcıların 57'si (%5,5) gezi vb. faaliyetlerden, 32'si (%3,2) hemşire yardımı hizmetinden, 27'si yoksulluk yardımı hizmetlerinden, 16'sı (%1,5) yemek hizmetlerinden, 14'ü (%1,3) temizlik hizmetinden, 13'ü (%1,2) kuaför hizmetinden yararlandığını belirtmiştir. Katılımcıların diğer kategorisinde ifade ettikleri hizmetler ise şöyle sıralanabilir: cenaze hizmeti, kültür merkezi yapılması, eczane hizmeti, kumanya ve yakacak yardımı.

Katılımcılar arasında belediye hizmetlerinden yararlanma oranları tüm ilçelerde düşük, "Duydum ama yararlanmadım" oranı Beşiktaş ve Kadıköy ilçelerinde daha yüksektir. Bu ilçelerde yaşlı oranının yüksek oluşuyla birlikte yaşlılara yönelik hizmetlerin diğer belediyelere oranla daha fazla yapıldığı ve bunun doğal sonucu olarak katılımcıların bu hizmetlerden haberdar oldukları söylenebilir.

İlçe kategorileri (2) değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %4,3'ü, Grup 1/2'dekilerin %2,7'si, Grup 2/1'dekilerin %11,5'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %1,8'i ve Grup 3/1'dekilerin %7,5'i belediyelerin yaşlılara yönelik gezi faaliyetlerinden yararlandığını belirtmiştir. Grup 3/2'dekiler belediyenin gezi faaliyetlerinden yararlanmamaktadır. Grup 1/1'deki katılımcıların %0,9'u, Grup 1/2'dekilerin %2,2'si, Grup 2/1'dekilerin %5,3'ü, Grup 2/2'deki katılımcıların %4,5'i ve Grup 3/1'dekilerin %2,2'si belediyelerin yaşlılara yönelik yoksulluk yardımlarından yararlandığını belirtmiştir. Grup 3/2'dekiler ise belediyelerin yaşlılara yönelik yoksulluk yardımından yararlanmadıklarını belirtmişlerdir.

Bakırköy'deki katılımcıların %10,3'ü, Beşiktaş'taki katılımcıların %6,5'i, Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %16,4'ü, Eyüp'teki katılımcıların %3'ü, Fatih'teki katılımcıların %2,8'i, Kadıköy'deki katılımcıların %1,9'u, Maltepe'deki katılımcıların %13,4'ü, Üsküdar'daki katılımcıların %2,6'sı belediyelerin yaşlılara yönelik gezi vb. faaliyetlerinden yararlandığını belirtmiştir. Ataşehir'deki, Bağcılar'daki ve Sultanbeyli'deki katılımcılar ise bu hizmetlerden yararlanmamaktadırlar.

Tablo 101

Belediyelerin inşa ettiği mekânları (park, lokanta, kültür merkezi, vb.) kullanabiliyor musunuz? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Evet	657	62,9
Hayır	369	35,3
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	18	1,7
Toplam	1044	100,0

Tablo 101'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 657'si (%62,9) belediyelerin inşa ettikleri mekânları kullandığını, 369'u (%35,3) kullanmadığını belirtmiş, 18 (%1,7) katılımcı ise bu soruya yanıt vermemiştir.

Cinsiyet değişkeni bakımından erkeklerin (%66,2) kadınlara (%60,4) oranla belediye mekânlarını daha fazla kullandıkları görülmektedir. İlçelere bakıldığında bu soruya evet cevabını veren katılımcıların en fazla olduğu ilçeler %83,6 ile Kadıköy, %79,3 ile Beşiktaş'tır. İlçe kategorileri (2) değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %81,4'ü, Grup 1/2'dekilerin %63,8'i, Grup 2/1'dekilerin %55,9'u, Grup 2/2'deki katılımcıların %58,2'si, Grup 3/1'dekilerin %48,5'i, Grup 3/2'dekilerin %26,7'si belediyelerin inşa ettikleri mekânları (park, lokanta, kültür merkezi vb.) kullanabildiği belirtmiştir.

Ataşehir'deki katılımcıların %28,8'i, Bağcılar'daki katılımcıların %37,8'i, Bakırköy'deki katılımcıların %64,1'i, Beşiktaş'taki katılımcıların %79,3'ü, Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %72,1'i, Eyüp'teki katılımcıların %68,2'si, Fatih'teki katılımcıların %72,0'si, Kadıköy'deki katılımcıların %83,6'sı, Maltepe'deki katılımcıların %41,5'i, Sultanbeyli'deki katılımcıların %8,7'si, Ümraniye'deki katılımcıların %43,2'si, Üsküdar'daki katılımcıların %52,6'sı belediyelerin inşa ettikleri mekânları (park, lokanta, kültür merkezi vb.) kullanabildiğini ifade etmiştir.

Tablo 102

Size göre yaşlılık nerede kolay yaşanır? Köyde mi, kentte mi? Sorusu İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	f	%
Köy	370	35,4
Kent	390	37,4
Her ikisinde de (6 ay köy, 6 ay kent)	150	14,4
Fark etmez	91	8,7
Diğer	7	0,7
Fikri Yok / Bilmiyor / Cevap Yok	36	3,4
Toplam	1044	100,0

Tablo 102'de sunulduğu üzere, örneklem grubunu oluşturan katılımcıların 390'ı (%37,4) kentte, 370'i (%35,4) köyde yaşlılığın kolay yaşanabileceğini söylerken 150'si (%14,4) her ikisinde de (6 ay köy 6 ay kent) olabileceğini, 91'i (%8,7) fark etmeyeceğini belirtmiştir. 36 (%3,4) katılımcı ise bu soruya cevap vermemiştir. Diğer yanıtını veren katılımcılardan 2'si çocuk neredeyse, 2'si para ve huzurun

olduğu yerde, birer katılımcı ise bahçeli bir yerde, huzurevinde ve kasabada yaşayabileceğini belirtmiştir.

Cinsiyet değişkeni bakımından kadınlar (%39,2) erkeklere oranla (%34,9) yaşlılığın kentte kolay yaşanabileceği kanaatinde dirler.

İlçe değişkeniyle bakıldığında yaşlılık köyde kolay yaşanır cevabını veren katılımcıların en fazla olduğu ilçeler %65,9 ile Ümraniye, %60,9 ile Sultanbeyli'dir. Diğer taraftan yaşlılık kentte kolay yaşanır cevabının en fazla verildiği ilçeler sırasıyla %72,1 ile Beylikdüzü, %50,0 ile Maltepe'dir.

“Yaşlılık nerede daha kolay yaşanır?” sorusuna kendilerini sosyoekonomik olarak ortanın altı/dar gelirli grupta gören katılımcıların %33,2'si köyde, %40,4'ü ise kentte cevabını verirken kendilerini ortanın üstü/iyi görenlerin %18,2'si köyde, %50,0'si ise kentte yanıtı vermiştir. Bu açıdan sosyoekonomik seviye ortanın üstüne çıktıkça yaşlılığın kentte daha kolay yaşanabileceği görüşü artmaktadır. Bu gruptakilerin kentin imkânlarından daha fazla yararlanmasının ve köyle bağlantısının zayıflamasının bu durumun oluşmasına katkıda bulunduğu söylenebilir.

İstanbul'da 39 yıl ve daha az süre yaşayan katılımcıların %30,1'i, 40 yıl ve üzeri yaşayanların %41,7'si bu soruya “Yaşlılık kentte daha rahat yaşanır.” cevabını vermiştir.

İlçe kategorileri (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 1/1'deki katılımcıların %33,2'sinin, Grup 1/2'dekilerin %35,7'sinin, Grup 2/1'dekilerin %26,4'ünün, Grup 2/2'deki katılımcıların %60,9'unun, Grup 3/1'dekilerin %39,6'sının, Grup 3/2'dekilerin %25'inin yaşlılık köyde daha kolay yaşanır cevabı verdiği görülmektedir.

Grup 1/1'deki katılımcıların %37,2'si, Grup 1/2'dekilerin %38,9'u, Grup 2/1'dekilerin %47,1'i, Grup 2/2'deki katılımcıların %21,8'i, Grup 3/1'dekilerin %41,0'i Grup 3/2'dekilerin %16,7'si yaşlılık kentte kolay yaşanır cevabını vermiştir. Grup 1/1'deki katılımcıların %23,5'i, Grup 1/2'dekilerin %6,5'i, Grup 2/1'dekilerin %11,9'u, Grup 2/2'deki katılımcıların %13,6'sı, Grup 3/1'dekilerin %8,2'si, Grup 3/2'dekilerin %13,3'ü yaşlılık her ikisinde (6 ay köy, 6 ay kent) kolay yaşanır yanıtını vermiştir.

Ataşehir'deki katılımcıların %58,9'u, Bağcılar'daki katılımcıların %2,7'si, Bakırköy'deki katılımcıların %17,9'u, Beşiktaş'taki katılımcıların %32,5'i, Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %16,4'ü, Eyüp'teki katılımcıların %57,6'sı, Fatih'teki katılımcıların %32,7'si, Kadıköy'de-

ki katılımcıların %34,0'ü, Maltepe'deki katılımcıların %41,5'i, Sultanbeyli'deki katılımcıların %60,9'u, Ümraniye'deki katılımcıların %65,9'u, Üsküdar'daki katılımcıların %39,7'si yaşlılığın köyde daha kolay yaşanabileceğini belirtmiştir.

Ataşehir'deki katılımcıların %15,1'i, Bağcılar'daki katılımcıların %5,4'ü, Bakırköy'deki katılımcıların %45,5'i, Beşiktaş'taki katılımcıların %43,8'i, Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %72,1'i, Eyüp'teki katılımcıların %22,7'si, Fatih'teki katılımcıların %39,3'ü, Kadıköy'deki katılımcıların %30,2'si, Maltepe'deki katılımcıların %50,0'si, Sultanbeyli'deki katılımcıların %34,8'i, Ümraniye'deki katılımcıların %20,5'i, Üsküdar'daki katılımcıların %38,5'i yaşlılığın kentte daha kolay yaşanabileceğini belirtmiştir.

Tablo 103

Devlet/belediyeler muhtaç yaşlılara nasıl yardım edebilir? Sorusu İçin (1) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Para Yardımı Yapmalı		Gıda Yardımı Yapmalı		Giyecek Yardımı Yapmalı		Yakacak Yardımı Yapmalı	
	f	%	f	%	f	%	f	%
İyi bir yöntem	980	93,9	997	95,5	959	91,9	969	92,8
İyi bir yöntem değil	37	3,5	34	3,3	65	6,2	58	5,6
Cevap yok	27	2,6	13	1,2	20	1,9	17	1,6
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 104

Devlet/belediyeler muhtaç yaşlılara nasıl yardım edebilir? Sorusu İçin (2) Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Yaşlılara Evde Bakıcı Sağlamalı		Muhtaç Kimselere Ücretsiz Sağlık Hizmeti Vermeli		Yaşlı Bakım Merkezi Açmalı		Huzurevi Açmalı	
	f	%	f	%	f	%	f	%
İyi bir yöntem	1011	96,8	1014	97,1	1004	96,2	969	92,8
İyi bir yöntem değil	19	1,8	15	1,4	25	2,4	55	5,3
Cevap yok	14	1,3	15	1,4	15	1,4	20	1,9
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 103'te ve 104'te görüldüğü üzere, katılımcıların 1011'i (%96,8) yaşlılara evde bakıcı sağlanmasını, 1014'ü (%97,1) muhtaç kimselelere ücretsiz sağlık hizmet verilmesini, 1004'ü (%96,2) yaşlı bakım merkezi açılmasını, 997'si (%95,5) gıda yardımı yapılmasını, 980'i (%93,9) para yardımı yapılmasını, 969'u (%92,8) yakacak yardımı

yapılmasını, 969'u (%92,8) huzurevi açılmasını, 959'u (%91,9) giyecek yardımı yapılmasını devletin/belediyelerin muhtaç yaşlılara yönelik çalışmaları için iyi bir yöntem olacağını belirtmiştir. Diğer yanıtını veren katılımcılar ise 65 yaş üstü insanlar için hastanelerin randevusuz olmasını, ambulans hizmetinin (hasta taşımak için) verilmesini, yaşlılara yönelik eğitimlerin yapılmasını, engellilere yönelik hizmetler olmasını, gelir dağılımının eşitlenmesi için uygun fiyata evlerin yapılmasını, yaşlıları bir araya getirecek hizmetlerin verilmesini devletten/belediyelerden beklemektedirler.

Tablo 105

Hayatınızı rahat ve güvenli sürdürebilmeniz için neler gerekiyor? Sorusu İçin (1)
Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Gelirimin Artması		Hastalandığımda Evde Muayene ve Tedavi		Kendi Başıma Karşılıyamadığım İhtiyaçlar İçin Evde Bakım Hizmeti		Fiziksel Çevrenin Rahat Hareket Edebileceğim Şekilde Düzenlenmesi	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Evet	992	95,0	1001	95,9	992	95,0	989	94,7
Hayır	38	3,6	32	3,1	42	4,0	44	4,2
Cevap Yok	14	1,3	11	1,1	10	1,0	11	1,1
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 106

Hayatınızı rahat ve güvenli sürdürebilmeniz için neler gerekiyor? Sorusu İçin (2)
Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	Sosyal Aktivite İmkânları		Psikolojik Danışmanlık		Oturduğum Evin Yaşanabilir Hâle Getirilmesi	
	f	%	f	%	f	%
Evet	918	87,9	889	85,2	906	86,8
Hayır	102	9,8	122	11,7	112	10,7
Cevap Yok	24	2,3	33	3,2	26	2,5
Toplam	1044	100,0	1044	100,0	1044	100,0

Tablo 105'te ve 106'da görüldüğü üzere, hayatlarını rahat ve güvenli sürdürebilmeleri için gerekli olan hususlar sorulduğunda katılımcıların 1001'i (%95,9) hastalandığında evde muayene ve tedavi edilmeyi, 992'si (%95,0) gelirinin artmasını, 992'si (%95,0) kendi başıma karşılayamadığı ihtiyaçlar için evde bakım hizmeti alabilmeyi, 989'u (%94,79) fiziksel çevrenin rahat hareket edebileceği şekilde düzenlenmesini, 918'i (%87,9) sosyal aktivite imkânlarının artırılmasını, 906'sı (%86,8) oturduğu evin yaşanabilir hâle getirilmesini, 889'u (%85,2)

psikolojik danışmanlık hizmetlerinin verilmesini belirleyici görmüştür. Diğer yanıtı veren katılımcılar ise üniversite öğrencilerinin gruplar hâlinde yaşlıları ziyaret etmesini, askerlere özel bakımevi hizmeti verilmesini, köy evinin yeniden yapılmasını, kira yardımının yapılmasını, bakıcı hizmetinin verilmesini, sağlık hizmetlerinin iyi olmasını, temizlikçi verilmesini ve tırnaklarının kesilmesini gerekli bulmuştur. Cinsiyet değişkeni açısından önemli bir farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 107

Katılımcıların "İstanbul'da yollar/kaldırımlar yürümeyi zorlaştırır." İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	33	3,2
Katılmıyorum	181	17,3
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	238	22,8
Katılıyorum	370	35,4
Kesinlikle Katılıyorum	216	20,7
Bilmiyor / Cevap Yok	6	0,6
Toplam	1044	100,0

Tablo 107'de görüldüğü üzere "İstanbul'da yollar/kaldırımlar yürümeyi zorlaştırır." ifadesine katılımcıların 33'ü (%3,2) kesinlikle katılmıyorum, 181'i (%17,3) katılmıyorum, 238'i (%22,8) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 370'i (%35,4) katılıyorum, 216'sı (%20,7) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 6'sı (%0,6) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Erkek katılımcıların %58,1'i, kadın katılımcıların ise %57,7'si katılıyorum (katılıyorum, kesinlikle katılıyorum birlikte) yanıtını vermiştir.

İlçe kategorisi (2) değişkeniyle bu soruya verilen cevaplara bakıldığında, en fazla katılmıyorum cevabının Grup 3/2'de (Bağcılar-Sultanbeyli) ikamet eden katılımcılar tarafından verildiği görülmektedir. Katılımcıların %20,5'i yolların kaldırımların İstanbul'da yürümeyi zorlaştırmadığını belirtmiştir. Bağcılar ve Sultanbeyli ilçelerindeki katılımcılar ortalamanın yaklaşık iki katı (%35,0) oranında İstanbul'da yolların kaldırımların İstanbul'da yürümeyi zorlaştırdığı cevabını vermişlerdir.

Bu ifadeye Grup 1/1'deki katılımcıların %59,1'i katılıyorum, %16,2'si katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %63,8'i katılıyorum, %22,2'si katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %52,9'si katılıyorum, %29,1'i katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %62,7'si katılıyorum, %16,4'ü katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %48,5'i katılıyorum %11,2'si katılmıyorum; Grup 3/2'dekilerin %33,3'ü katılıyorum, %35'i katılmıyorum cevabını vermiştir.

Söz konusu ifadeye Ataşehir'deki katılımcıların %83,6'sı katılıyorum, %8,2'si katılmıyorum; Bağcılar'daki katılımcıların %5,4'ü katılıyorum, %51,4'ü katılmıyorum; Bakırköy'deki katılımcıların %37,9'u katılıyorum, %40,7'si katılmıyorum; Beşiktaş'taki katılımcıların %60,9'u katılıyorum, %8,9 katılmıyorum; Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %6,6'sı katılıyorum, %14,8'i katılmıyorum; Eyüp'teki katılımcıların %53'ü katılıyorum, %16,7'si katılmıyorum; Fatihli katılımcıların %50,5'i katılıyorum, %27,1'i katılmıyorum; Kadıköy'deki katılımcıların %57,2'si katılıyorum, %23,9'u katılmıyorum; Maltepe'deki katılımcıların %79,3'ü katılıyorum, %8,5'i katılmıyorum; Sultanbeyli'deki katılımcıların %78,3'ü katılıyorum, %8,7'si katılmıyorum; Ümraniye'deki katılımcıların %77,3'ü katılıyorum, %15,9'u katılmıyorum ve Üsküdar'daki katılımcıların %82,1'i katılıyorum, %15,4'ü katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 108

Katılımcıların "İstanbul yaşlılar için güvenlidir." İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	153	14,7
Katılmıyorum	355	34,0
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	239	22,9
Katılıyorum	195	18,7
Kesinlikle Katılıyorum	95	9,1
Bilmiyor / Cevap Yok	7	0,7
Toplam	1044	100,0

Tablo 108'de sunulduğu üzere "İstanbul yaşlılar için güvenlidir." ifadesine katılımcıların 153'ü (%14,7) kesinlikle katılmıyorum, 355'i (%34,0) katılmıyorum, 239'i (%22,9) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 195'i (%18,7) katılıyorum, 95'i (%9,1) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 7'si (%0,7) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

"İstanbul yaşlılar için güvenlidir" ifadesine Sultanbeyli ilçesinde ikamet eden katılımcıların %65,2'si katılıyorum cevabı vermiştir. Ortalamanın yaklaşık iki katı bir oranla kendilerini daha güvende algıladıklarını ifade etmişlerdir. Bu ifadeye Grup 1/1'deki katılımcıların %32,0'si katılıyorum, %47,3'ü katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %27,0'si katılıyorum, %50,8'i katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %22,5'i katılıyorum, %58,1'i katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %30,0'u katılıyorum, %44,5'i katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %31,3'ü katılıyorum, %45,5'i katılmıyorum; Grup 3/2'dekilerin %15,0'i katılıyorum, %28,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir.

Söz konusu ifadeye Ataşehir'deki katılımcıların %11,0'i katılıyorum, %80,8'i katılmıyorum; Bağcılar'daki katılımcıların %18,9'u katılıyorum, %2,7'si katılmıyorum; Bakırköy'deki katılımcıların %20,7'si katılıyorum, %58,6'sı katılmıyorum; Beşiktaş'taki katılımcıların %49,7'si katılıyorum, %35,5'i katılmıyorum; Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %55,7'si katılıyorum, %3,3'ü katılmıyorum; Eyüp'teki katılımcıların %33,3'ü katılıyorum, %33,3'ü katılmıyorum; Fatih'teki katılımcıların %29,9'u katılıyorum, %43,0'ü katılmıyorum; Kadıköy'deki katılımcıların %13,2'si katılıyorum, %59,7'si katılmıyorum; Maltepe'deki katılımcıların %25,6'sı katılıyorum, %57,3'ü katılmıyorum; Sultanbeyli'deki katılımcıların %8,7'si katılıyorum, %69,6'sı katılmıyorum; Ümraniye'deki katılımcıların %25,0'i katılıyorum, %61,4'ü katılmıyorum ve Üsküdar'daki katılımcıların %23,1'i katılıyorum, %61,5'i katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 109

Katılımcıların "İstanbul'da parklar/yeşil alanlar yaşlılar için yeterlidir." İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	84	8,0
Katılmıyorum	308	29,5
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	316	30,3
Katılıyorum	236	22,6
Kesinlikle Katılıyorum	88	8,4
Bilmiyor / Cevap Yok	12	1,1
Toplam	1044	100,0

Tablo 109'da görüldüğü üzere "İstanbul'da parklar/yeşil alanlar yaşlılar için yeterlidir." ifadesine katılımcıların 84'ü (%8,0) kesinlikle katılmıyorum, 308'i (%29,5) katılmıyorum, 316'sı (%30,3) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 236'sı (%22,6) katılıyorum, 88'i (%8,4) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken, 12'si (%1,1) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

İlçe kategorileri (2) değişkeniyle değerlendirildiğinde, bu soruya en az katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum cevabı, Grup 1/2'de verilmiştir. Bakırköy ve Maltepe ilçelerinden katılımcılar park ve bahçe ihtiyaçlarını daha fazla dile getirmişlerdir. Katılımcıların %31,0'i İstanbul'da park/bahçe yeşil alanları yaşlılar için yeterli görürken Maltepe'deki ve Bakırköy'deki katılımcılar %19,4 oranında yeterli değerlendirmiştir.

Bu ifadeye Grup 1/1'deki katılımcıların %31,7'si katılıyorum, %37,2'si katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %41,1'i katılıyorum, %33,5'i katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %19,4'ü katılıyorum, %49,8'i katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %36,4'ü katılıyorum, %37,3'ü katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %29,9'u katılıyorum, %29,9'u katılmıyorum; Grup 3/2'dekilerin %3,3'ü katılıyorum, %23,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kent çeperindeki görece daha alt gelir grubunun yaşadığı Grup 3/2'de parklar/yeşil alanlar konusunda bir talebin olduğu söylenebilir.

Söz konusu ifadeye Ataşehir'deki katılımcıların %31,5'i katılıyorum, %53,4'ü katılmıyorum; Bağcılar'daki katılımcıların %35,1'i katılıyorum, %0'ı katılmıyorum; Bakırköy'deki katılımcıların %19,3'ü katılıyorum, %46,2'si katılmıyorum; Beşiktaş'taki katılımcıların %42,6'sı katılıyorum, %33,1'i katılmıyorum; Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %27,9'u katılıyorum, %1,6'sı katılmıyorum; Eyüp'teki katılımcıların %40,9'u katılıyorum, %36,4'ü katılmıyorum; Fatih'teki katılımcıların %50,5'i katılıyorum, %20,6'sı katılmıyorum; Kadıköy'deki katılımcıların %20,1'i katılıyorum, %41,5'i katılmıyorum; Maltepe'deki katılımcıların %19,5'i katılıyorum, %56,1'i katılmıyorum; Sultanbeyli'deki katılımcıların %30,4'ü katılıyorum, %60,9'u katılmıyorum; Ümraniye'deki katılımcıların %29,5'i katılıyorum, %38,6'sı katılmıyorum ve Üsküdar'daki katılımcıların %28,2'si katılıyorum, %51,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 110

Katılımcıların “Yaşlılar için İstanbul'da yaşamak ekonomik olarak zordur.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	35	3,4
Katılmıyorum	100	9,6
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	170	16,3
Katılıyorum	319	30,6
Kesinlikle Katılıyorum	403	38,6
Bilmiyor / Cevap Yok	17	1,6
Toplam	1044	100,0

Tablo 110'da görüldüğü üzere “Yaşlılar için İstanbul'da yaşamak ekonomik olarak zordur.” ifadesine katılımcıların 35'i (%3,4) kesinlikle katılmıyorum, 100'ü (%9,6) katılmıyorum, 170'i (%16,3) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 319'u (%30,6) katılıyorum, 403'ü (%38,6) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 17'si (%1,6) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Bu soruya Beylikdüzü ilçesinde oturan katılımcıların %98,4'ü, Bağcılarda ise %89,2'si katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Beylikdüzü ve Bağcılar bu cevabın en fazla verildiği ilçelerdir.

İlçe kategorileri (2) değişkeninde bu ifadeye Grup 1/1'deki katılımcıların %69,8'i katılıyorum, %16,2'si katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %58,9'u katılıyorum, %14,1'i katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %62,1'i katılıyorum, %14,5'i katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %70,9'u katılıyorum, %9,1'i katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %88,1'i katılıyorum, %6,7'si katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %78,3'ü katılıyorum, %6,7'si katılmıyorum cevabını vermiştir. Kent merkezinden çepere doğru gidildikçe ekonomik olarak İstanbul'da yaşamının zor olduğu kanaatine katılanların oranı artmaktadır.

Söz konusu ifadeye Ataşehir'deki katılımcıların %79,5'i katılıyorum, %12,3'ü katılmıyorum; Bağcılar'daki katılımcıların %89,2'si katılıyorum, %0'ı katılmıyorum; Bakırköy'deki katılımcıların %54,5'i katılıyorum, %17,2'si katılmıyorum; Beşiktaş'taki katılımcıların %80,5'i katılıyorum, %13'ü katılmıyorum; Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %98,4'ü katılıyorum, %0'ı katılmıyorum; Eyüp'teki katılımcıların %65,2'si katılıyorum, %10,6'sı katılmıyorum; Fatih'teki katılımcıların %55,1'i katılıyorum, %7,5'i katılmıyorum; Kadıköy'deki katılımcıların %58,5'i katılıyorum, %19,5'i katılmıyorum; Maltepe'deki katılımcıların %75,6'sı katılıyorum, %9,8'i katılmıyorum; Sultanbeyli'deki katılımcıların %60,9'u katılıyorum, %17,4'ü katılmıyorum; Ümraniye'deki katılımcıların %79,5'i katılıyorum, %6,8'i katılmıyorum ve Üsküdar'daki katılımcıların %64,1'i katılıyorum, %23,1'i katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 111

Katılımcıların “Binaların girişleri ve katlar arası geçişler yaşlılara göre dir.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	91	8,7
Katılmıyorum	247	23,7
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	340	32,6
Katılıyorum	254	24,3
Kesinlikle Katılıyorum	100	9,6
Bilmiyor / Cevap Yok	12	1,1
Toplam	1044	100,0

Tablo 111'de görüldüğü üzere “Binaların girişleri ve katlar arası geçişler yaşlılara göre dir.” ifadesine katılımcıların 91'i (%8,7) kesinlikle

katılmıyorum, 247'si (%23,7) katılmıyorum, 340'ı (%32,6) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 254'ü (%24,3) katılıyorum, 100'ü (%9,6) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 12'si (%1,1) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Bu ifadeye ilçe kategorileri (2) değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %36,6'sı katılıyorum, %29,9'u katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %37,8'i katılıyorum, %31,4'ü katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %22,9'u katılıyorum, %49,8'u katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %36,4'ü katılıyorum, %26,4'ü katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %36,6'sı katılıyorum, %21,6'sı katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %38,3'ü katılıyorum, %18,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir.

Söz konusu ifadeye Ataşehir'deki katılımcıların %38,4'ü katılıyorum, %39,7'si katılmıyorum; Bağcılar'daki katılımcıların %35,1'i katılıyorum, %2,7'si katılmıyorum; Bakırköy'deki katılımcıların %20,0'si katılıyorum, %51,0'i katılmıyorum; Beşiktaş'taki katılımcıların %45,6'sı katılıyorum, %21,9'u katılmıyorum; Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %34,4'ü katılıyorum, %0'ı katılmıyorum; Eyüp'teki katılımcıların %37,9'u katılıyorum, %21,2'si katılmıyorum; Fatih'teki katılımcıların %43'ü katılıyorum, %22,4'ü katılmıyorum; Kadıköy'deki katılımcıların %27,0'si katılıyorum, %38,4'ü katılmıyorum; Maltepe'deki katılımcıların %28'i katılıyorum, %47,6'sı katılmıyorum; Sultanbeyli'deki katılımcıların %43,5'i katılıyorum, %43,5'i katılmıyorum; Ümraniye'deki katılımcıların %34,1'i katılıyorum, %34,1'i katılmıyorum ve Üsküdar'daki katılımcıların %30,8'i katılıyorum, %43,6'sı katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 112

<i>Katılımcıların "Belediye yaşlılar için çalışıyor." İfadesine İlişkin Görüşleri</i>		
Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	74	7,1
Katılmıyorum	189	18,1
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	436	41,8
Katılıyorum	220	21,1
Kesinlikle Katılıyorum	95	9,1
Bilmiyor / Cevap Yok	30	2,9
Toplam	1044	100,0

Tablo 112'de sunulduğu üzere "Belediye yaşlılar için çalışıyor." ifadesine katılımcıların 74'ü (%7,1) kesinlikle katılmıyorum, 189'u (%18,1) katılmıyorum, 436'sı (%41,8) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 220'si (%21,1) katılıyorum, 95'i (%9,1) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 30'u (%2,9) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

“Belediye yaşlılar için çalışıyor.” ifadesine Sulltanbeyli ilçesinde ikamet eden katılımcıların %43,5’i, Beşiktaş ilçesinde ikamet eden katılımcıların %40,9’u en fazla olumlu cevap vermiştir. Bu soruya Maltepe ilçesinde ikamet eden katılımcıların %45,1’i, Bakırköy’de ikamet eden katılımcıların %42,1’i katılıyorum diyerek en olumsuz cevap veren kişiler olmuştur.

Bu ifadeye ilçe kategorileri (2) değişkeninde, Grup 1/1’deki katılımcıların %38,1’i katılıyorum, %20,7’si katılmıyorum; Grup 1/2’dekilerin %32,4’ü katılıyorum, %24,3’ü katılmıyorum; Grup 2/1’dekilerin %19,8’i katılıyorum, %43,2’si katılmıyorum; Grup 2/2’deki katılımcıların %31,8’i katılıyorum, %23,6’sı katılmıyorum; Grup 3/1’dekilerin %24,6’sı katılıyorum, %12,7’si katılmıyorum ve Grup 3/2’dekilerin %28,3’ü katılıyorum, %15’i katılmıyorum cevabını vermiştir.

Söz konusu ifadeye Ataşehir’deki katılımcıların %34,2’si katılıyorum, %21,9’u katılmıyorum; Bağcılar’daki katılımcıların %18,9’u katılıyorum, %2,7’si katılmıyorum; Bakırköy’deki katılımcıların %18,6’sı katılıyorum, %42,1’i katılmıyorum; Beşiktaş’taki katılımcıların %40,8’i katılıyorum, %17,8’i katılmıyorum; Beylikdüzü’ndeki katılımcıların %13,1’i katılıyorum, %1,6’sı katılmıyorum; Eyüp’teki katılımcıların %33,3’ü katılıyorum, %22,7’si katılmıyorum; Fatih’teki katılımcıların %34,6’sı katılıyorum, %16,8’si katılmıyorum; Kadıköy’deki katılımcıların %35,2’si katılıyorum, %23,9’u katılmıyorum; Maltepe’deki katılımcıların %22,0’si katılıyorum, %45,1’i katılmıyorum; Sultanbeyli’deki katılımcıların %43,5’i katılıyorum, %34,8’i katılmıyorum; Ümraniye’deki katılımcıların %29,5’i katılıyorum, %25’i katılmıyorum ve Üsküdar’daki katılımcıların %29,5’i katılıyorum, %34,6’sı katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 113

Katılımcıların “Otobüs şoförleri yaşlıların otobüse rahat ve güvenli binmelerine yardımcı oluyor.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	87	8,3
Katılmıyorum	244	23,4
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	277	26,5
Katılıyorum	202	19,3
Kesinlikle Katılıyorum	214	20,5
Bilmiyor / Cevap Yok	20	1,9
Toplam	1044	100,0

Tablo 113’te görüldüğü üzere “Otobüs şoförleri yaşlıların otobüse rahat ve güvenli binmelerine yardımcı oluyor.” ifadesine katılımcıların 87’si (%8,3) kesinlikle katılmıyorum, 244’ü (%23,4) katılmıyorum,

277'si (%26,5) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 202'si (%19,3) katılıyorum, 214'ü (%20,5) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 20'si (%1,9) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Bu soruya Beylikdüzü ilçesinde oturan katılımcıların %96,7'si, Bağcılar'da ilçesinde oturan katılımcıların ise %81,1'i kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Bu ifadeye ilçe kategorileri (2) değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %38,1'i katılıyorum, %34,5'i katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %33,0'ü katılıyorum, %32,4'ü katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %30,4'ü katılıyorum, %40,1'i katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %37,3'ü katılıyorum, %25,5'i katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %59,7'si katılıyorum, %21,6'sı katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %66,7'si katılıyorum, %16,7'si katılmıyorum cevabını vermiştir.

Söz konusu ifadeye Ataşehir'deki katılımcıların %28,8'i katılıyorum, %39,7'si katılmıyorum; Bağcılar'daki katılımcıların %89,2'si katılıyorum, %0'ı katılmıyorum; Bakırköy'deki katılımcıların %32,4'ü katılıyorum, %35,2'i katılmıyorum; Beşiktaş'taki katılımcıların %47,9'u katılıyorum, %29,6'sı katılmıyorum; Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %96,7'si katılıyorum, %0'ı katılmıyorum; Eyüp'teki katılımcıların %37,9'u katılıyorum, %21,2'si katılmıyorum; Fatih'teki katılımcıların %34,6'sı katılıyorum, %26,2'si katılmıyorum; Kadıköy'deki katılımcıların %27,7'si katılıyorum, %39,6'sı katılmıyorum; Maltepe'deki katılımcıların %26,8'i katılıyorum, %48,8'i katılmıyorum; Sultanbeyli'deki katılımcıların %30,4'ü katılıyorum, %43,5'i katılmıyorum; Ümraniye'deki katılımcıların %36,4'ü katılıyorum, %31,8'i katılmıyorum ve Üsküdar'daki katılımcıların %30,8'i katılıyorum, %41,0'i katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 114

Katılımcıların "Belediyelerin sağlık hizmetleri yaşlılar için yeterlidir." İfadesine İlişkin

Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	71	6,8
Katılmıyorum	237	22,7
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	363	34,8
Katılıyorum	234	22,4
Kesinlikle Katılıyorum	105	10,1
Bilmiyor / Cevap Yok	34	3,3
Toplam	1044	100,0

Tablo 114'te sunulduğu üzere "Belediyelerin sağlık hizmetleri yaşlılar için yeterlidir." ifadesine katılımcıların 71'i (%6,8) kesinlikle katılmıyorum, 237'si (%22,7) katılmıyorum, 363'ü (%34,8) ne katılıyorum ne

katılmıyorum, 234'ü (%22,4) katılıyorum, 105'i (%10,1) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 34'ü (%3,4) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında erkek katılımcıların %36,3'ünün, kadın katılımcıların ise %29,6'sının katılıyorum/kesinlikle katılıyorum yanıtı verdiği görülüyor. "Belediyelerin sağlık hizmetleri yaşlılar için yeterlidir." ifadesine en fazla %45,5 ile Eyüp ilçesinde oturan katılımcılar katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum cevabını verirken Maltepe ilçesinde oturan katılımcıların %57,3'ü katılmıyorum veya kesinlikle katılmıyorum cevabını vermiştir.

Bu ifadeye ilçe kategorileri (2) değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %38,1'i katılıyorum, %29,6'sı katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %35,7'si katılıyorum, %26,5'i katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %26,0'sı katılıyorum, %43,6'sı katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %40,0'i katılıyorum, %19,1'i katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %20,1'i katılıyorum, %24,6'sı katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %30,0'u katılıyorum, %15'i katılmıyorum cevabını vermiştir.

Söz konusu ifadeye Ataşehir'deki katılımcıların %27,4'ü katılıyorum, %42,5'i katılmıyorum; Bağcılar'daki katılımcıların %24,3'ü katılıyorum, %2,7'si katılmıyorum; Bakırköy'deki katılımcıların %31,0'i katılıyorum, %35,9'u katılmıyorum; Beşiktaş'taki katılımcıların %37,3'ü katılıyorum, %29,0'u katılmıyorum; Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %11,5'i katılıyorum, %3,3'ü katılmıyorum; Eyüp'teki katılımcıların %45,5'i katılıyorum, %21,2'si katılmıyorum; Fatih'teki katılımcıların %41,1'i katılıyorum, %15,0'i katılmıyorum; Kadıköy'deki katılımcıların %39,0'u katılıyorum, %30,2'si katılmıyorum; Maltepe'deki katılımcıların %17,1'i katılıyorum, %57,3'ü katılmıyorum; Sultanbeyli'deki katılımcıların %39,1'i katılıyorum, %34,8'i katılmıyorum; Ümraniye'deki katılımcıların %31,8'i katılıyorum, %15,9'u katılmıyorum ve Üsküdar'daki katılımcıların %28,2'si katılıyorum, %42,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 115

Katılımcıların "Belediyelerin spor yapmak için geliştirdikleri hizmetler yeterlidir."

İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	56	5,4
Katılmıyorum	220	21,1
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	349	33,4
Katılıyorum	270	25,9
Kesinlikle Katılıyorum	98	9,4
Bilmiyor / Cevap Yok	51	4,9
Toplam	1044	100,0

Tablo 115'te görüldüğü üzere “Belediyelerin spor yapmak için geliştirdikleri hizmetler yeterlidir.” ifadesine katılımcıların 56’sı (%5,4) kesinlikle katılmıyorum, 220’si (%21,1) katılmıyorum, 349’u (%33,4) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 270’i (%25,9) katılıyorum, 98’i (%9,4) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 51’i (%4,9) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Cinsiyet değişkeni açısından bakıldığında erkek katılımcıların %38,7’sinin, kadın katılımcıların %32,6’sının katılıyorum/kesinlikle katılıyorum yanıtını verdiği görülmektedir. Bu ifadeye ilçe kategorileri (2) değişkeninde, Grup 1/1’deki katılımcıların %37,8’si katılıyorum, %31,4’ü katılmıyorum; Grup 1/2’dekilerin %33,5’i katılıyorum, %27,6’sı katılmıyorum; Grup 2/1’dekilerin %42,7’si katılıyorum, %26,0’sı katılmıyorum; Grup 2/2’deki katılımcıların %42,7’si katılıyorum, %26,4’ü katılmıyorum; Grup 3/1’dekilerin %21,6’sı katılıyorum, %17,9’u katılmıyorum ve Grup 3/2’dekilerin %15,0’i katılıyorum, %16,7’si katılmıyorum cevabını vermiştir.

Söz konusu ifadeye Ataşehir’deki katılımcıların %28,8’i katılıyorum, %31,5’i katılmıyorum; Bağcılar’daki katılımcıların %8,1’i katılıyorum, %0’ı katılmıyorum; Bakırköy’deki katılımcıların %56,6’sı katılıyorum, %13,1’i katılmıyorum; Beşiktaş’taki katılımcıların %35,5’i katılıyorum, %30,2’si katılmıyorum; Beylikdüzü’ndeki katılımcıların %13,1’i katılıyorum, %1,6’sı katılmıyorum; Eyüp’teki katılımcıların %48,5’i katılıyorum, %21,2’si katılmıyorum; Fatih’teki katılımcıların %31,8’i katılıyorum, %17,8’i katılmıyorum; Kadıköy’deki katılımcıların %40,3’ü katılıyorum, %32,7’si katılmıyorum; Maltepe’deki katılımcıların %18,3’ü katılıyorum, %48,8’i katılmıyorum; Sultanbeyli’deki katılımcıların %26,1’i katılıyorum, %43,5’i katılmıyorum; Ümraniye’deki katılımcıların %34,1’i katılıyorum, %34,1’i katılmıyorum ve Üsküdar’daki katılımcıların %35,9’u katılıyorum, %41’i katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 116

Katılımcıların “Belediyelerin kültürel ve eğitim faaliyetleri yeterlidir.” İfadesine İlişkin

Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	68	6,5
Katılmıyorum	189	18,1
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	365	35,0
Katılıyorum	256	24,5
Kesinlikle Katılıyorum	114	10,9
Bilmiyor / Cevap Yok	52	5,0
Toplam	1044	100,0

Tablo 116'da sunulduğu üzere "Belediyelerin kültürel ve eğitim faaliyetleri yeterlidir." ifadesine katılımcıların 68'i (%6,5) kesinlikle katılmıyorum, 189'u (%18,1) katılmıyorum, 365'i (%35,0) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 256'sı (%24,5) katılıyorum, 114'ü (%10,9) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 52'si (%5) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Bu ifadeye ilçe kategorileri (2) değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %39,0'u katılıyorum, %31,1'i katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %43,6'sı katılıyorum, %26,4'ü katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %43,6'sı katılıyorum, %26,4'ü katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %32,7'si katılıyorum, %20,0'si katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %26,9'u katılıyorum, %17,2'si katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %16,7'si katılıyorum, %16,7'si katılmıyorum cevabını vermiştir.

Söz konusu ifadeye Ataşehir'deki katılımcıların %27,4'ü katılıyorum, %30,1'i katılmıyorum; Bağcılar'daki katılımcıların %8,1'i katılıyorum, %0'ı katılmıyorum; Bakırköy'deki katılımcıların %59,3'ü katılıyorum, %8,3'ü katılmıyorum; Beşiktaş'taki katılımcıların %37,9'u katılıyorum, %29,0'u katılmıyorum; Beylikdüzü'ndeki katılımcıların %26,2'si katılıyorum, %1,6'sı katılmıyorum; Eyüp'teki katılımcıların %37,9'u katılıyorum, %18,2'si katılmıyorum; Fatih'teki katılımcıların %27,1'i katılıyorum, %13,1'i katılmıyorum; Kadıköy'deki katılımcıların %40,3'ü katılıyorum, %33,3'ü katılmıyorum; Maltepe'deki katılımcıların %15,9'u katılıyorum, %58,5'i katılmıyorum; Sultanbeyli'deki katılımcıların %30,4'ü katılıyorum, %43,5'i katılmıyorum; Ümraniye'deki katılımcıların %25'i katılıyorum, %22,7'si katılmıyorum ve Üsküdar'daki katılımcıların %41'i katılıyorum, %33,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir.

5.6. Katılımcıların Yaşlılık Algıları

Bu bölümde katılımcıların doğrudan yaşlılığı nasıl algıladıklarına ilişkin on iki adet maddeye katılma oranlarını ve bu oranların; cinsiyet, yaş, eğitim, medeni durum, ikamet edilen ilçe, sosyoekonomik durum, sağlık durumu, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, mekânsal olarak çocuklarına yakınlık, gününün ne kadarını evde geçirdiği, spor yapma, gönüllü faaliyetlerde bulunma ve evde hayvan besleme değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin sonuçlar özetlenerek yorumlanmıştır.

Tablo 117

Katılımcıların “İnsan yaşlandığında yalnız kalır.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	62	5,9
Katılmıyorum	121	11,6
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	214	20,5
Katılıyorum	441	42,2
Kesinlikle Katılıyorum	193	18,5
Bilmiyor / Cevap Yok	13	1,2
Toplam	1044	100,0

Tablo 117’de görüldüğü üzere “İnsan yaşlandığında yalnız kalır.” ifadesine katılımcıların 62’si (%5,9) kesinlikle katılmıyorum, 121’i (%11,6) katılmıyorum, 214’ü (%20,5) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 441’i (%42,2) katılıyorum, 193’ü (%18,5) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 13’ü (%1,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Katılımcılar arasında insanların yaşlandığında yalnız kaldığını düşüncesi nispeten yüksek bir orandadır (%60,7). İlçe değişkenine bakıldığında Beylikdüzü ilçesinde oturan katılımcılar tarafından bu ifadeye katılma oranı %100 olarak gözükmemektedir. İlçe kategorileri (2) değişkeni ile bakıldığında Grup 3/2’de yer alan ilçelerden (Bağcılar, Sultanbeyli) katılımcıların %86,6’sı bu ifadeye katıldığını ifade etmiştir. Bir eğilim olarak katılımcıların çocuklarıyla oturma mesafesi arttıkça bu görüşe katılım oranı artmaktadır. Bu oran; çocuklarıyla aynı ilçe sınırları içerisinde oturan katılımcıların eğilimleri genel grupla benzeşikken oturma mesafesi çocuklarıyla aynı ilde olmaya başladığında yükselmektedir. En yakındaki çocuğuyla aynı il mesafesinde oturan katılımcıların %80,6’sı yaşlıların yalnız kaldığını düşünmektedir. Ayrıca kendilerini hayata bağlayan en önemli unsur olarak mesleğim diyenlerin %80’i; gününü genelde nerede geçirirsiniz sorusuna “hep evde geçiririm” cevabı verenlerin %75,3’ü de yaşlanıldığında yalnız kalınır fikrini ortalamanın üstünde paylaşan alt gruplardır. Diğer taraftan evde hayvan besleyenlerin %47,8’i; gönüllü faaliyetlerde bulunanların %41,3’ü; kendisini ortanın üstü/iyi sosyoekonomik grupta görenlerin %43,1’i; hayata bağlayan en önemli unsur ülkem diyenlerin %36,1’i yaşlanınca yalnız kalınır düşüncesine ortalamanın altında bir oranda katılmıştır. Cinsiyet, yaş, eğitim, medeni durum, sağlık durumu, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, spor yapma ve oranları genel grupla benzeşiktir. Başka bir ifadeyle, değişkenlerin alt gruplarında dağılım oranları genel grupla karşılaştırıldığında belirli bir eğilim ve farklılaşma göstermemektedir.

Tablo 118

Katılımcıların “Yaşlılar kendilerini değersiz (işe yaramaz) hissetme duygusunu yaşarlar.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	51	4,9
Katılmıyorum	108	10,3
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	217	20,8
Katılıyorum	426	40,8
Kesinlikle Katılıyorum	221	21,2
Bilmiyor / Cevap Yok	21	2,0
Toplam	1044	100,0

Tablo 118’de sunulduğu üzere “Yaşlılar kendilerini değersiz (işe yaramaz) hissetme duygusunu yaşarlar.” ifadesine katılımcıların 51’i (%4,9) kesinlikle katılmıyorum, 108’i (%10,3) katılmıyorum, 217’si (%20,8) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 426’sı (%40,8) katılıyorum, 221’i (%21,2) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 21’i (%2,0) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Beylikdüzü ilçesinde oturan katılımcıların %100’ü bu ifadeye katılmıyorum veya kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Katılımcıların %62’si yaşlıların değersiz hissetme duygusu yaşadıklarını düşünmektedir. İlçe kategorileri (2) değişkeniyle bakıldığında Grup 3/2’de yer alan ilçelerdeki (Bağcılar-Sultanbeyli) katılımcıların %90’ının bu ifadeye katıldığı görülmektedir. Bu kategorideki ilçelerde oturan katılımcıların sosyoekonomik düzeyi daha düşüktür ve sosyal güvenceleri görece daha azdır. Çocuklarıyla aralarındaki uzaklık mesafesi aynı ile çıktığında bu oran %82,1’i bulmaktadır. Ayrıca kendilerini hayata bağlayan en önemli unsur olarak mesleğim diyenlerin %80,0’i, gününü hep evde geçirenlerin %74,1’i, sağlık durumu kötü olanların %72,5’i, gelir düzeyini ortanın altı ve dar gelirli görenlerin %72,2’si yaşlıların kendilerini değersiz hissettikleri fikrini yüksek oranda paylaşan alt kategorilerdir. Ayrıca katılımcıların eğitim düzeyi azaldıkça bu ifadeye katılma oranları da artmaktadır. Eğitim durumu okuryazar ancak bir okul mezunu olmayanların %72,1’i, ilkökul terk olanların %76,2’si yaşlıların kendilerini değersiz hissettikleri fikrine katılmaktadır. Diğer taraftan evde hayvan besleyenlerin %50,1’i, kendisini ortanın üstü/iyi sosyoekonomik grupta görenlerin %40,9’u, hayata bağlayan en önemli unsur ülkem diyenlerin %52,7’si yaşlılar kendilerini değersiz hisseder düşüncesine ortalamasının altında bir oranda katılım göstermiştir. Evde hayvan besleme yaşlıların kendile-

rini değerli hissetmelerine olumlu katkı sağlamaktadır. Cinsiyet, yaş, medeni durum, sağlık durumu, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, spor yapma, gönüllü faaliyetlerde bulunma ve evde hayvan besleme değişkenlerinin dağılımları genel dağılımla uyumludur.

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	25	2,4
Katılmıyorum	68	6,5
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	183	17,5
Katılıyorum	436	41,8
Kesinlikle Katılıyorum	313	30,0
Bilmiyor / Cevap Yok	19	1,8
Toplam	1044	100,0

Tablo 119’da görüldüğü üzere “Yaşlılıkta komşunun yeri başkadır.” ifadesine katılımcıların 25’i (%2,4) kesinlikle katılmıyorum, 68’i (%6,5) katılmıyorum, 183’ü (%17,5) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 436’sı (%41,8) katılıyorum, 313’ü (%30,0) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 19’u (%1,8) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Katılımcıların büyük bir oranı “Yaşlılıkta komşunun yeri başkadır.” ifadesine katılmıştır (%71,8). Bu oran çocuklarıyla aynı ilçe, mahalle ve sokak sınırları içerisinde oturan katılımcıların eğilimleri genel grupta benzerlik ya da daha düşük iken oturma mesafesi çocuklarıyla aynı ilde oturmaya çıktığında katılım oranı yükselmektedir. En yakındaki çocuğuyla aynı il mesafesinde oturan katılımcıların %84,8’i yaşlılıkta komşuların önemli olduğu fikrine katılmıştır. Bu durum çocuklarıyla mekânsal yakınlığı olmayan katılımcıların bir miktar daha fazla komşuluk ilişkisine vurgu yaptıklarını göstermektedir. Ayrıca bu ifadeye genel olarak tüm ilçelerde yüksek oranda katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum cevabı verilirken Beylikdüzü’nde ikamet eden katılımcıların %100’ü ve Bağcılar’da ikamet eden katılımcıların %97,3’ü bu ifadeye katılıyorum ve/veya kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Cinsiyet, yaş, eğitim, medeni durum, sosyoekonomik durum, sağlık durumu, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, gününün ne kadarını evde geçirdiği, spor yapma, gönüllü faaliyetlerde bulunma ve evde hayvan besleme değişkenlerinin dağılım oranları genel dağılımla benzerdir.

Bu ifadeye ilçe kategorileri değişkeninde, Grup 1/1’deki katılımcıların %59,1’i katılıyorum, %14,9’u katılmıyorum; Grup 1/2’dekile-

rin %74,1'i katılıyorum, %5,9'u katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %77,5'i katılıyorum, %5,3'ü katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %77,3'ü katılıyorum, %8,2'si katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %79,9'u katılıyorum %9,0'u katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %83,3'ü katılıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 120

Katılımcıların "İyi bir yaşlılık için aile ile ilişkiler önemlidir." ifadesine ilişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılıyorum	25	2,4
Katılmıyorum	53	5,1
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	123	11,8
Katılıyorum	453	43,4
Kesinlikle Katılıyorum	377	36,1
Bilmiyor / Cevap Yok	13	1,2
Toplam	1044	100,0

Tablo 120'de görüldüğü üzere "İyi bir yaşlılık için aile ile ilişkiler önemlidir." ifadesine katılımcıların 25'i (%2,4) kesinlikle katılmıyorum, 53'ü (%5,1) katılmıyorum, 123'ü (%11,8) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 453'ü (%43,4) katılıyorum, 377'si (%36,1) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 13'ü (%1,2) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Katılımcıların büyük bir oranı iyi bir yaşlılık için aile ile ilişkilerin önemli olduğu ifadesine katılmıştır (%79,5). Cinsiyet, yaş, eğitim, medeni durum, ikamet edilen ilçe, sosyoekonomik durum, sağlık durumu, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, mekânsal olarak çocuklarına yakınlık, gününün ne kadarını evde geçirdiği, spor yapma, gönüllü faaliyetlerde bulunma ve evde hayvan besleme değişkenlerinin oranları benzer dağılıma sahiptir.

Bu ifadeye ilçe kategorileri değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %74,7'si katılıyorum, %11,6'sı katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %81,6'sı katılıyorum, %7,6'sı katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %78,9'u katılıyorum, %4,0'ü katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %82,7'si katılıyorum, %4,5'i katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %82,1'i katılıyorum, %7,5'i katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %90'ı katılıyorum, %3,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 121

<i>Katılımcıların “Yaşlanmak birilerine bağımlı olmak demektir.” İfadesine İlişkin Görüşleri</i>		
Gruplar	<i>f</i>	%
Kesinlikle Katılmıyorum	47	4,5
Katılmıyorum	111	10,6
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	181	17,3
Katılıyorum	438	42,0
Kesinlikle Katılıyorum	261	25,0
Bilmiyor / Cevap Yok	6	0,6
Toplam	1044	100,0

Tablo 121’de sunulduğu üzere, “Yaşlanmak birilerine bağımlı olmak demektir.” ifadesine katılımcıların 47’si (%4,5) kesinlikle katılmıyorum, 111’i (%10,6) katılmıyorum, 181’i (%17,3) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 438’i (%42,0) katılıyorum, 261’i (%25,0) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 6’sı (%0,6) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Katılımcıların büyük bir kısmı (%67,0) yaşlanmak birilerine bağımlı olmaktadır ifadesini katılıyorum yanıtı vermiştir. Sağlığının kötü olduğunu söyleyenlerin %82,4’ü, çocuklarıyla ancak aynı il kadar yakın oturabilenlerin % 82’si, gelirim çocuklarımdan alıyorum diyenlerin %79,8’i, yaşamdan memnuniyetine kötü cevap verenlerin %77,0’si “Yaşlanmak bağımlı olmaktadır.” ifadesine ortalamadan daha yüksek oranda katılım sağlamıştır. Diğer taraftan spor yaptığını söyleyenlerin %58,4’ü, gönüllü faaliyetlerde bulunanların %55,9’u “Yaşlanmak birilerine bağımlı olmaktadır.” ifadesine daha az katılmıştır. Cinsiyet, yaş, eğitim, medeni durum, ikamet edilen ilçe, sosyoekonomik durum, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, gününün ne kadarını evde geçirdiği ve evde hayvan besleme değişkenlerinin dağılım oranları farklılık göstermemektedir.

Bu ifadeye ilçe kategorileri değişkeninde, Grup 1/1’deki katılımcıların %55,5’i katılıyorum, %25’i katılmıyorum; Grup 1/2’dekilerin %75,1’i katılıyorum, %12,4’ü katılmıyorum; Grup 2/1’dekilerin %65,2’si katılıyorum, %8,4’ü katılmıyorum; Grup 2/2’deki katılımcıların %70,0’i katılıyorum, %13,6’sı katılmıyorum; Grup 3/1’dekilerin %76,9’u katılıyorum %14,2’si katılmıyorum ve Grup 3/2’dekilerin %83,3’ü katılıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 122

Katılımcıların “Yaşlılıkta çalışılmaz, dinlenilir.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	33	3,2
Katılmıyorum	88	8,4
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	147	14,1
Katılıyorum	477	45,7
Kesinlikle Katılıyorum	291	27,9
Bilmiyor / Cevap Yok	8	0,8
Toplam	1044	100,0

Tablo 122’de görüldüğü üzere “Yaşlılıkta çalışılmaz, dinlenilir.” ifade-sine katılımcıların 33’ü (%3,2) kesinlikle katılmıyorum, 88’i (%8,4) katılmıyorum, 147’si (%14,1) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 477’si (%45,7) katılıyorum, 291’i (%27,9) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 8’i (%0,8) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Katılımcıların büyük bir oranı yaşlılıkta çalışılmaz dinlenilir ifade-sine katılmıştır (%73,6). İlçe kategorisi (2) ile değerlendirildiğinde Grup 3/2’de yer alan ilçelerden (Bağcılar, Sultanbeyli) katılımcıların %91,7’si bu ifadeye katılımın en fazla olduğu ilçelerdir. Bu kategori-deki ilçelerde oturan katılımcıların bedensel ve yoğun emek gerektiren işlerde daha fazla çalışmaları yaşlılık dönemini bir dinlenme dönemi olarak algılamalarının nedeni olabilir. Cinsiyet, yaş, eğitim, medeni durum, sosyoekonomik durum, sağlık durumu, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, mekânsal olarak çocuklarına yakınlık, gününün ne kadarını evde geçirdiği, spor yapma, gönüllü faaliyetlerde bulunma ve evde hayvan besleme değişkenlerinin oranları benzer dağılıma sahiptir.

Tablo 123

Katılımcıların “Torunlarına bakmak yaşlıların görevidir.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	97	9,3
Katılmıyorum	217	20,8
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	286	27,4
Katılıyorum	274	26,2
Kesinlikle Katılıyorum	143	13,7
Bilmiyor / Cevap Yok	27	2,6
Toplam	1044	100,0

Tablo 123’te sunulduğu üzere “Torunlarına bakmak yaşlıların görevidir.” ifadesine katılımcıların 97’si (%9,3) kesinlikle katılmıyorum,

217'si (%20,8) katılmıyorum, 286'sı (%27,4) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 274'ü (%26,2) katılıyorum, 143'ü (%13,7) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 27'si (%2,6) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Cinsiyet değişkenine bakıldığında kadın (%37,8) katılımcıların erkeklere (%42,6) oranla bu ifadeye daha az katıldıkları görülmektedir. İlçe değişkeniyle bakıldığında Grup 3/2'de yer alan ilçelerden katılımcıların %76,6'sı bu ifadeye katılmıyorum veya kesinlikle katılmıyorum cevabı vermiştir. Torunlara yaşlıların bakma meselesi evde kadının çalışma hayatına aktif katılımıyla ilişkilidir. Çalışan kadın nüfusun fazla olduğu ilçelerde yaşlılar, torunların bakımlarını üstlenirken ve bunu kabullenirken çalışan kadınların daha az olduğu ilçelerde çocuğa annenin bakabileceği durumundan hareketle "Torunlara yaşlılar bakmalıdır." ifadesi daha az kabul görmektedir.

Katılımcıların küçük bir oranı torunlara bakmak yaşlıların görevi olduğu ifadesini kullanmıştır (%39,9). Sağlığı kötü olduğunu söyleyenlerin %82,4'ü, hastalandığında nerede rahat edersiniz sorusuna çocuklarının evinde cevabı verenlerin %63,1'i, çocuklarına en yakın mesafe olarak onlarla aynı sokakta oturanların % 49,1'i, gelirini ortanın üstü olarak belirtenlerin %47,7'si torunlara bakmayı yaşlıların görevleri arasında saymaktadır. Cinsiyet, yaş, eğitim, medeni durum, ikamet edilen ilçe, sosyoekonomik durum, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, gününün ne kadarını evde geçirdiği, spor yapma, gönüllü faaliyetlerde bulunma ve evde hayvan besleme değişkenlerinin dağılım yapısı genel dağılımdan farklı değildir.

Tablo 124

Katılımcıların "Yaşlılıkta gönüllü (dernek/vakıf) faaliyetlerde bulunulur." İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	62	5,9
Katılmıyorum	150	14,4
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	408	39,1
Katılıyorum	284	27,2
Kesinlikle Katılıyorum	118	11,3
Bilmiyor / Cevap Yok	22	2,1
Toplam	1044	100,0

Tablo 124'te görüldüğü üzere "Yaşlılıkta gönüllü (dernek/vakıf) faaliyetlerde bulunulur." ifadesine katılımcıların 62'si (%5,9) kesinlikle katılmıyorum, 150'si (%14,4) katılmıyorum, 408'i (%39,1) ne katılı-

yorum ne katılmıyorum, 284'ü (%27,2) katılıyorum, 118'i (%11,3) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 22'si (%2,1) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Katılımcıların küçük bir kısmı “Yaşlılıkta gönüllü faaliyetlerde bulunulur.” ifadesine katıldıklarını belirtmiştir (%38,5). Cinsiyet değişkeni açısından erkek (%42) katılımcıların kadınlara (%35,8) oranla bu ifadeye daha fazla katıldıkları görülmektedir. “Gününüzün ne kadarını evde geçirirsiniz?” sorusuna, genellikle dışarıdayım; nadiren evdeyim cevabını veren katılımcıların %53,4'ü, yaşamda en çok korktuğu şey olarak yalnız kalmak cevabının verenlerin %49,4'ü yaşlılıkta gönüllü faaliyetlerde bulunulmaya olumlu bakmıştır. Yaş, eğitim, medeni durum, ikamet edilen ilçe, sosyoekonomik durum, sağlık durumu, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, mekânsal olarak çocuklarına yakınlık, gününün ne kadarını evde geçirdiği, spor yapma, gönüllü faaliyetlerde bulunma ve evde hayvan besleme değişkenlerinin dağılımları genel dağılıma benzerdir.

Bu ifadeye ilçe kategorileri değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %41,8'i katılıyorum, %19,8'i katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %44,3'ü katılıyorum, %20,0'si katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %40,5'i katılıyorum, %29,5'i katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %52,7'si katılıyorum, %12,7'si katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %18,7'si katılıyorum, %14,2'si katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %13,3'ü katılıyorum, %16,7'si katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 125

Katılımcıların “Yaşlı insanların da öğrenecek çok şeyleri/egitime ihtiyaçları vardır.”

ifadesine ilişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	45	4,3
Katılmıyorum	121	11,6
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	350	33,5
Katılıyorum	337	32,3
Kesinlikle Katılıyorum	175	16,8
Bilmiyor / Cevap Yok	16	1,5
Toplam	1044	100,0

Tablo 125'te sunulduğu üzere “Yaşlı insanların da öğrenecek çok şeyleri/egitime ihtiyaçları vardır.” ifadesine katılımcıların 45'i (%4,3) kesinlikle katılmıyorum, 121'i (%11,6) katılmıyorum, 350'si (%33,5) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 337'si (%32,3) katılıyorum, 175'i (%16,8) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 16'sı (%1,5) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Katılımcıların yaklaşık yarısı yaşlı insanların da eğitime ihtiyaçları olduğu ifadesine katıldığını belirtmiştir (%49,1). Cinsiyet değişkenine bakıldığında erkek katılımcıların %52,5'inin kadınların %46,4'ünün bu ifadeye katıldıkları görülmektedir. Erkekler kadınlara oranla yaşlı insanların eğitime nispeten daha fazla ihtiyacı olduğu görüşündedirler. Bu ifadeye en fazla %89,4 ile Eyüp ilçesinde oturanların katıldığı bulunmuştur. Profesyonel meslek sahiplerinin %80'i, "Gününüzün ne kadarını evde geçirirsiniz?" sorusuna, genellikle dışarıdayım cevabını veren katılımcıların %69,9'u, eğitim durumunu yüksek okul belirtenlerin %60,6'sı, eğitim durumunu lise belirtenlerin %56,1'i yaşlılıkta eğitim faaliyetlerine olumlu bakmıştır. Yaş, medeni durum, sosyoekonomik durum, sağlık durumu, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, mekânsal olarak çocuklarına yakınlık, spor yapma, gönüllü faaliyetlerde bulunma ve evde hayvan besleme değişkenlerinin oransal dağılımlarında bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Bu ifadeye ilçe kategorileri değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %55,2'si katılıyorum, %17,7'si katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %49,7'si katılıyorum, %18,9'u katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %48,9'u katılıyorum, %19,4'ü katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %70,0'i katılıyorum, %12,7'si katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %27,6'si katılıyorum, %10,4'ü katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %23,3'ü katılıyorum; %1,7'i katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 126

Katılımcıların "Yaşlıya ailesi bakmalıdır." İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	11	1,1
Katılmıyorum	59	5,7
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	98	9,4
Katılıyorum	481	46,1
Kesinlikle Katılıyorum	386	37,0
Bilmiyor / Cevap Yok	9	0,9
Toplam	1044	100,0

Tablo 126'da görüldüğü üzere "Yaşlıya ailesi bakmalıdır." ifadesine katılımcıların 11'i (%1,1) kesinlikle katılmıyorum, 59'u (%5,7) katılmıyorum, 98'i (%9,4) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 481'i (%46,1) katılıyorum, 386'sı (%37,0) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 9'u (%0,9) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

Katılımcıların büyük çoğunluğu (%83,1) "Yaşlıya ailesi bakmalı." ifadesine katıldığını belirtmiştir. Çocuklarıyla aynı ilde yaşayanların %92,6'sı, kendisini ortanın üstü/iyi sosyoekonomik grupta tanımla-

yanların %72,8'i bu fikre katıldığını beyan etmiştir. Cinsiyet, yaş, eğitim, medeni durum, ikamet edilen ilçe, sağlık durumu, sosyal güvencesi olma, çocuk sahibi olma, gününün ne kadarını evde geçirdiği, spor yapma, gönüllü faaliyetlerde bulunma ve evde hayvan besleme değişkenlerinin dağılımları oransal olarak benzerdir.

Bu ifadeye ilçe kategorileri değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %79,9'u katılıyorum, %7,6'sı katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %77,8'i katılıyorum, %8,1'i katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %85,5'i katılıyorum, %5,3'ü katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %87,3'ü katılıyorum, %6,4'ü katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %84,3'ü katılıyorum, %8,2'si katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %96,7'si katılıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 127

Katılımcıların “Yaşlıya belediye bakmalıdır.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	41	3,9
Katılmıyorum	151	14,5
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	184	17,6
Katılıyorum	373	35,7
Kesinlikle Katılıyorum	284	27,2
Bilmiyor / Cevap Yok	11	1,1
Toplam	1044	100,0

Tablo 127'de görüldüğü üzere “Yaşlıya belediye bakmalıdır.” ifadesine katılımcıların 41'i (%3,9) kesinlikle katılmıyorum, 151'i (%14,5) katılmıyorum, 184'ü (%17,6) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 373'ü (%35,7) katılıyorum, 284'ü (%27,2) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 11'i (%1,1) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

İlçe bazında bakıldığında Bağcılar'da ikamet eden katılımcıların %97,3'ü, Beylikdüzü'nde ikamet edenlerin %98,3'ü, Ümraniye'de ikamet edenlerin %77,3'ü, Eyüp'te ikamet edenlerin %78,8'i bu ifadeye katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Bu ifadeye ilçe kategorileri değişkeninde, Grup 1/1'deki katılımcıların %62,2'si katılıyorum, %17,4'ü katılmıyorum; Grup 1/2'dekilerin %49,2'si katılıyorum, %22,2'si katılmıyorum; Grup 2/1'dekilerin %63,0'ü katılıyorum, %22,9'u katılmıyorum; Grup 2/2'deki katılımcıların %78,2'si katılıyorum, %5,5'i katılmıyorum; Grup 3/1'dekilerin %67,2'si katılıyorum, %20,1'i katılmıyorum ve Grup 3/2'dekilerin %71,7'si katılıyorum, %15,0'i katılmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 128

Katılımcıların “Yaşlıya devlet bakmalıdır.” İfadesine İlişkin Görüşleri

Gruplar	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	33	3,2
Katılmıyorum	68	6,5
Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	129	12,4
Katılıyorum	387	37,1
Kesinlikle Katılıyorum	419	40,1
Bilmiyor / Cevap Yok	8	0,8
Toplam	1044	100,0

Tablo 128’de sunulduğu üzere “Yaşlıya devlet bakmalıdır.” ifadesine katılımcıların 33’ü (%3,2) kesinlikle katılmıyorum, 68’i (%6,5) katılmıyorum, 129’u (%12,4) ne katılıyorum ne katılmıyorum, 387’si (%37,1) katılıyorum, 419’u (%40,1) kesinlikle katılıyorum cevabını verirken 8’i (%0,8) bu soruyu cevapsız bırakmıştır.

İlçe bazında bakıldığında bu ifadeye Bağcılar’da ikamet eden katılımcıların %100’ü, Beylikdüzü’nde ikamet edenlerin %100’ü, Ümraniye’de ikamet edenlerin %86,4’ü, Eyüp’te ikamet edenlerin %90,8’i, bu ifadeye katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Bu ifadeye ilçe kategorileri değişkeninde, Grup 1/1’deki katılımcıların %74,4’ü katılıyorum, %13,7’si katılmıyorum; Grup 1/2’dekilerin %70,3’ü katılıyorum, %9,7’si katılmıyorum; Grup 2/1’dekilerin %78,9’u katılıyorum, %9,3’ü katılmıyorum; Grup 2/2’deki katılımcıların %89,1’i katılıyorum, %2,7’si katılmıyorum; Grup 3/1’dekilerin %78,4’ü katılıyorum, %10,4’ü katılmıyorum ve Grup 3/2’dekilerin %83,3’ü katılıyorum cevabını vermiştir.